

Tartu Ülikool
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut

POSTIMEHE *ONLINE*-VÄLJAANDE LUGEMINE 12. KLASSI
ÕPILASTE HULGAS
Bakalaureusetöö

Autor: Merike Leitu
Juhendaja: prof. Peeter Vihalemm (knd)

Tartu
2012

Sisukord

SISSEJUHATUS	4
1. TEOREETILISED JA EMPIIRILISED LÄHTEKOHAD	7
1.1. <i>Online</i> -ajakirjandus	7
1.1.1. <i>Online</i> -ajakirjanduse pealehe disain	12
1.1.2. Tähelepanu äratamise võtted.....	13
1.2. Varasemad uuringud.....	14
1.2.1. Silmakaamerauuringud	17
1.3. Töö uurimisküsimused	19
1.3.1. Hüpoteesid.....	19
2. METOODIKA	20
2.1. Meetodi kirjeldus	20
2.2. Valimi moodustamine.....	22
3. TULEMUSED	25
3.1. <i>Online</i> -väljaannete lugemise sagedus ja kestus.....	25
3.1.1. Ajalehtede võrguväljaannete ja uudisportaalide loetavus	25
3.1.2. Postimehe <i>online</i> -väljaande lugemise sagedus ja kestus	28
3.2. Huvi Postimehe <i>online</i> -väljaande teemade vastu	31
3.3. Postimees <i>online</i> -väljaanne vaatluse päeval.....	34
3.4. Uudise valikut mõjutavad tegurid Postimees <i>online</i> -väljaande puhul.....	34
3.4.1. Artikli pealkiri	35
3.4.2. Pilt	36
3.4.3. Teema lähedus.....	37
3.4.4. Uudise asukoht.....	38
3.4.5. Uudisloo pikkus	38
3.5. Postimees <i>online</i> -väljaandes ilmuvate artiklite läbilugemine	39
3.6. Postimees <i>online</i> -väljaandel liikumise muster	44
4. JÄRELDUSED JA DISKUSSIOON	47
4.1. Järeldused	47
4.2. Diskussioon	48
4.2.1. Edasine uurimine.....	51
KOKKUVÕTE	52

SUMMARY	54
KASUTATUD KIRJANDUS	56
LISAD	60
Lisa 1. Ankeetküsitlus	60
Lisa 2. Vaatluste transkriptsioonid	66
Lisa 3. Intervjuu kava	88
Lisa 4. Intervjuude transkriptsioonid	89
Lisa 5. Tabelid	112

Sissejuhatus

Maailm meie ümber on pidevas muutumises ja et sellega kaasa minna, peavad ka inimesed oma igapäevaseid harjumusi muutma. Kui vanasti levisid uudised inimestelt inimestele, siis nüüd ei kujutaks me enam oma elu ette ilma ajalehtede, ajakirjade, televisiooni, raadio, telefoni ja Internetita. Inimesed saavad infot just nimelt nende kanalite kaudu, seetõttu lasub tänapäeva ajakirjandusel suur vastutus. Nead kujundavad suuresti inimeste mõttemaailma ja ühiskonda, kus me elame.

Statistikaameti uuringu kohaselt kasutas 2010. aasta I kvartalis kolmveerand 16-74-aastastest Eesti elanikest arvutit ja Interneti. Kui 16-34-aastastest kasutasid arvutit ja Interneti peaaegu kõik, siis vanuse kasvades internetikasutajate osatähtsus vähenes. 55-64-aastastest kasutasid 2010. aasta I kvartalis arvutit ja Interneti pooled, 65-74-aastastest veerand. (Statistikaameti... 2011a) 2011. aastal kasutas veidi rohkem kui kaks kolmandikku Eesti elanikest Interneti iga päev või vähemalt kord nädalas (nn regulaarsed internetikasutajad) (Ots 2011). Emori andmeil kasutasid 2011. aasta sügisel 100% 15-19-aastastest kuue kuu jooksul Interneti (Vihalemm 2012). Statistikaameti 2010. aasta ajakasutuse uuringu kohaselt kulutavad 15-24-aastased päevas keskmiselt 87 minutit arvutiga seotud tegevusele (v.a arvutimängud). Kusjuures meestel kulub arvutiga seotud tegevusele rohkem aega kui naistel, vastavalt keskmiselt 108 ja 66 minutit päevas. Seega võib öelda, et arvuti ja Internet on just noorte elus tähtsal kohal (Statistikaameti... 2010).

Kui varasematel aastatel kasutasid eestimaalased Interneti põhiliselt info otsimiseks ja meelelahutuseks, siis 2007. aastal oli märgatavalt kasvanud uudiste lugemine (E-seire 2007). Ka 2011. aasta I kvartalis kasutasid Eesti elanikud Interneti peamiselt veebiväljaannete lugemiseks (Statistikaameti... 2011b). Väljaannete toimetused panustavad samuti järjest enam veebiväljaannete kvaliteeti ja see on andnud mõõdetava tulemuse. Eesti ajalehtede veebiväljaanded ning uudisportaalid on sellel aastal tuhandeid uusi kasutajaid juurde võitnud (E-seire 2007). TNSMetrixi igapäevase veebilehtede külastatavuse statistika põhjal külastati 2012. aasta viieteistkümnendal nädalal ajalehtede

kategoorias kõige enam Postimehe *online*-väljaannet (895150 unikaalset külastajat nädalas). Sellele järgnesid Õhtuleht (372783) ja Eesti Päevaleht (194408). Uudisportaalide kategoorias oli esikohal Delfi (941722 unikaalset külastajat nädalas), teisel kohal Postimees (895150) ja kolmandal kohal Õhtuleht (372783) (TNSMetrix... 2012).

Käesolev bakalaureusetöö on kasvanud välja seminaritööst (Leitu 2012). Seminaritöö eesmärgiks oli selgitada välja, milline on 12. klassi õpilaste üldine meediakanalite kasutus, see tähendab eelistused ja harjumused. Lisaks uuris töö autor Postimehe *online*-versiooni üldist kasutamist 12. klassi õpilaste hulgas. Bakalaureusetöö eesmärgiks on uurida põhjalikumalt Postimehe *online*-versiooni lugemist 12. klassi õpilaste hulgas. Lisaks võrdleb töö autor oma tulemusi juba teiste samal teemal Tartu Ülikoolis varasemalt tehtud töödega.

Bakalaureusetöö raames viidi läbi ankeetküsitlus, *think-aloud* meetod (valjusti kaasamõtlemise meetod) ja intervjuu 12. klassi õpilastega. Uurimisobjektideks olid Tartu Tamme Gümnaasiumi, Tartu Kunstigümnaasiumi ja Tartu Kivilinna Gümnaasiumi 12. klassi õpilased. Valiku esmaseks põhjuseks oli see, et grupp pidi olema mingite tunnuste poolt homogeenne, aga samas ka heterogeenne.

Uuritavaks *online*-väljaandeks valiti Postimees.ee, kuna selle külastajate arv on suur ning antud lehekülge on Tartu Ülikooli tudengid ka varem uurinud. Postimehe *online*-väljaande lugemisest gümnasistide hulgas on bakalaureusetöö kirjutanud Kadri Palta-Kivi (2011), Postimehe *online*-väljaande lugemisest üliõpilaste hulgas on bakalaureusetöö kirjutanud Tiina Kaukvere (2011) ja õpetajakoolitust läbivate tudengite käitumismustrist Postimees.ee leheküljel on bakalaureusetöö kirjutanud Ann Hiiemaa (2010).

Kuna *online*-väljaanded on enamasti igaühele kättesaadavad, nende olulisus kasvab iga päevaga inimeste elus ning on küllaltki uus meedium, siis on oluline seda teemat uurida. Tänapäeva noored kasutavad Internetti väga palju (internetiajastu). Seega on tõsiseks probleemiks Interneti tähtsuse suurenemine noorte hulgas ja sellega seotud pealiskaudsus ning ajalehelugemise vähenevas regulaarsuses, mis seostub näiteks väheneva

ühiskonnahuviga. Antud probleemist maalib hirmutavaid pilte ka Mati Hint (2011) Õpetajate Lehes, kus ta kirjutab, et Internet seab ohtu süvalugemise, inimeste isiksused, mälu ja turvalisuse. Seega on oluline uurida, milliseid uudiseid noored loevad ja mis mõjutavad neid uudiste lugemise valikul. Lisaks soovib töö autor uurida, kui palju noored veedavad aega uudiste lugemisele ning milliseid ajalehtede võrguväljaandeid ja uudisportaale jälgitakse. Samuti oleks veel oluline teada saada, kui palju internetiajastu noored paberajalehti loevad.

Käesolev töö koosneb järgmistest osadest:

1. Sissejuhatus – annab ülevaate töö teema valikust.
2. Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad – annab ülevaate *online*-ajakirjandusest, *online*-ajakirjanduse pealehe disainist, tähelepanu äratamise võtetest, varasematest uuringutest Postimehe *online*-väljaande lugemise kohta ning ka Ameerikas läbi viidud uuringust ja silmakaamerauuringutest. Samas osas on ka uurimisküsimused ja hüpoteesid.
3. Meetod ja valim – uuringus kasutatud meetodi kirjeldus ja põhjendus ning valimi moodustamise põhimõtted.
4. Tulemused – uuringutulemuste tutvustus uurimisküsimuste kaupa.
5. Järeldused ja diskussioon – tulemuste analüüs hüpoteeside kaupa ning nende konteksti panemine.
6. Kokkuvõte – lühikokkuvõte uurimistöö tulemustest.
7. Summary – ingliskeelne lühikokkuvõte uurimistöö olulisematest aspektidest.
8. Kasutatud kirjandus
9. Lisad: ankeetküsimustik, vaatluste transkriptsioonid, intervjuu kava, intervjuude transkriptsioonid ja tabelid.

1. Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad

Teoreetilises osas annab autor kõigepealt ülevaate kontseptuaalsest raamistikust, mis hõlmab endas teemasid, milleks on *online*-ajakirjandus, *online*-ajakirjanduse pealehe disain ja tähelepanu äratamise võtted. Ülevaade antakse ka Tartu Ülikooli tudengite poolt varasemalt läbi viidud uuringutest Postimehe *online*-väljaande lugemise kohta ning Ameerikas läbi viidud uuringust ja silmakaamerauuringutest. Käesoleva peatüki lõpetavad uurimisküsimused ja hüpoteesid.

1.1. *Online*-ajakirjandus

Online-ajakirjandus (ka võrguajakirjandus, reaalajas ajakirjandus – *online journalism*) tähistab tänapäeval mitte võrgupeegeldust, vaid „jooksvalt reaalajas sündivat ja tarbitavat ajakirjandust“. Terminiga tähistatakse ajakirjandust, mis luuakse otseselt Interneti tarbeks ning mida ka tarbitakse Interneti vahendusel (Vengerfeldt & Runnel 2004: 236). Kui *online*-ajakirjandus alustas, siis kutsus Matheson (2004, Kautsky & Widholm 2008: 95 kaudu) seda digitaalseks ruumiks, mis sisaldas materjali, mida toodeti paberlehe jaoks. Mingil hetkel aga antud olukord muutus, uudiseid hakati kirjutama veebis ja veebi jaoks. Selle tagajärjel koostatakse üha enam paberajalehtede sisu materjalist, mis on kirjutatud ja avaldatud enne *online*-meedias nagu videoklipidki, mis võivad olla tehtud enne *online*-meedia publiku jaoks ning hiljem võib-olla kasutatakse seda ka TV-uudistes. (Kautsky & Widholm 2008: 95) *Online*-ajakirjandus on eri autorite (Deuze, Pavlik, de Wolk, Hall, Heinonen) põhjal ajakirjandus, mis on mõeldud edastamiseks üle Interneti (Tähismaa 2003).

Online-ajakirjanduse peamised erinevused tavalisest ajakirjandusest (Vengerfeldt & Runnel 2004: 237)

- Kontekstualiseeritus ehk võime rikastada teksti laiema pildiga.
- Tarbijakesksus.
- Auditooriumi suurem osalus.
- Dünaamilisus – võime kiiresti, reaalajas reageerida toimuvatele muutustele.

Online-ajakirjanduse keskmes on traditsioonilise ajakirjanduse vaatepunktist kindlasti *online*-uudised – spetsiaalselt Internetis avaldamise jaoks loodud ja Internetis tarbitavad uudised. Sisuliselt tähistabki *online*-uudiste teke järgmist faasi traditsiooniliste meediaväljaannete (eriti siis ajalehtede) internetikasutuses, mil mindi paberväljaande tekstisisu peegeldamiselt üle paberväljaandes avaldatud ning Internetis avaldatu kombinatsioonile, mille keskmesse tõusis spetsiaalselt Internetile toodetav meediasisu. Väljaande *online*-versiooni sisu ei kattu tänapäeval enam üks-ühele väljaande trükiversiooniga. *Online*-uudised erinevad tavauudistest vormiliselt selle poolest, et *online*-uudisele võivad olla lisatud mitmed uued võimalused nagu liikuv pilt ja heli. *Online*-uudist eristavad klassikalisest uudisest näiteks operatiivsus ja edastatavus reaalajas, piiramata maht, multimeedia võimalused, paindlikud edastamisvõimalused ning interaktiivsus. (Vengerfeldt & Runnel 2004: 237)

Kasvav konkurents *online*-ajakirjanduses on mõjutanud tublisti veebis ilmuvate uudiste kvaliteeti. Konkurents hõlmab endas kõiki asjakohaseid lugusid ja allikateni jõudmist enne konkurente. Oht seisneb selles, et kiirus hakkab olema olulisem kui täpsus ning ajakirjanikud muudavad seetõttu oma eetilisi motiive, nad ei näe enam vaeva loos olevate faktide kontrollimisega. (Salcito 2009) Hannes Rumm (2010) kirjutab samuti Õpetajate Lehes, et *online*-ajakirjandusel on küll kiire tempo, aga madal tase. Ta toob oma kirjutises välja kolm põhilist probleemi *online*-ajakirjanike töös. Esiteks info taaskasutamine, see tähendab et tsiteeritakse konkurente, paberlehti ja blogisid. Teiseks loobumine vanast heast reeglist, et eriti konfliktisel uudisel on tasakaalustatud info esitamiseks kaks allikat. *Online*-is on esimeses uudises üks allikas, järgmises sama teemalises uudises teine allikas ning et lugeja saaks tasakaalustatud infot, peab ta lugema mõlemat uudist. Kolmandaks probleemiks on see, et ajapuudusel lepatakse valdavalt

ainult nende tegijatega, kes ennast ise innukalt välja pakuvad (pressiteated). Samas unustab *online*-meedia ära terved eluvaldkonnad, mis ennast ise välja ei paku. (Rumm 2010) Peale selle, et *online*-ajakirjanikud püüavad toota uudiseid võimalikult kiiresti, saavad nad ka juba ilmunud uudist hiljem vajadusel redigeerida, mida paberväljaande puhul on võimatu teha (Kautsky & Wildholm 2008).

Uued võimalused uudiste levikuks tähendab ka seda, et publik saab lugeda ja vaadata uudiseid erinevatest kanalitest ja veebilehtedest. Teisisõnu, meediat tarbiv publik on killustunud. Enam ei istu valdav osa auditooriumist õhtul televiisori ette, et vaadata üht või kaht peamist TV uudistesaadet. Inimesed saavad oma uudised kätte päeva jooksul kui nad seda tahavad. Nad saavad otsida Internetist lugusid, mis neid huvitavad. (Salcito 2009)

Ajakirjandusest on saanud äri. *Online*-ajakirjandus on üldjuhul tasuta, seega peavad nende taga olevad firmad ennast kuidagi ära majandama (kasumisse jääma). Selleks aga on vaja oma lehele saada reklaami. Seetõttu pannaksegi rohkem rõhku uudiste visuaalsusele (tähelepanu äratamise võtted: lööv peakiri, silmajääv pilt jne). Mida rohkem inimesi internetilehel käib, seda rohkem tahavad ka ärid oma reklaame sinna lehele paigutada.

Positiivsed aspektid *online*-ajakirjanduse puhul (Salcito 2009)

- Interaktiivsus: publikul suurem võimalus aktiivselt otsida infot, mis neid huvitab ning võimalus suhelda *online*-väljaannete veebilehtedel.
- Suurenenud avalik juurdepääs erinevates vormides ja eri liikides meediale, suurem juurdepääs sisu mitmekesisusele.
- Uued ja võimsad meetodid loo edasiandmiseks läbi multimeedia tehnoloogia.

Negatiivsed aspektid *online*-ajakirjanduse puhul (Salcito 2009)

- Põhjendamata arvamus ja kuulujutt, mis kahjustab ajakirjanduse usaldusväärsust, turvasüsteemi puudumine *online*-ajakirjanike seas.
- Surve madalamale eetika standarditele.

- Avalikkuse kaebus selle kohta, kuidas „üldleviv“ meedia rikub inimeste privaatsust.
- Segadus selle kohta, kes on ajakirjanik, sest igati, kes vähegi tahab saab oma kirjutatud loo avaldada.

Online-meedia ja selle kaudu kogu ajakirjanduse taseme tõstmiseks on parim lahendus tarbijate nõudlikkus. Kui lisaks kiirusele ja kirevusele hakatakse *online*-ilt ka head ajakirjanduslikku taset nõudma, siis selgub, et seda suudetakse pakkuda küll. Ja *online*-kanalid muutuvad kiirinfokontoritest tõsiseltvõetavateks arvamusiidriteks ning paberajalehtede tegelikeks konkurentideks. (Rumm 2010)

Järgnevalt on lühidalt lahti kirjutatud erinevate autorite poolt kõige olulisemad ja tähtsamad omadused *online*-ajakirjanduse puhul, mis eristab seda trükimeediast (paberajalehtedest).

Multimediaalsus

Multimediaalsus on üks võimalus, kuidas saab tehnoloogia abil *online*-ajakirjanduse sisu luua. Multimeediat võib vaadelda kui kombinatsiooni infost, mis on pakutud erinevates formaatides ja mis on toodetud erinevates või samades meedia organisatsioonides (Deuze 2003: 212). Multimediaalsus viitab teksti, piltide, graafikute, animatsiooni, liikuva pildi ja heli integratsioonile samal mediaplatformil (Trappel 2008: 316). Veebiajakirjanik peab tegema otsused, milline meedia formaat või formaadid edastavad loo tuuma kõige paremini. Multimediaalsuses tuleb arvestada ka asjaoluga, et multimeediat arendatakse pidevalt: tehnoloogilised edusammud ja uued jutustamise võimalused ning meie arusaamise mõju sellisele tehnoloogiale *online*-ajakirjanduse kultuurile (ajakirjanikul peavad olema vajalikud oskused). (Deuze 2003: 213)

Kohesus

Kohesus viitab sellele, et informatsioon on kättesaadav püsivalt ja puuduvad trükimeediale omased tähtajad ning *online*-meedia võib anda teavet silmapilkselt (Trappel 2008: 316).

Interaktiivsus

Interaktiivsus on termin või mõiste, mis ei ole ainult osa Interneti diskursusest, vaid on osa ka akadeemilisest diskursusest. Mõistet on püütud määratleda (Steuer 1992, King 1998) kui kaasavat kommunikatsiooni ja kontrolli sisu üle kasutajate vahel või kui indikaatorit tagasiside mehhanismiks või kui kahepoolset kommunikatsiooni vormi. (Deuze 2003: 213) Interaktiivsus *online*-is tähendab seda, et lugejale on antud võimalus kommenteerida, lisada sisu ja suhelda spetsialistide ja teiste kasutajatega (Pculež-Crciniceanu & Condurache 2011: 31). Samuti annab interaktiivsus lugejale tunde nagu toimiks silmast-silma suhtlus (Bucher & Schumacher 2006: 350). Interaktiivsus viitab nii ajakirjanike kui kasutajate ideede vahetamisele kui ka samal meediaplatvormil viibivate kasutajate omavahelisele ideede jagamisele (Trappel 2008: 316). Veebiajakirjanik peab kaaluma võimalusi avalikkuse kaasamiseks, et osaleda diskussioonis või isegi mugandada teatud lugusid (Deuze 2003).

Interaktiivsed võimalused veebilehtedel võib jagada kolme liiki (Deuze 2003: 214):

1. Navigatsiooni interaktiivsus – kasutajal on lubatud liikuda rohkem või vähem korrastatud teed pidi läbi veebilehe sisu (läbi „järgmine lehekülge“ ja „tagasi üles“ nuppude või näiteks menüüribasid kerides).
2. Funktsionaalne interaktiivsus – kasutaja saab osaleda teatud määral veebilehe tootmisprotsessis suheldes teiste kasutajatega või konkreetse lehe tootjatega või veebilehe erinevate linkide, teadetetahvlite süsteemide läbi.
3. Kohanemisvõimeline interaktiivsus – iga kasutaja tegevusega kaasnevad tagajärjed veebilehe sisule, sest veebileht programmeerib ennast ise vastavalt individuaalse kasutaja käitumismustrile veebilehel ja jätab „meelde“ kasutajate eelistused.

Hüpertekstuaalsus

Hüpertekstuaalsus viitab mittelineaarsete narratiivsete tekstistruktuuride loomisele, mis võimaldab kasutajatel luua isiklik tekstilugemise viis (Trappel 2008: 316). Hüperlingile võib viidata sisemiselt (teistele tekstidele teksti sees domeeni „kohapeal“) või väliselt (tekst asub mujal Internetis „väline allikas“). Need on kaks täiesti erinevat tüüpi hüpertekstuaalsust. Esimene jätab inimese samale veebilehele, mida ta külastas, aga teine

viib ta teisele veebilehele edasi. Veebiajakirjanik peab mõtlema viisidele, kuidas ühendada uudis sarnaste lugudega ja taustainformatsioonidega jne hüperlinkide abiga. (Deuze 2003: 212)

1.1.1. *Online*-ajakirjanduse pealehe disain

Veebiajalehe kujundus, ükskõik kas staatiline lehe ülesehitus või selle sisuesitlus, mängib paljus rolli selles osas, kuidas lugeja sealt informatsiooni valib.

Ajalehe kujundaja töö on pakkuda lugejatele toode, mis on väärt skaneerimist ja millel on elemente, mis panevad nad skaneerimist lõpetama ja põhjalikumalt lugema (Pculež-Crciniceanu & Condurache 2011: 30).

Bucher ja Schumacher (2006) jälgisid silmade liikumist veebilehtedel ja tulemused näitasid, et uudise vorm mõjutab interaktiivse tähelepanu mustrit rohkem kui meedium ise. Lisaks näitasid tulemused, et visuaalsed märguanded nagu pildid, graafika on veebilehe disainis olulisel kohal, et lugeja ei liiguks ainult ülevalt alla, vaid jääks vahepeal ka seisma ja loeks/vaataks uudist lähemalt. Uudise kujundus on oluline tähelepanu äratamisel ja valituks saamisel. Visuaalselt olulised elemendid ja nende asukoht on kaks põhitegurit selles aspektis. Teksti disain, selle kasutamine, fotode suurus ja graafika mängivad olulist rolli küll lugejate koostoimel meediumiga, kuid nad ei määra vastuvõtmise protsessi. Lisaks on olulised ka veebilehe navigatsiooni valikud, interaktiivsus, multimediaalsus kui ka hüpertekstuaalsus. Kõige esimesena jääb lugeja veebilehel vaatama peauudise pealkirja ja seejärel tulevad teiste uudiste pealkirjad. Pildid, mis on paigutatud lehekülje äärtesse ei saa üldse tähelepanu osaliseks. Seevastu lehekülje keskele paigutatud pildid saavad lugejate tähelepanu osaliseks. (Bucher & Schumacher 2006) Veebilehe külalastatavust mõjutab ka reklaami kogus, seega mida vähem reklaami, seda parem (Pculež-Crciniceanu & Condurache 2011).

Seega saab öelda, et veebilehe disaini juures on kõige olulisemad visuaalsed märguanded ja seetõttu tuleks ka just nendele kõige enam tähelepanu pöörata.

1.1.2. Tähelepanu äratamise võtted

Kindlasti on tähelepanu äratamise võtted paberväljaande ja *online*-väljaande puhul pisut erinevad, kuid laias laastus saame jagada need kolmeks suuremaks kategooriaks.

Teema ja lähenemisviisi valik (Vihalemm 2011)

- psühholoogiline lähedus;
- aktuaalsus;
- konfliktsus;
- personaalsus.

Sõnalised võtted (Vihalemm 2011)

- pealkirjade kõitev sõnastus;
- liigendus: ala- ja vahepealkirjad, *lead*;
- sõnastuslikud mõjustamisvõtted: metafoorid, sõnamängud, tsitaadid, lendsõnad ja –laused, alg- ja lõppriim.

Visuaalsed võtted (Vihalemm 2011)

- kujunduselementide atraktiivsus (fotod, graafikud);
- kujunduselementide selgus, läbipaistvus;
- kujunduselementide ootuspärase ja ebatavalise sobiv tasakaal.

Internetis on lugejale näha vaid pealkiri ja teksti algus. Ülejäänud lugemiseks peab teksti avama. On lihtne reegel, et inimene klikib edasi vaid siis, kui asi teda tõesti huvitab. Seetõttu tuleb veebilehes panna tugevat rõhku just uudiste pealkirjadele (Hennoste 2008: 348). *Online*-meedia rõhutab tihti konfliktsusele pealkirjades, seevastu trükimeedias

rõhutakse lisaks konfliktisusele ka ebatavalisusele. Tähelepanu äratamise võtetega ei tohi liialdada ning võtteid tuleks kasutada vastavalt kanali profiilile ja mõjustamise konkreetsetele eesmärkidele (Vihalemm 2011). Tähelepanu äratamise eripärast *online*-väljaannete puhul on lähemalt räägitud ülevaatuses varasemate uuringute tulemustest.

1.2. Varasemad uuringud

Varasemalt on mitmed Tartu Ülikooli tudengid uurinud oma bakalaureusetöodes *online*-lugemist. Kadri Palta-Kivi (2011) uuris oma bakalaureusetöös Postimees.ee väljaannet. Oma töös kasutas ta vaatlust *think-aloud* meetodil koos videosalvestusega, semi-struktureeritud intervjuusid ja meediapäevikut. Kokku osales uuringus 15 Lähte Ühisgümnaasiumi meediaklasside õpilast. Uuringu peamine eesmärk oli selgitada, milliseid artikleid noored Postimees.ee-s avavad ning mis täpsemalt on nende valikute aluseks. (Palta-Kivi 2011)

Uuringust selgus, et noored avasid peaaegu ainult Postimees.ee avalehe keskmises suures veerus asuvaid uudiseid, ääreveergudes uudiste avamine oli pigem erandlik. Artiklite avamise põhjustest oli ülekaalukaim noorte lähedus/seotus kajastatud temaga, näiteks kodukoha, huvialade, eakaaslaste jmt kaudu. Oluliselt vähem avati uudiseid teistel põhjustel, nagu näiteks inimlikult huvitavad lood, päevakajalised artiklid, Eesti ja eestlaste käekäiguga seotud artiklid. (Palta-Kivi 2011: 60)

Tiina Kaukvere (2011) uuris oma bakalaureusetöös samuti Postimees.ee väljaande lugemist. Oma töös kasutas ta *think-aloud* meetodit, meediapäevikut ja formaliseeritud küsitlust, millest kaks esimest kattuvad Kadri Palta-Kivi töös kasutatud meetoditega. Uuringus osalesid 24 Tartu Ülikoolis pedagoogiks õppivat tudengit. Uurimuse peamiseks ülesandeks oli selgitada välja, mille alusel toimub lugemisvalik *online*-keskkonnas (Kaukvere 2011).

Uurimuse tulemusena tõi Kaukvere (2011: 125-126) välja järgmised tendentsid:

- Olulisemad tegurid artikli valimisel on teema lähedus (psühholoogiline ja ka geograafiline) ning aktuaalsus. Samuti asub uuritav artiklit lugema siis, kui pealkiri tekitab temas küsimusi. Küsimuste teke võib seotud olla uuritava varasemate kogemustega, huvidega jne, aga tegemist võib olla ka manipuleeriva pealkirjaga.
- Oluline roll nii tähelepanu hoidmisel kui ka äratamisel on artikli vastavusel ootustele, artikli lühidusel ja selgusel ning teema aktuaalsusel.
- Artikleid, mille pealkirjad on liiga paljuütlevad, lähemaks lugemiseks ei valita.
- Kui pealkiri on väga abstraktne, tavatsetakse uudis uudishimust lugemiseks valida, kuid niipea kui fookusest aru saadakse, lugemine üldjuhul katkestatakse.
- Artikli valik erineb suuresti ka mingi tunnuse poolest sarnase grupi puhul, kuna inimestel on erinevad eesmärgid, miks nad meedia poole pöörduvad, erinevad huvialad ning erinev päritolu paik. Lisaks mängib olulist rolli ka kiiresti vahelduv uudisvoog.
- Foto mängib *online*-väljaandes rolli siis, kui see on tõsiselt kõnekas.
- Kui artikkel on väga uudisväärtuslikul teemal kirjutatud, siis ei ole tähelepanu köitmiseks ja hoidmiseks sõnalisi võtteid vaja kasutada. Piisab selgest ja lihtsast käsitlusest.
- *Online*-väljaande lugejad loevad üldiselt taustinformatsiooni sisaldavaid lõike nii vähe kui võimalik ning hindavad teema kompaktset käsitlust.

Sarnaselt eelmistele uuris ka Ann Hiiemaa (2010) oma bakalaureusetöös Postimees.ee väljaande lugemist. Oma töös kasutas ta kümne Tallinna Ülikooli õpetajakoolitust läbivate tudengite peal *think-aloud* meetodit ja semi-struktureeritud intervjuud. Hiiemaa töö eesmärgiks oli joonistada välja ühe kitsa huvigrupi käitumismuster Postimees.ee leheküljel (Hiiemaa 2010).

Uuringu tulemusena selgus, et uudisteportaalil liikudes ei tehta praktiliselt üldse teadlikke valikuid. Hiiemaa tõi oma töös välja kolm gruppi, kelle käitumismuster leheküljel ühtis. Esimesed liiguvad esileheküljel allapoole, avavad uudise uues aknas ning pärast seda liiguvad esilehel taas allapoole. Teised vaatavad esilehekülje umbes poole peale ja alles

siis naasevad üles, kus hakkavad uudiseid valida. Kolmandad vajutavad aga kohe huvipakkuvale uudisele. (Hiiemaa 2010)

Sturgill, Pierce, Wang (2010) on uurinud Ameerika ülikooli tudengeid, et saada aimu sellest, kui palju sisu noored täiskasvanud tahavad saada *online*-uudiste veebilehtedelt. Selleks viisid nad läbi väikese rühmaga fookusgrupi ja *think-aloud* meetodi. Uuringust selgus, et kõikidele osalistele meeldis ise uudiseid valida ja nad kõik tahtsid teada, mis toimub maailmas, pealiskaudne huvi oli ka rahvusvahelistele ja riiklikele sündmustele, poliitikale ja majandusele. Nad soovisid *online*-uudiste veebilehel näha nii tõsisid uudiseid kui ka meelelahutuslikumaid uudiseid. Osalejatele meeldiks kui uudises oleks draamat, põnevust ja vägivalda. Nad on huvitatud suuremate/tähtsamate ürituste kohta lugemisest. Osalejatele meeldisid ka artiklid, mis jätsid neid pead vangutama („klatš“). Lisaks võiks olla nende arvates ka pealkiri või lugu ise naljakas ning huvitav. (Sturgill et al 2010).

Uudise valikul oli neile oluline teema lähedus. Lugusid, mis puudutasid uudise lugejat, kas siis geograafiliselt või isiklikult, olid populaarsed. Inimesi huvitavatest lugudest olid järjekindlalt populaarsemad näiteks kohalikud uudised. Enamik osalejaid eelistasid, et artikli juures oleks ka pilt. Nii mõnedki osalejad ütlesid, et pilt mõjutab nende artikli valikut. Internetist uudise valikut mõjutab ka sõprade, tuttavate ja pere soovitusel. Kuuldes nende käest midagi huvipakkuvat, siis minnakse Internetist lisainfot otsima. (Sturgill et al 2010) Tartu Ülikooli meedia ja kommunikatsiooni osakonna poolt läbi viidud Mina. Maailm. Meedia (edaspidi Meema) 2005. aasta küsitlustulemustest selgus, et 15-19-aastased tunnevad eelkõige huvi noorte elu (huvitundmist märkinud 75% rühmast); kooli, hariduse, õppimise (74%) ja uudised Eestist (73%) vastu. Kõige vähem tunnevad nad aga huvi kiriku, religiooni (4%); ehituse, kinnisvara (5%) ja õiguskantsleri, riigikontrolli (5%) vastu (Meema 2005).

See, kuidas osalejad Internetist uudiseid loevad, sõltub väga palju ka ajast. Antud tudengitel oli aega vähe. *Online*-väljaande disain mõjutab samuti, kuidas lugejad seal oma aega kasutavad. Üldiselt vaadatakse kõigepealt üle peauudised või siis vähemalt pealkirjad. Paljud osalejad lugesid ära pealkirjad ja kerisid ruttu lehe lõppu välja. Üks

osalejatest n-õ hüppas lehele ja hüppas lehelt ära, see tähendab loeb kiiresti uudised ära ja liigub edasi. Üks osaleja ütles, et ta vaatab alati lehekülje ilusasti lõpuni, sest ei taha millestki ilma jääda. Teine ütles, et ta kerib harva lehekülje alla välja, sest olulisemad uudised on ülaosas. Artikli pikkus on samuti ajalise piirangu puhul oluline. Nende meelest peaksid olema *online*-artiklid lühemad kui trükimeedias ilmuvad uudised. Paljud osalejad ütlesid, et nad tahavad teada ainult põhilisi fakte, seega loevad nad ainult paar esimest lõiku loost. Peaaegu kõik vastajad nõustusid, et kui lugu haarab neid, siis muutub loo pikkus teisejärguliseks. Mitmed osalejad avasid artikli või video huvitava pealkirja tõttu, aga liikusid kohe edasi, kui artikkel või video oli ebahuvitav, ei täitnud nende ootusi. Kui oleks valida, siis osalejad eelistaksid artikleid videodele, sest video laadimine võib võtta kaua aega, videos võivad olla reklaamid ning artikkel on informatiivsem kui video. Pärast loo läbilugemist ei kipu osalejad kommenteerima, kuigi enamik ütles, et nad aeg-ajalt loevad teiste tähelepanekuid. Üks osaleja ütles, et ta kommenteeris sellepärast, et teised kommentaatorid ajasid ta vihale, mitte loo enda pärast. (Sturgill et al 2010)

1.2.1. Silmakaamerauringud

Poynter Instituudi poolt läbi viidud uuringus osales 605 inimest neljast USA linnast, kellel paluti lugeda oma kodulinna ajalehti ja veebilehti nii nagu nad seda tavaliselt teevad (kaks tabloidilehte, kaks kvaliteetlehte ja kaks veebilehte). Uuritavad kandsid samal ajal prille, mille küljes oli kaks väikest kaamerat, mis lindistasid üles nende silma liikumised. Kõikide inimestega viidi läbi ka intervjuu. Uuring leidis aset 2006. aastal juulist novembrini. (Adam et al 2007) Järgnevalt annab töö autor ülevaate silmakaamera uuringute tulemustest, mis puudutavad just veebilehti.

Online-lugejad olid korraka veebilehel tavaliselt 22 minutit ning lugesid päevas ainult üks kord uudiseid Internetist. Uudiseid meeldis neil lugeda nii tööl kui ka kodus. Lugejaid oli kahte sorti: metoodilised (loevad algusest lõpuni) ja skaneerijad (vaatavad pealkirju ja teisi veebilehe elemente ilma, et loeks teksti palju). *Online*-ajakirjanduse puhul oli lugejaid peaaegu võrdselt, 53% skaneerijaid ja 47% metoodilisi lugejaid.

(Adam et al 2007) Jacob Nielsen'i uuringust tuli samuti välja, et inimesed loevad harva veebilehte sõna-sõnalt, vaid nad pigem skaneerivad lehte, valides välja üksikuid sõnu ja lauseid. Ainult 16% lugesid sõna-sõnalt, ülejäänud 79% inimestest skaneerisid (Nielsen 1997). *Online*-lugejad alustavad lehe vaatamist suunavatest seadmetest (48% lugejatest), seejärel graafikud (25%), reklaamid (16%), pealkirjad (8%) ja fotod (3%). Keskmesed ja väikesed pealkirjad pakkusid uuritavatele rohkem huvi kui suured pealkirjad. Selle põhjuseks võis olla see, et suuri pealkirju oli uuringu läbiviimise ajal vähe. Sama oli ka fotodega, see tähendab et väiksemad fotod said rohkem tähelepanu kui suured. Paberajalehe puhul oli asi aga vastupidi. (Adam et al 2007) Kasutajad pööravad tähelepanu fotodele ja muudele piltidele, mis sisaldavad asjakohast teavet ning ignoreerivad puhtalt dekoratiivseid pilte, mis ei anna lehele sisu juurde (Nielsen 2010). *Online*-lugejad peatusid galeriidel ja videol väga vähe, vastavalt 3% ja vähem kui 1%. Ajalehelugejad suutsid paremini meenutada informatsiooni, millest nad lugesid kui *online*-lugejad. Lühikesed tekstid koos visuaalsete elementidega on *online*-väljaande puhul ligimeelitavamad kui pikad tekstid ilma visuaalsete elementideta. Ühe päeva jooksul kulutavad uuritavad *online*-väljaandest uudiste lugemisele kõige enam 15-30 minutit (42% lugejatest). Järgnevad vähem kui 15 minutit (36%), 30-45 minutit (15%), 45 minutit kuni üks tund (5%) ja üks tund või rohkem (1%). Üldiselt ollakse rahul *online*-uudiste arvu ja kvaliteediga. Üle poolte (65%) *online*-lugejatest ütlesid, et nad vaatavad kõigepealt kodulehe üle ja seejärel alles loevad põhjalikumalt neid uudiseid, mis neid huvitavad. Samuti tuli uuringust välja, et valitud *online*-uudis loetakse põhjalikult läbi sõltumata teksti pikkusest. (Adam et al 2007)

1.3. Töö uurimisküsimused

Käesoleva bakalaureusetöö uurimisküsimusteks on:

1. Kui sageli 12. klassi õpilased Postimehe *online*-väljaannet loevad?
2. Millistel teemadel uudiseid loetakse Postimehe *online*-väljaande puhul kõige enam?
3. Millised tegurid mõjutavad 12. klassi õpilaste valikut uudise lugemisel Postimehe *online*-väljaande puhul?
4. Millest sõltub Postimehe *online*-väljaandes ilmuvate artiklite lõpuni läbilugemine?
5. Kuidas liigutakse Postimehe *online*-väljaande leheküljel?

1.3.1. Hüpoeesid

Hüpoeesid on püstitatud antud töö „Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad“ peatüki põhjal.

1. 12. klassi õpilased loevad Postimees *online*-väljaannet enamasti vähemalt kord päevas.
2. 12. klassi õpilased loevad uudiseid, mille teema on neile lähedane.
3. Huvitava pealkirjaga, eespool asuv, fotoga illustreeritud ja lühem uudis haarab rohkem Postimehe *online*-väljaandes 12. klassi õpilase tähelepanu.
4. 12. klassi õpilased loevad läbi huvipakkuvad uudised.

2. Metoodika

2.1. Meetodi kirjeldus

Seminaritöö eesmärgiks oli selgitada, milline on 12. klassi õpilaste üldine meediakanalite kasutus. Seetõttu sobis antud uuringu tegemiseks kõige paremini ankeetküsitlus, sest see võimaldab küsitleda korraga paljusid inimesi ja kui lasta need ankeedid täita kohapeal, siis saab olla kindel, kes ankeedi täitis ning ankeetide laekumise protsent on väga kõrge.

Ankeetküsitluse miinusteks võivad olla vead ankeedi täitmisel, kui juhend on ebapiisav (Uus 2007); ei saa küsida juurde täpsustavaid küsimusi, sest saad vastuse ainult nendele küsimustele, mis ankeedis kirjas; ankeedi koostamine on mahukas eeltöö (Uus 2007); ankeedi täitja ei pruugi vastata kõikidele küsimustele korralikult, mis ankeetküsitluses kirjas. Viimane aspekt tuli välja ka antud uurimistöo juures, sest kui töö autor hakkas kogunud küsitluslehti analüüsima, siis selgus tõsiasi, et 52-st täidetud ankeedist 18 juhul oli jäetud kas ühele või rohkemale küsimusele korralikult vastamata. Üldjuhul oli vastamata jäetud korralikult kuuendale (Milliste ajalehtede võrguväljaandeid ja milliseid uudisteportaale Te jälgite ja kui sageli?) ja seitsmendale (Kui sageli ja milliseid teleuudiseid jälgite?) küsimusele, mis olid küsimustikes esitatud tabeli vormis.

Küsimustiku koostamisel lähtus töö autor põhiliselt oma seminaritöö teemast ja töö eesmärgist. Seetõttu oli oluline paika panna kõigepealt üldised kategooriad, mille kohta infot tahetakse saada. Nendeks olid antud juhul paberväljaanded, võrguväljaanded ja Postimees *online*-väljaanne. Kolme eelpool nimetatud kategooria küsimuste valikul kasutab autor küsitluse Mina. Maailm. Meedia 2011 küsimusi. Töö autor viis ankeetküsitluse läbi koolides kohapeal, kuid erinevatel päevadel ja kellaaegadel. Andmete analüüsimiseks kasutab autor statistilist analüüsi, sest see võimaldab tuua välja tendentsid.

Bakalaureusetöö eesmärgiks on uurida Postimehe *online*-versiooni lugemist 12. klassi õpilaste hulgas. Seetõttu sobib antud uuringu tegemiseks kõige paremini *think-aloud* meetod, sest see on kõige lihtsam viis panna inimesi ütlema, mida nad mõtlevad samal ajal, kui nad midagi kasutavad (Clark 2010). Antud juhul oli selleks Postimees *online*-väljaande veebileht.

Metoodilisi põhivõtteid (Clark 2010)

- Vaatlusalusele tuleb öelda, et see ei ole test temast, vaid leheküljest, tema lihtsalt aitab aru saada, mida inimesed võivad mõelda kui nad on üksinda sellel leheküljel.
- Vaatlusalune mõtleb kõvasti, samal ajal kui ta täidab lihtsat ja selgelt määratletud ülesannet.
- Vaatlusalune ei analüüsi oma mõtteid, vaid lihtsalt väljendab neid kõvasti.
- Rääkimine on pidev.
- Vaatleja teeb samal ajal märkmeid või lindistab selle sessiooni üles.
- Vaatleja kasutab ainult neutraalseid fraase, nagu „jätka rääkimist“.
- Vaatleja ei tohi kasutada küsimusi: „Mida Sa sellest arvad?“, sest see võib sundida vaatlusalusel vastust välja mõtlema.

Think-aloud meetodit on hea kasutada, kui on võimalik piirduda väheste vaatlusalustega; saada teada, mida inimesed ei tea, et nad teavad. Halb on seda kasutada siis, kui see ülesanne nõuab suurt kognitiivset koormust, mis segab omakorda valjusti rääkimist; test on pikk; ei sobi väga väikeste laste puhul. (Clark 2010)

Think-aloud meetodi plussideks on kognitiivsete protsesside esiletoomine, paindlik asukoht, seadmed ja salvestus. Miinusteks on aga antud meetodi puhul ebaloomulikkus mõnede kasutajate ja laste suhtes, andmeid võib olla raske analüüsida ning kasutajad saavad andmeid valesti tõlgendada (Clark 2010).

Vaatlus toimus kõigi 12. klassi õpilastega ühel ja samal päeval (14.04.2012). Töö autor andis kõigile vaatluses osalejatele võimaluse enne õiget sessiooni teha üks proovi sessioon, aga enamik osalejatest loobus sellest võimalusest. Kõikidele vaatlusalustele anti

üks ja sama ülesanne: palun vaata ja loe Postimees *online*-väljaannet täpselt nii nagu Sa teed seda tavaliselt üksinda olles. Vaatleja sekkus ainult nii palju, kui tuletas vahepeal vaatlusalustele meelde, et nad jätkaksid rääkimist. Sessioonid lindistati ning hiljem transkribeeriti (vt lisa 2). Andmete analüüsimiseks kasutab töö autor kvalitatiivset sisuanalüüsi.

Kuna käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks oli selgitada lisaks Postimees *online*-väljaande uurimisele milline on 12. klassi õpilaste üldine meediakanalite kasutus, mis hõlmab ka näiteks seda, kui sageli nad Postimees *online*-väljaannet ja paberajalehti loevad, siis sobis antud uuringu tegemiseks kõige paremini intervjuu. Intervjuu ülesanne on toetada *think-aloud* meetodit. Intervjuu annab uurijale võimaluse küsida täpsustavaid küsimusi, mis võib-olla jäid *think-aloud* meetodi puhul varju või koguni segaseks.

Intervjuu miinusteks võivad olla vastaja kartlikus (ei julge kõiki oma arvamusi või mõtteid silmast silma edastada) ning meetod on väga töömahukas.

Intervjuu toimus kõigi vaatlejatega kohe pärast *think-aloud* meetodit. Intervjuu küsimused jagunesid kahte blokki: üldised küsimused meediakasutuse kohta ning konkreetne lugemine ja artiklite avamine Postimehe *online*-väljaandes. Küsimused olid koostatud vastavalt bakalaureusetöö eesmärgile kui ka võttes arvesse juba varasemalt tehtud bakalaureusetöö tulemusi. Intervjuu kava on ära toodud lisas nr 3 ja intervjuu transkriptsioonid lisas nr 4.

2.2. Valimi moodustamine

Kuna töö eesmärgiks on uurida 12. klassi õpilasi, siis tegelikult sobiksid valimisse kõik koolid üle Eesti. Valimi kitsendamiseks pani töö autor kõigepealt paika territoriaalse valiku, see tähendab et valimisse sobivad kõik Tartu ja Tartumaa koolid.

Ankeetküsitluse valimiks osutasid koolid, kes olid nõus enda koolides ankeetküsitlust läbi viima. Nendeks olid Tartu Tamme Gümnaasium ja Tartu Kunstigümnaasium. Alguses oli plaanis valimiks võtta ainult ühe kooli 12. klassi õpilased, aga et valim oleks ka lisaks homogeensusele ka heterogeenne, siis sai valitud juurde ka teine kool. Homogeenne on valim selle poolest, et kõik on 12. klassi õpilased ja nad käivad Tartu tavakoolides. Heterogeenne on valim aga selle poolest, et kõik 12. klassi õpilased ei käi ühes ja samas koolis.

Uuringus osales kokku 52 õpilast, neist 26 Tartu Tamme Gümnaasiumi 12. klassi õpilased ja 26 Tartu Kunstigümnaasiumi 12. klassi õpilased. Naisi osales uuringus rohkem kui mehi, vastavalt 39 ja 13. Uuringus osalejate vanus jäi vahemikku 17-19. Valimi olulisemad sotsiaal-demograafilised tunnused on ära toodud alljärgnevas tabelis (vt tabel 1).

Tabel 1. Ankeedi valimi sotsiaal-demograafilised tunnused

	Tartu Tamme Gümnaasium	Tartu Kunstigümnaasium
Vanus	17-19	18-19
Mehed	2	11
Naised	24	15
Osalejate arv kokku	26	26

Valimis ei ole kõik Tartu Tamme Gümnaasiumis või Tartu Kunstigümnaasiumis õppivad 12. klassi õpilased, vaid ainult osa (kes olid antud päeval, kui töö autor koolides ankeetküsitlust läbi viimas käis, kohal). Ankeetküsitluse täitmine oli vabatahtlik, see oli õpilaste enda otsus, kas nad tahavad seda täita või mitte (nad teadsid küll ankeetküsitlusest, kuid nad ei teadnud, mis teemal see on). Seetõttu on valimi puhul kriitikaks asjaolu, et ei ole tagatud, et kõik, kes valimis osalesid, loevad Postimehe *online*-väljaannet. Antud aspekt tuli välja ka ankeetküsitluste analüüsis, kus selgus, et 52-st õpilasest kolm ei loe üldse Postimehe *online*-väljaannet. Valim on küll liiga väike, et selle põhjal teha laiemaid üldistusi, aga siiski saame aimu, milline on 12. klassi õpilaste üldine meediakasutus.

Vaatluse ja intervjuu valimiks osutus kool, kus töö autor tundis kahte 12. klassi õpilast. Selleks kooliks oli Tartu Kivilinna Gümnaasium. Homogeenne on valim selle poolest, et kõik on 12. klassi õpilased ja nad käivad ühes ja samas Tartu koolis. Heterogeenne on valim aga näiteks selle poolest, et kõik 12. klassi õpilased elavad erinevates Tartu linnaosades ja neil on erinev sotsiaalne taust.

Uuringus osales kokku 10 õpilast, sest ühel ja samal päeval ei jõua rohkemate õpilastega vaatlust ja intervjuud läbi viia (ühele inimesele kulub umbes üks tund). Uuringus osales kuus naist ja neli meest. Uuritavate vanus jäi vahemikku 18-19. Valimi olulisemad sotsiaal-demograafilised tunnused on ära toodud alljärgnevas tabelis (vt tabel 2).

Tabel 2. Vaatluse ja intervjuu valimi sotsiaal-demograafilised tunnused

	Tartu Kivilinna Gümnaasium
Vanus	18-19
Mehed	4
Naised	6
Osalejate arv kokku	10

Vaatluse ja intervjuu osalemise ainsaks kriteeriumiks oli, et õpilane loeb Postimehe *online*-väljaannet (palusin tuttavatel õpilasi otsides küsida nende käest, kas nad loevad tavaelus ka Postimehe *online*-väljaannet), sest antud töö põhineb just nimelt selle lehe näitel. Õpilased osalesid uurimuses vabatahtlikult, kedagi ei sunnitud. Kuna õpilased olid juba varasemalt Postimehe leheküljega tuttavad, sujusid nii vaatlused kui ka intervjuud kenasti.

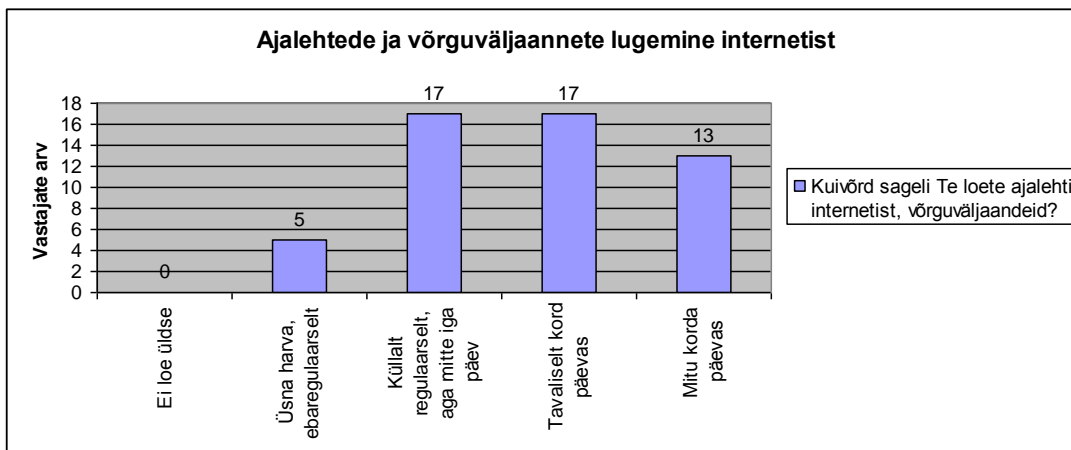
3. Tulemused

Tulemuste peatükk koosneb kuuest alapeatükist: esimeses toob autor välja *online*-väljaannete lugemise sageduse ja kestuse, teises annab ülevaate Postimees *online*-väljaande loetavamatest teemadest, kolmandas annab ülevaate vaatluse päeval Postimees *online*-väljandes kajastatud teemadest, neljandas analüüsib uudise valikut mõjutavaid tegureid Postimees *online*-väljaandes, viiendas annab ülevaate Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite läbilugemise põhjustest ning kuuendas kirjeldab Postimees *online*-väljaandel liikumise mustrit. Tulemused esitatakse uurimisküsimuste kaupa (vt peatükk 1.3. Töö uurimisküsimused). See tähendab, et esimesena sõnastatud uurimisküsimus saab ka esimesena vastatud, siis teine uurimisküsimus jne. Tulemuste esitamisel on kasutatud nii kvantitatiivset kui ka kvalitatiivset meetodit. Analüüsis kasutab töö autor vastajate tsitaate, kommentaare ning endapoolseid tähelepanekuid. Tsitaadid on eristatud kursiivkirjas. Analüüsi osas on töö autor ühendanud ankeetküsitluse, vaatluse ja intervjuu vastused, sest need täiendasid teineteist väga hästi.

3.1. *Online*-väljaannete lugemise sagedus ja kestus

3.1.1. Ajalehtede võrguväljaannete ja uudisportaalide loetavus

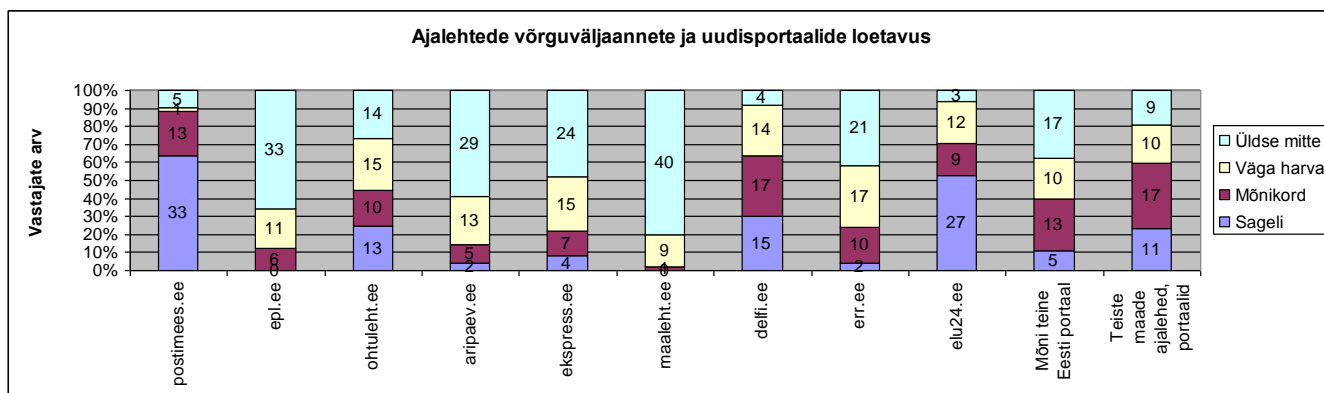
Võrdselt 17 õpilast (33%) vastasid ankeetküsitluse küsimusele „Kuivõrd sageli Te loete ajalehti Internetist?“ „küllalt regulaarselt, aga mitte iga päev“ ja „tavaliselt kord päevas“. „Mitu korda päevas“ loevad ajalehti Internetist 13 õpilast (25%) ning „üsna harva, ebaregulaarselt“ ainult viis õpilast (10%) (vt joon 1).

Joonis 1. Ajalehtede lugemine internetist

Intervjuudest tuli välja, et 12. klassi õpilased loevad ajalehti Internetist (võrguväljaandeid) „tavaliselt kord päevas“ (kaheksa õpilast kümnest). Ainult üks õpilastest loeb võrguväljaandeid „küllalt regulaarselt, aga mitte iga päev“ ning teine õpilane loeb võrguväljaandeid „mitte just eriti tihti, aga vahepeal ikka“.

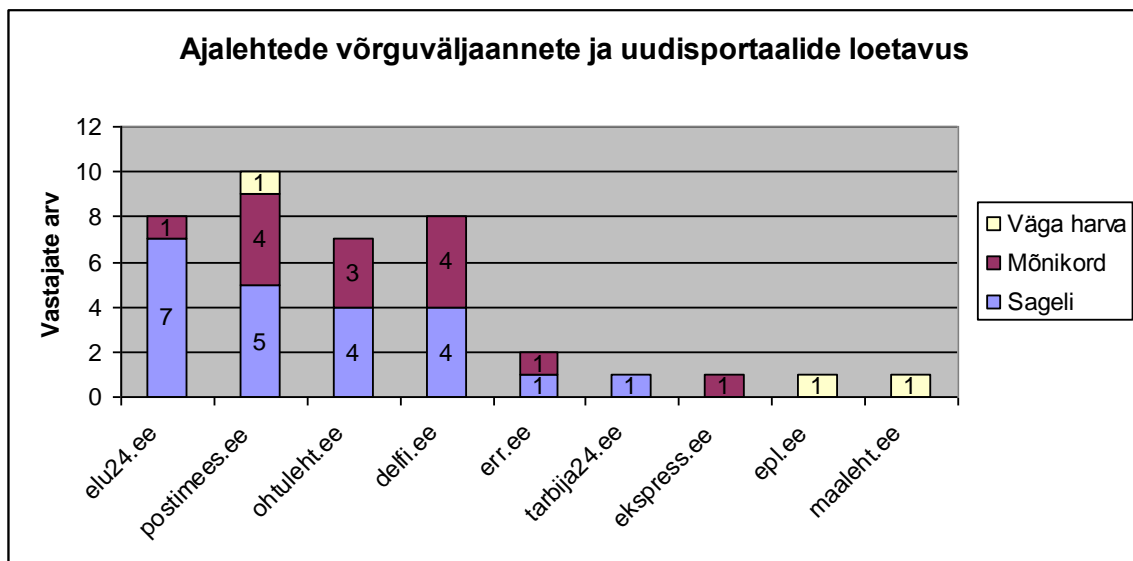
Ankeetküsitlusest selgus, et 12. klassi õpilased loevad ajalehtede võrguväljaannetest kõige enam Postimeest (postimees.ee, 47 õpilast ehk 90%). Teisel kohal on Õhtuleht (ohtuleht.ee), mida loeb 38 õpilast ehk 73% ning kolmandal kohal on Eesti Ekspress (ekspress.ee), mida loeb 26 õpilast ehk pooled (50%). Kõige vähem loevad õpilased võrgust Maalehte (maaleht.ee, 10 õpilast ehk 19%), mis võib olla tingitud sellest, et antud leht on suunatud teistsugusele sihtrühmale, kui seda on noored (vt joon 2).

Joonis 2. Ajalehtede võrguväljaannete ja uudisportaalide loetavus

Uudisportaalidest on kõige loetavam Elu24 (elu24.ee), mida loeb 48 õpilast ehk 92%, see on praktiliselt samapalju kui Postimees.ee lehekülje puhul. Järgnevad Delfi (delfi.ee), mida loevad 46 õpilast ehk 88% ja Eesti Rahvusringhääling (err.ee), mida loevad 29 õpilast ehk 56%. Mõnda teist Eesti portaali loevad 28 inimest ehk 54% (vt joon 2). Jooniselt 2 selgub, et noored loevad hea meelega ka teiste maade ajalehti ja portaale. Lausa 38 õpilast ehk 73% teevad seda (vt joon 2). Üks vastaja kirjutas ankeetküsitlusse, et tema külastab mõnikord Spiegel Online (spiegel.de) lehekülge. Töö autor peab oluliseks ära märkida asjaolu, et antud küsimuse juures olid mõned õpilased jätnud osad vastuste lahtrid täitmata, seega joonisel 2 ei pruugi iga ajalehe või portaali juures olevad numbrid kokku anda lõppvalimis osalejate arvu.

Samalaadseid tulemusi andsid ka intervjuud – ajalehtede võrguväljaannetest loetakse eeskätt Postimeest ja Õhtulehte (vt joon 3).

Joonis 3. Ajalehtede võrguväljaannete ja uudisportaalide loetavus

Uudisportaalidest on kõige loetavam Elu24 ja Delfi, mida loevad kaheksa õpilast kümnest. Õpilasi, kes loevad uudisportaaali sageli on aga Elu24 puhul rohkem kui Delfi puhul (vastavalt seitse ja neli õpilast).

Kui vaadata nüüd kahe joonise põhjal (joonis 2 ja joonis 3), milliseid ajalehtede võrguväljaandeid ja uudisportaale 12. klassi õpilased kõige enam Internetist loevad, siis tuleb tõdeda, et nn kollasema suunitlusega on eelistatumad kui tõsisema suunitlusega. Mis näitab, et noored tahavad lugeda pigem meelelahutuslikke uudiseid. Kuid kuna ajalehtede võrguväljaannetest on kõige loetavam Postimees.ee, siis saab samas väita, et neid huvitavad ka tõsisemad uudised. Seetõttu ongi Postimees.ee lehekülg hea, et seal leidub mõlemaid (näiteks Elu24 uudised, suunamine edasi sellele lehele).

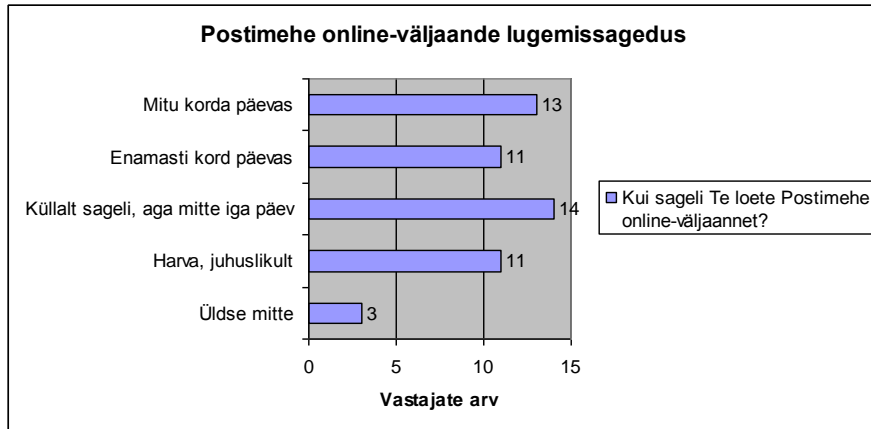
Intervjuudest tuli samuti välja, et kui soovitakse lugeda tõsisemaid uudiseid, minnakse Postimehe *online*-väljaande leheküljele ja kui soovitakse lugeda meelelahutuslikumaid uudiseid, minnakse Õhtulehe *online*-väljaande leheküljele ja Elu24 leheküljele.

Õhtulehes on siukest kollast uudist, mis mulle meeldib. Postimehes on natuke usaldusväärsemat infot, Delfit loen ma harva sellepärast, et seal on minu arvates liiga palju kirjavigu, aga uudised on ka pigem kollased. Elu24 loen lihtsalt huvi pärast (Intervjuu 4).

Sest et näiteks Postimehest saan ma lugeda pigem tõsisemaid uudiseid, aga näiteks Õhtulehest ja Elu24'st pigem meelelahutuslikumaid uudiseid. Ja kui ma tahan väga süveneda mingisse teemasse, siis loen näiteks Ekspressi, kus on pikemad lood ja arutlused (Intervjuu 6).

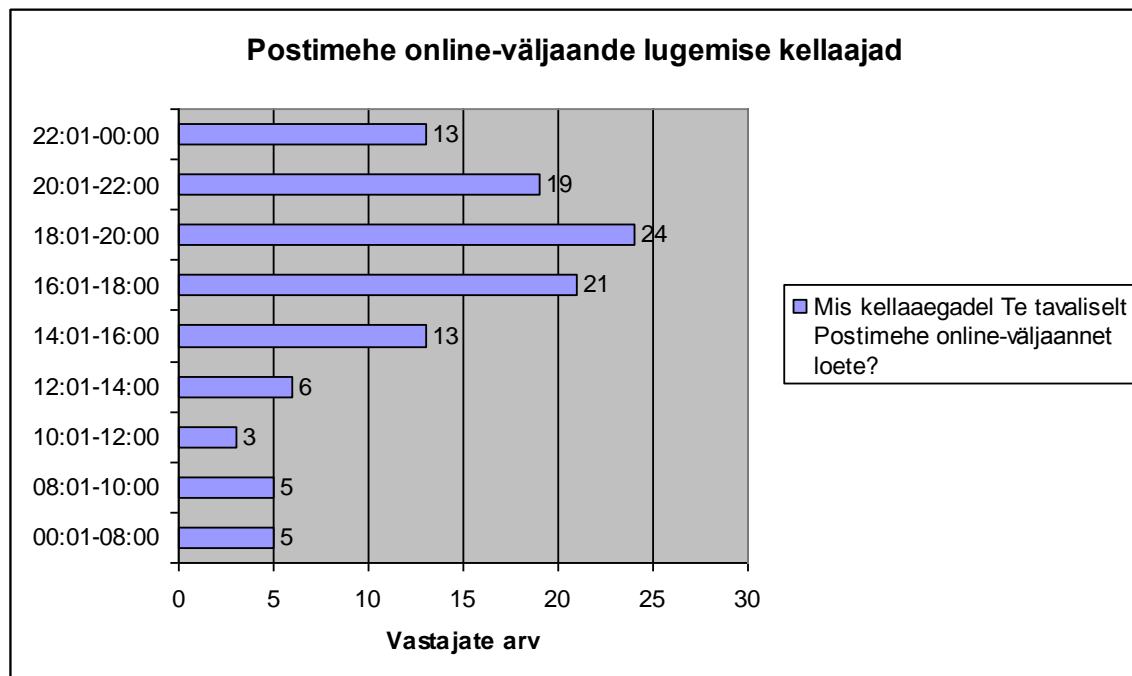
3.1.2. Postimehe *online*-väljaande lugemise sagedus ja kestus

Kuigi töö autoril ei olnud ankeetküsitlusi läbi viies aimu, kas valimis osalejad loevad Postimees.ee väljaannet, siis lugemissagedusest tuleb välja, et 49 ehk 94% õpilast teeb seda ja ainult kolm õpilast mitte ehk 6%. Kõige enam vastajaid loeb Postimehe *online*-väljaannet „küllalt sageli, aga mitte iga päev“ (14 õpilast ehk 27%) (vt joon 4).

Joonis 4. Postimehe *online*-väljaande lugemissagedus

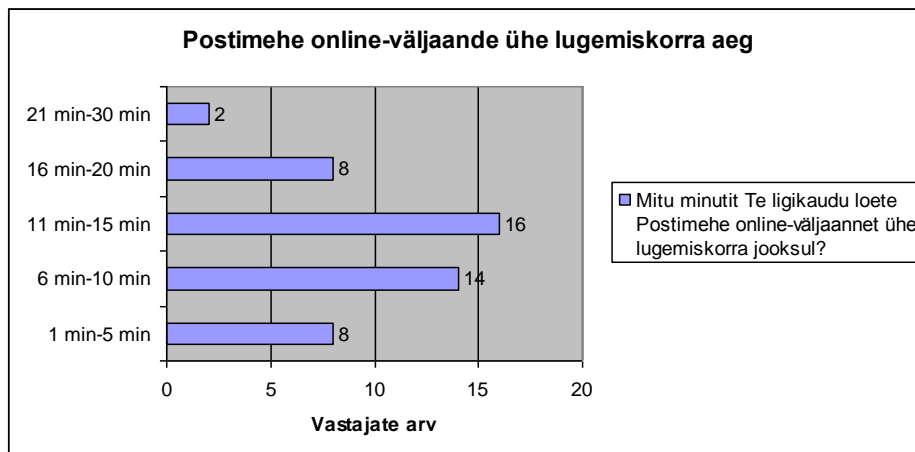
12. klassi õpilased eelistavad lugeda Postimehe *online*-väljaannet pigem õhtuti. Kõige enam loetakse Postimees.ee väljaannet kella 18:01-20:00 vahel (24 õpilast ehk 46%). 21 õpilast ehk 40% loevad kella 16:01-18:00 vahel ja 19 õpilast ehk 37% loevad kella 20:01-22:00 vahel. Kõige vähem loetakse kella 10:01-12:00 vahel, seda teevad ainult kolm õpilast ehk 6% (vt joon 5).

Joonis 5. Postimehe *online*-väljaande lugemise kellaajad

Intervjuudest selgus samuti, et 12. klassi õpilased külastavad Postimehe *online*-väljaannet pigem õhtupoole kui hommikupoole. Kõige enam külastatakse 17:00-18:00 vahel (kolm õpilast kümnest). Võrdselt kaks õpilast külastavad veebilehte 16:00-17:00, 19:00-20:00 ja 20:00-21:00 vahel. Üks õpilane külastab kella 15:00-16:00 vahel Postimehe veebilehte. Peamine põhjus, miks noored just õhtul veebilehte külastavad on see, et hommikul viibivad nad koolis, kus Interneti kasutamine on piiratud ning õhtuti on neil rohkem vaba aega tegeleda sellega, millega tahetakse tegeleda. Antud juhul siis uudiste lugemisega Internetist.

Ankeetküsitlusest selgus, et alla kümne minuti loevad Postimehe *online*-väljaannet ühe lugemiskorra jooksul 22 õpilast ehk 42% ning üle kümne minuti on ühe lugemiskorra ajal Postimehe *online*-väljaande leheküljel 26 õpilast ehk pooled (50%) (vt joon 6).

Joonis 6. Postimehe *online*-väljaande ühe lugemiskorra aeg

Intervjuudest selgus, et ühe lugemiskorra jooksul loevad 12. klassi õpilased Postimehe *online*-väljaannet enamasti kuni 15 minutit (viis õpilast kümnest), järgnevad 20 minutit (neli õpilast) ja 4-6 minutit (üks õpilane). Ankeetküsitluse ja intervjuu tulemustest saab järeldada, et õpilased ei loe tavaliselt avatud uudist lõpuni (kui nad üldse avavad mõne uudise lähemalt lugemiseks). Pigem loevad nad uudiste pealkirju.

Postimehe paberväljaannet loevad kümnest õpilasest kuus, neli aga üldse mitte. Üks intervjuueerijatest proovis lugeda Postimeest, aga see tal ei õnnestunud. Peamine põhjus,

miks Postimeest paber kandjal ei loeta on see, et peres ei ole see ajaleht tellitud. Üks õpilane loeb Postimehe asemel Õhtulehte, sest see on neil koju tellitud. Üldiselt need, kes loevad Postimehe paberväljaannet, teevad seda pigem harva kui sageli.

Jah, aga eelistan siiski lugeda pigem Postimehe online-väljaannet, sest paberväljaanne on väga kehvasti köidetud, alati kui teed lehe lahi, siis on kõik laiali (Intervjuu 3).

Jah. Kui ma käin vanaisa juures külas, siis ikka loen, sest tal on see ajaleht koju tellitud. Näiteks nädalavahetusel on Postimehe vahel Arter, mida ma ka loen (Intervjuu 5).

3.2. Huvi Postimehe *online*-väljaande teemade vastu

Ankeetküsitlusest selgus, et kõige enam loetakse kooli, hariduse ja õppimise kohta (43 õpilast ehk 83%). Järgmisena loetakse uudiseid Eesti kohta (41 õpilast ehk 79%). Kolmandal kohal on oma linna, maakonna kohta info lugemine (40 õpilast ehk 77%). Kõige vähem loetakse teemadel majapidamine, aed (2%) ja poliitikud, erakonnad (25%) (vt tabel 3).

Tabel 3. Kõige loetavamad teemad Postimees *online*-väljaandes

Milliste valdkondade (teemade) uudiseid Te Postimees <i>online</i> -väljaandest kõige enam loete?	Protsent (%)
Kool, haridus, õppimine	83
Uudised Eestist	79
Oma linna, maakonna info	77
Uudised välismaalt	75
Seltskonnaelu, tuntud isikud	65
Noorte elu	63
Muusika ja muusikaelu	54
Huumor	54

Kuritegevus, politsei, kohtud	52
Inimestevahelised suhted, seks	52
Telesaated, filmid	50
Tervis, arstiabi	48
Sotsiaalteemad, sotsiaalprobleemid	46
Statistika, uurimuste aruanded	38
Korruptsioon ja skandaalid	37
Sport	37
President, Riigikogu, valitsus	35
Arvamused, arutlused päevasündmustest	35
Majandus, äri, ettevõtlus	31
Kodu, pere, lapsed	31
Kunst, kirjandus, teater	27
Poliitikud, erakonnad	25
Majapidamine, aed	2

Töö autor andis kõikidele intervjuueeritavatele ette teemade loetelu (ankeetküsitlusest), et hiljem oleks lihtsam tulemusi kokku võtta. 12. klassi õpilastega intervjuusid läbi viies selgus, et kõige enam loetakse teemadel noorte elu (kaheksa õpilast kümnest), huumor (seitse õpilast) ning kool, haridus, õppimine; uudised Eestist; oma linna, maakonna info; seltskonnaelu, tuntud isikud; muusika ja muusikaelu (kuus õpilast) (vt tabel 4). Lisaks tõid kaks intervjuueeritavat välja teemad õnnetused ja horoskoop, mida etteantud loetelus kirjas ei olnud. Kõikide intervjuueeritavate põhjenduseks oli asjaolu, et need teemad lihtsalt huvitavad neid.

Sellepärast, et need pakuvad mulle huvi mingitel põhjustel. Kas nad on siis päevakajalised või on mul endal nende vastu huvi. (Intervjuu nr 4)

Sest need teemad huvitavad mind, muud teemad mind ei huvita. Osa valdkondi loen ka selleks, sest ma arvan, et seda on mul eluks vaja. (Intervjuu nr 9)

Tabel 4. Kõige loetavamad teemad Postimees *online*-väljaandes

Milliste valdkondade (teemade) uudiseid Te Postimees <i>online</i>-väljaandest kõige enam loete?	Vastajate arv
Noorte elu	8
Huumor	7
Kool, haridus, õppimine	6
Uudised Eestist	6
Oma linna, maakonna info	6
Seltskonnaelu, tuntud isikud	6
Muusika ja muusikaelu	6
Inimestevahelised suhted, seks	5
Telesaated, filmid	5
Tervis, arstiabi	5
Sotsiaalteemad, sotsiaalprobleemid	5
Kuritegevus, politsei, kohtud	4
Statistika, uurimuste aruanded	4
Kodu, pere, lapsed	4
Uudised välismaalt	3
Korruptsioon ja skandaalid	3
Sport	3
Arvamused, arutlused päevasündmustest	3
President, Riigikogu, valitsus	2
Kunst, kirjandus, teater	2
Poliitikud, erakonnad	1

Kõige vähem jälgitavad valdkonnad - poliitikud, erakonnad (üks õpilane kümnest); kunst, kirjandus, teater (kaks õpilast) ja president, riigikogu, valitsus (kaks õpilast) (vt tabel 4). Tabelist 3 ja 4 selgub, et noori ei huvita väga poliitika ega ka kunst, kirjandus, teater ning eelistatud on n-õ pehmemad teemad (seltskonnaelu, noorte elu, muusika, huumor).

3.3. Postimees *online*-väljaanne vaatluse päeval

Vaatlus toimus laupäeval, 14. aprillil 2012. Sellel päeval võis leida Postimehe *online*-väljaandest nii tõsisemaid uudiseid (poliitika, õnnetused) kui ka pehmemaid uudiseid (loodus, ilm). Spordiuudised ja kultuuriuudised olid samuti kenasti sellel päeval esindatud. Üldiselt võib öelda, et kuna sellele eelnevatel päevadel ei olnud midagi erakorralist juhtunud, mida oleks pidanud suurejooniselt kajastama, siis leidis sarnastel teemadel uudiseid ainult ühel kahel teemal nagu „Sindis hukkus kalameest aitama läinud päästja“ ja „Passijärjekorrad on pikad“. Ülejäänud teemad olid kajastatud ainult ühe uudisega. Vaatluse päeval Postimehe *online*-väljaandes ilmunud lugude nimekiri on toodud ära tabelis 6.

3.4. Uudise valikut mõjutavad tegurid Postimees *online*-väljaande puhul

Nii vaatluse kui ka intervjuu käigus tuli selgelt välja, mis mõjutavad 12. klassi õpilasi uudiste valikul Postimees *online*-väljaandes kõige enam (vt lisa 5, tabel 1). Kõigi uuritavate uudiste valikut mõjutab kõigepealt artikli pealkiri, seejärel pilt (kaheksa vastanut kümnest) ja teema lähedus (viis vastanut) (vt tabel 5).

Tabel 5. Uudise valikut mõjutavad tegurid Postimees *online*-väljaandes (intervjuu vastused)

Uudise valikut mõjutavad tegurid	Vastajate arv
Pealkiri	10
Pilt	8
Teema lähedus	5
Uudise asukoht	4
Teema päevakajalisus	1

Järgnevalt on ära toodud neli kõige populaarsemat aspekti, mis mõjutavad noori uudiste valikul kõige enam Postimees *online*-väljaande puhul.

3.4.1. Artikli pealkiri

Artikli pealkirja tähtsuse uudise valikul Postimees *online*-väljaandes mainisid ära kõik uuringus osalejad. Põhjusti, miks artikli pealkiri neid uudiste valikul mõjutab, oli erinevaid (vt lisa 5, tabel 2). Kuue intervjuueeritava arvates peab artikli pealkiri olema huvitav, et see nende tähelepanu püüaks.

Kui on huvitav pealkiri, siis ma tahan uudist lähemalt lugeda, et mis seal kirjas täpsemalt on. Näiteks kui pealkiri sisaldab mõne kuulsuse nime (Intervjuu 2).

Kui on ikka huvitav pealkiri, kutsub lugema kohe, siis ma ikka avan uudise. Pealkiri peab olema informatiivne. Pealkiri peab ära ütleva, millest tuleb juttu. Kui pealkiri on täiesti seosetu ja sisu on hoopis teine, siis ma olen pettunud ja kirjutan kurja kommentaari (Intervjuu 7).

Samas nelja intervjuueeritava arvates ei tohiks pealkiri neile liiga palju ära öelda, pealkiri peaks jätma ruumi mõtlemisaineks, et mida täpsemalt taheti selle pealkirjaga öelda.

Kui pealkiri ütleb mulle juba kõik ära, siis ma ei ava seda. Kui pealkiri annab mulle võimaluse loovalt mõelda, et mis sellega nüüd täpsemalt öeldud on, siis ma üldjuhul avan artikli, et saada aimu, kas mu mõte oli õige, mida pealkiri tahtis tegelikult lugejale öelda (Intervjuu 6).

Kindlasti peab ta jätma õhku mõttele, et tekitaks huvi. See on määrav, nii et mõjutab (Intervjuu 9).

Ka vaatluste käigus tuli välja artikli pealkirja olulisus uudiste valimisel.

Teen lahti ka uudise „Lavapoisist ringhäälingujuhiks“, sest tundus huvitav pealkiri, et kes see inimene siis on, kellega tegu (Vaatus 6).

Avan uudise „Ansip on jõukas – ja ei ole ka“, sest pealkiri jätab õhku küsimärgi, kas ta siis on jõukas või mitte (Vaatus 7).

Avan uudise „Lapsed valisid parimaks raamatuks „Nõianeiu Nöbinina“, kuna pealkiri tundub selline vahva olevat (Vaatus 8).

3.4.2. Pilt

Pildi tähtsust pidasid oluliseks uudiste valikul Postimees *online*-väljaande puhul kaheksa intervjuueeritavat kümnest (vt lisa 5, tabel 3).

Fotod, sest kui on näiteks halb foto, siis ma ei lähegi vaatama. Kui on põnev pilt, siis ma tahan seda näha (Intervjuu 3).

Mõjutab küll mingil määral. Kui ikka pilt on kutsuv, siis teen artikli lahti (Intervjuu 4).

Eks ta ikka määrav on. Aga kui ta on mingi suvaline Internetist juurde lisatud pildike, siis ta ei pruugi olukorda päästa. Kui on näiteks liiklusavarii ja sa näed seda pilti, siis sa kindlasti hakkad seda lugema ja vaatama (Intervjuu 9).

Ka vaatluste ajal mainisid 12. klassi õpilased pildi tähtsust uudiste valikul.

Avasin uudise „Pingviinide loendus pakkus üllatuse“, sest pilt ja pealkiri olid minu jaoks huvitavad (Vaatlus 2).

Avan uudise „Eestimaa Looduse Fond soovib Kõpu merekaitseala loomist“, sest see uudis huvitab mind ning ilus pilt on uudise juures (Vaatlus 4).

Ilus pingviinide pilt, silm jäi kohe peale (Vaatlus 5).

3.4.3. Teema lähedus

Teema lähedust pidasid uudise valikul tähtsaks viis inimest kümnest (vt lisa 5, tabel 4).

Mõjutab näiteks isiklik kokkupuude teemaga (Intervjuu 1).

Mõnikord ka teema lähedus (Intervjuu 2).

Lähedus, sest kui uudis on minuga seotud, siis ma tahan rohkem sellest asjast teada saada (Intervjuu 3).

Teema läheduse aspekt kui oluline tegur uudiste valikul tuli välja ka vaatlustest.

Okei, ma võtan selle. Sest ma pean ka varsti oma passi uuendama (Vaatlus 1).

Avasin selle artikli sellepärast, et mu klassivend on siin (Vaatlus 2).

Avan uudise „Soomes tapeti ema ja kaks last“, sest Soome on meile nii lähedal (Vaatlus 6).

3.4.4. Uudise asukoht

Uudise asukoht uudise valiku mõjutajana märkis neli inimest kümnest (vt lisa 5, tabel 5).

Eks ikka rohkem jäävad silma need uudised, mis on ülevalpool ja suure pildiga, aga tavaliselt ma vaatan ikka ülevalt alla kõik läbi (Intervjuu 7).

Kui on lehekülje alguses, siis ikka vaatad, mida kirjutatakse. Ma lõpuni tavaliselt ei vaatagi (Intervjuu 8).

Vasakut küljeveergu ma väga ei loe, ainult paremat küljeveergu. Laia veeru puhul loeb ka, sest ma loen pigem neid uudiseid, mis on üleval pool, sest alla ei pruugi alati jõuda (Intervjuu 9).

3.4.5. Uudisloo pikkus

Nii vaatluste kui ka intervjuude põhjal saab väita, et uudisloo pikkus on inimeste jaoks oluline (seitse inimest kümnest). Uudisloo pikkus mängib olulist rolli pigem uudiste lõpuni läbilugemisel kui uudise valikut mõjutava tegurina, sest uudise pikkus ei ole ära toodud pealehel (tuleb alles siis välja kui inimene on juba konkreetse uudise avanud) (vt lisa 5, tabel 6).

Okei, seda ei viitsi ma edasi lugeda, liiga igav ja pikk minu jaoks (Vaatlus 1).

Aga ma ei viitsi seda läbi lugeda, sest see on liiga pikk ja niikuinii kõik meelde ei jää (Vaatlus 3).

Lugesin artikli kenasti lõpuni, sest tegemist oli lühikese artikliga (Vaatlus 10).

Aga kui on uudis ikka väga pikk, siis ma tõenäoliselt ei viitsi seda täielikult läbi lugeda (Intervjuu 2).

Ei tohi olla liiga pikk ja laialivalguv, siis ei viitsi ma seda lugeda (Intervjuu 4).

Lisaks loeb ka artikli pikkus, et kui on ikka väga pikk artikkel, siis ma tavaliselt ei loe seda lõpuni (Intervjuu 9).

3.5. Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite läbilugemine

Peamised põhjused, mis mõjutavad Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite läbilugemist on intervjuude tulemuste põhjal uudise huvitavus, hea tekst ja teksti pikkus (vt lisa 5, tabel 4). Peaaegu kõik kümme intervjuueeritavat mainisid, et kui artikli tekst on liiga pikk, siis nad üldjuhul ei loe seda läbi. Neli intervjuueeritavat loevad siiski pigem avatud artikli lõpuni, kuus tavaliselt pigem mitte. See näitab seda, et ajakirjanikel on veel kuhu areneda, et kirjutada selline uudis, mida noored loeksid lõpuni, kaasaarvatud visuaalne pool.

Loen need lõpuni, mis mind huvitavad ja kus on hea tekst ja on siuke tunne, et ma tahan lõpuni lugeda ja huvitab. Aga mõni on niimoodi, et on hullult pikk ja siis tekib küll tunne, et ma ei viitsi seda lõpuni lugeda (Intervjuu 1).

Artikkel peab olema huvitavalt kirjutatud ja sõnastatud, et oleks hea lugeda. Uudis ei tohi olla lihtsalt paberile kirjutatud, vaid peab kogu aeg arenema huvitavuse poole (Intervjuu 5).

Sõltub artikli pikkusest loomulikult. Kui on väga pikk artikkel, siis ma arvatavasti seda lõpuni ei loeks, sest kuna see võtaks liiga kaua aega ja mul seda aega on suhteliselt vähe (Intervjuu 10).

Vaatluse päeval avati kokku 53 erinevat uudist, neist 27 loeti osaliselt ja 37 loeti läbi (ühte uudist avas mitu inimest). Kõige populaarsem uudis, mida avati kõige enam vaatlusaluses Postimees *online*-väljaandes oli „Titanic – sajandi lugu“ (kuus inimest kümnest) (vt tabel 6).

Tabel 6. Vaatluse päeval Postimees *online*-väljaandes märgatud uudised (uudised asukoha järgi esilehel pingeritta pandud, alates märgati 0)

Artikli pealkiri	Märgati	Avati	Loeti osaliselt	Loeti läbi
16 protsenti tuleohutusnõuete eirajatest jätab ettekirjutuse täitmata	2	2	0	2
Pingviinide loendus pakkus üllatuse	2	4	2	2
Kanepi jõudis paarismängus finaali	1	2	0	2
TV3: väliseestlane sai vanaisa maja restaureerimise eest preemia	1	0	0	0
Politseisse pöördusid kadunud kalamehe eeldatavad lähedased	1	0	0	0
Stroomi ranna koristamisel leiti nii süstlaid kui viinapudeleid	1	1	0	1
Video: Tseikol kulus vastase alistamiseks pisut üle kahe minuti	1	0	0	0
Juhtkiri: järjekord „passilauas“ on talumatu	1	2	1	1
Teet Veispak: tüdrukud vangimajas	1	0	0	0
Pommikahtlus sulges Juhkentali tänava	1	1	0	1
Pomerants: kapo hinnang Kõlvarti tegevusele on ennetav meede	1	0	0	0
Kalamehed ei mõista püügitasu tõusu	1	2	1	1
Titanic – sajandi lugu	1	6	5	1
Pühapäev tuleb vähese pilvisusega ja sajuta	1	2	0	2
Visake jooksujalatsid nurka!	1	0	0	0
Eesti film saab sajandiauhinnad	1	2	1	1
Mees: üha nooremate naiste tagaajamine viitab alaväärsuskompleksile	1	1	1	0
Eestimaa Looduse Fond soovib Kõpu merekaitseala loomist	0	3	3	0
Seni on registreeritud üle 2000 mopeedi	0	2	2	0

Raju päevase amatöörvõistluse otseülekanne	0	3	2	1
Saaremaa keskerakondlased valisid uue juhi	0	1	1	0
TV3: prügivedaja nõuab irvakil konteinerikaane eest lisatasu	0	2	0	2
Sooja tuleb oodata mai keskpaigani	0	5	2	3
Garri Kasparov: kuut aastat Putin välja ei vea	0	1	0	1
Lapsed valisid parimaks raamatuks „Nõianeiu Nöbinina“	0	3	3	0
Lavapoisist ringhäälingujuhiks	0	1	1	0
Puugitõve vastu süstiks on aeg paras	0	1	1	0
Tallinn loodab tänavad mai alguseks puhtaks saada	0	1	1	0
Ansip on jõukas – ja ei ole ka	0	3	3	0
TTÜ tudengid käisid USA rahastajatele oma ideed tutvustamas	0	1	0	1
Afganistani suunduvad sõdurid harjutavad Lätis	0	2	0	2
Rootsi sugudeta lasteaias pole poisse ega tüdrukuid	0	1	0	1
Must päev jalgpallis: Itaalia jalgpallur suri väljakul	0	1	0	1
Eelnõu motiveerib passi või ID-kaarti hoolikamalt hoidma	0	2	0	2
Galerii: pidustused Põhja-Koreas	0	1	1	0
ERR otsustas lõpetada saate „Mina elan siin“ näitamise	0	1	0	1
Põhja-Korea arendab uut raketti	0	2	0	2
Vene võimud pole rahul tuumaallveelaevade hinnaga	0	1	1	0
Sindis hukkus kalameest aitama läinud päästja	0	2	1	1
Fotod: tivoli on Tallinnas kohal	0	3	2	1
Venemaalt toodud kütusega äritsemisel tuleb lõpp	0	1	0	1
Mart Laar pääses intensiivravilt ja paraneb	0	2	0	2
Galerii: konnad hakkasid pulmi pidama	0	2	1	1

Reisijaid vedanud liinibussil puudus tagaklaas	0	1	0	1
Sajandi filmihääletus: vali oma lemmikfilm!	0	1	0	1
Lugeja foto: pääsukesed on kohale jõudnud	0	2	0	2
Alpimaja“: riikliku tähtsusega põnevuslugu ETVs	0	1	1	0
Soomes tapeti ema ja kaks last	0	4	0	4
Galerii: ekspeditsioon 5. päev	0	1	0	1
Aserbaidžaanis plahvatas gaasijuhe	0	1	0	1
Vaata, millised on kõige hullemad ametid	0	1	0	1
Kõige rahulolematud patsiendid on noored naised	0	1	0	1
Noored kokad ja teenindajad panid end kutsevõistlusel proovile	0	2	1	1
Mida teha kui sinu koer on ülekaaluline	0	1	1	0
Valedes tingimustes hoitud toataim võib lihtsalt ära surra	0	1	0	1
Brad Pitt palus Angelina Jolie kätt	0	1	0	1
Ainult naistele: 5 märki, et ta on voodis hea	0	2	2	0
Kuidas laiskusest lahti saada?	0	2	2	0
Mis sunnib meid lõhkuma endale olulisi suhteid?	0	1	1	0

Avan artikli „Titanic – sajandi lugu“, sest ma käisin seda just kinos vaatamas (Vaatlus 4).

Avan uudise „Titanic – sajandi lugu“, sest seda peab ikka vaatama (Vaatlus 5).

Siis „Titanic – sajandi lugu“, avan selle, sest Titanicust on nii palju räägitud, siis ma vaatan, millest see uudis räägib (Vaatlus 6).

Järgnesid „Sooja tuleb oodata mai keskpaigani“ (viis inimest), „Pingviinide loendus pakkus üllatuse“ ja „Soomes tapeti ema ja kaks last“ (neli inimest).

Pealkiri „Sooja tuleb oodata mai keskpaigani“, avan uudise, sest tahan teada, millal läheb ilm soojaks (Vaatlus 7).

Avan uudise „Sooja tuleb oodata mai keskpaigani“, sest ilm ikka huvitab (Vaatlus 9).

Avasin uudise „Pingviinide loendus pakkus üllatuse“, sest pilt ja pealkiri olid minu jaoks huvitavad (Vaatlus 2).

Nii „Pingviinide loendus pakkus üllatuse“. Avan artikli, sest soovin teada saada seda arvu (Vaatlus 10).

Vaatan artiklit „Soomes tapeti ema ja kaks last“ sellepärast, et see ei ole Soomes mitte esimene kord (Vaatlus 4).

Avan uudise „Soomes tapeti ema ja kaks last“, sest Soome on meile nii lähedal (Vaatlus 6).

Avatud uudistest loeti kõige rohkem läbi „Soomes tapeti ema ja kaks last“ (neljast inimest neli) ja „Sooja tuleb oodata mai keskpaigani“ (viiest inimest kolmest) (vt tabel 6).

Lugesin lõpuni kuna see oli nii lühike uudis ja pakkus huvi, et mis siis ikkagi juhtus (Vaatlus 6).

Väga kohutav uudis, lugesin uudise lõpuni, sest see oli lühike (Vaatlus 8).

Kuna uudis oli lühike, siis lugesin selle lõpuni, kuigi tegelikult ütles juba esimene lõik, millest see uudis räägib (Vaatlus 6).

Lugesin artikli kenasti lõpuni, sest tegemist oli lühikese artikliga (Vaatlus 10).

3.6. Postimees *online*-väljaandel liikumise muster

Vaatluse käigus selgus, et Postimehe *online*-väljaande liikumismuster oli peaaegu kõigil 12. klassi õpilastel sama, välja arvatud ühel õpilasel. Üks õpilane vaatab Postimehe *online*-väljaannet nii, et kui talle mõni uudis tundub huvitav, siis ta avab selle uues aknas, aga ta ei hakka seda kohe lugema, vaid valib endale veel umbes viis uudist. Siis mingi hetk jätab Postimehe esilehekülje vaatamise pooleli ja asub juba varem valitud uudiseid järjest lugema. Kui valitud uudised loetud, paneb ta need kinni ja kõik kordub taas. Kuigi tuleb tunnistada, et mida lõpupoole ta Postimehe esileheküljel jõudis, siis muutus ka tema liikumismuster, see tähendab et ta valis omale meeldiva uudise ja luges selle nüüd kohe läbi. Kõik ülejäänud üheksa vaadeldavat avasid kohe endale meeldiva uudise ja lugesid selle ka kohe läbi. Peaaegu kõik vaadeldavad lugesid pigem Postimehe *online*-väljaande keskmist laia veergu kui küljeveergusid, mis tuli ka intervjuudest välja.

Ma külje peale üldse ei vaata. Ma ei ole tähelegi pannud, et seal midagi on (Intervjuu 1).

Üldiselt loen ainult keskmist veergu, sest keskmises veerus on tavaliselt kõige tähtsamad uudised kirjas. Küljeveergude olemasolu ma väga tähele ei panegi (Intervjuu 6).

Kuid oli ka õpilasi, kes vaatasid nii keskmist laia veergu kui ka küljeveergusid.

Pigem keskmist, aga see külgmine jääb ka ikka silma. Kui seal ikka midagi huvitavat on, siis saab ka sinna klikitud. Klikkimata ei jää miskit (Intervjuu 5).

Ma niimoodi sirvin ja siis kui seal serva peal midagi huvitavat jääb silma, siis ma ka klõpsan sinna aeg-ajalt (Intervjuu 7).

Üldjuhul sirvin esimese hooga keskmise veeru läbi ja siis küljeveerud, nii et loen mõlemat (Intervjuu 9).

Peamine põhjus, miks eelistatakse keskmist laia veergu küljeveergudele on pealkirjade ja piltide suurus.

Keskmist rohkem, küljeveergusid väga vähe. Sest ma ei näegi seda, see on nii väikeselt kirjas (Intervjuu 3).

Pigem keskmist ikka. Sellepärast, et need on mul kohe ees lahti ja ma vaatan neid. Väiksemad pealkirjad ei jää nii hästi silma (Intervjuu 4).

Pigem keskmist. Sest seal on suuremad pildid. Samuti on ka suuremad pealkirjad (Intervjuu 10).

Kommentaare vaatas/luges ainult üks õpilane kümnest (vt lisa 2, vaatlus 1). Õpilase peamine põhjus oli kommentaaride vaatamiseks asjaolu, et äkki on nad lahendamad kui uudis ise. Ülejäänud üheksa õpilast kümnest ei vaadanud vaatluse ajal kommentaare. Peamised põhjused, miks kommentaare ei vaadata on järgmised:

Mind lihtsalt väga ei huvita, mida teised inimesed arvavad asjast (Intervjuu 2).

Sest kommentaare on igasuguseid. Lisaks ei meeldi mulle see, et kommentaare julgevad küll inimesed kirjutada anonüümselt, aga päris elus ei julgeks nad midagi öelda (Intervjuu 5).

Sest mind ei huvita, mida teised inimesed arvavad mingist asjast (Intervjuu 8).

Kuigi vaatluse ajal vaatas ainult üks õpilane kümnest kommentaare, siis intervjuudest tuli välja, et koguni kuus õpilast kümnest loeb tegelikult ka kommentaare.

Sest ma tahan teada, mida inimesed kirjutavad selle teema kohta (Intervjuu 3).

Sest ma tahan teada, mida teised inimesed arvavad (Intervjuu 4).

Jah, siis kui näiteks avaliku elu tegelased on läinud omavahel tülli või siis kui keegi kellegagi käib, siis kirjutatakse tavaliselt igasuguseid huvitavaid kommentaare. Kommentaare loen ka siis kui keegi on kuskil surma saanud, et vaadata, kuidas inimesed on reageerinud sellele, et kas hakatakse parastama või mitte (Intervjuu 7).

Ise kommentaare kirjutanud on kümnest õpilasest neli.

Koolide kohta või nende kohta, millega ma ise olen seotud olnud, näiteks oma kooli kohta, kus ma praegu õpin. Vahel olen kommenteerinud ka seltskonnauudiseid. Ma tahan ka, et inimesed näeksid, mida ma olen arvanud mõne teema kohta (Intervjuu 3).

Hariduse teemalisi. Sest ma ei olnud nõus kommenteerijatega, seega pidin oma arvamust ka avaldama. Kuigi vaevalt kedagi väga huvitas, mida ma asjast arvasin (Intervjuu 4).

Kooliga seoses, näiteks kui räägiti sellest, et koolivaheaega peaks lühendama. Arvasin, et võib-olla selle idee autor loeb kommentaare ja kui ta saab hästi palju negatiivset vastukaja, siis ta muudab oma otsust ja ei lühenda vaheaega (Intervjuu 7).

4. Järeldused ja diskussioon

4.1. Järeldused

Töö eesmärgiks oli selgitada, kuidas loevad 12. klassi õpilased Postimehe *online*-versiooni. Töö autor esitab järeldused hüpoteeside kaupa, kuid tuleb tõdeda, et kuna valim on väike, siis ei saa suuri üldistusi teha. Kuid siiski on võimalik välja tuua mõned tendentsid Postimehe *online*-väljaande lugemises.

1. 12. klassi õpilased loevad Postimees *online*-väljaannet enamasti vähemalt kord päevas.

Sellele hüpoteesile kinnitust ei saadud, pigem vastupidi – lükati ümber. Ankeetküsitluse 11. küsimuse analüüsimisel selgus, et 12. klassi õpilased loevad Postimees *online*-väljaannet „küllalt sageli, aga mitte iga päev“ (14 õpilast ehk 27%). 11 õpilast ehk 21% loevad võrdselt Postimees.ee lehekülge enamasti „kord päevas“ ning „harva, juhuslikult“ (vt joon 4). Intervjuu küsimusele „Kui sageli Te loete Postimehe *online*-väljaannet?“ jagunesid osalejate vastused täpselt pooleks: viis õpilast loevad Postimehe *online*-väljaannet iga päev, teised viis aga harvemini. Nende õpilaste vastused, kes loevad Postimehe *online*-väljaannet harvemini, olid väga varieeruvad: üks, kaks korda nädalas; viiel päeval kolmest; nädalas kaks või korra; väga harva, mõnel korral kuus ja mõnikord.

2. 12. klassi õpilased loevad uudiseid, mille teema on neile lähedane.

Püstitatud hüpotees pidas paika, sest ankeetküsitlusest selgus, et kõige enam loetakse kooli, hariduse ja õppimise kohta (43 õpilast ehk 83%) (vt tabel 3). Intervjuudest selgus, et kõige enam loevad 12. klassi õpilased teemal noorte elu (kaheksa õpilast kümnest). Teisena loevad 12. klassi õpilased kõige enam huumorist (seitse õpilast) ja kolmandana koolist, haridusest, õppimisest (kuus õpilast kümnest) (vt tabel 4).

3. Huvitava pealkirjaga, eespool asuv, fotoga illustreeritud ja lühem uudis haarab rohkem Postimehe *online*-väljaandes 12. klassi õpilase tähelepanu.

Osa püstitatud hüpoteesist leidis kinnitust ja osa mitte. Kinnitust leidis, et kõigi uuringus osalejate jaoks on oluline, et oleks huvitav pealkiri. Foto olemasolu oli oluline kaheksale õpilasele kümnest, seega leidis ka see kinnitust. Uudise asukoht oli aga oluline ainult neljale õpilasele kümnest. Teiste 12. klassi õpilaste jaoks ei olnud tähtis, kas uudis asub lehe alguses, keskel või lõpus (vt lisa 5, tabel 1). Seega ei leidnud kinnitust, et eespool asuv uudis haarab rohkem Postimehe *online*-väljaandes 12. klassi õpilaste tähelepanu. Samuti mängib uudise lühidus rolli pigem uudise lõpuni läbilugemisel kui uudise tähelepanu äratjana (vt lisa 5, tabel 6).

4. 12. klassi õpilased loevad läbi huvipakkuvad uudised.

Püstitatud hüpotees leidis kinnitust. Kuigi on veel teisigi põhjuseid, miks 12. klassi õpilased loevad läbi Postimees *online*-väljaandes ilmuvad uudised. Näiteks hea tekst ja teksti lühidus. Uudise huvitavus oli siiski neist kõige olulisem argument, miks loetakse uudised läbi (kaheksa õpilast kümnest) (vt lisa 5, tabel 4).

4.2. Diskussioon

Nii mõnedki käesolevas töös selgunud tulemused kinnitavad varasemaid uuringuid, kuid leidub ka erinevusi.

TNSMetrixi iganädalase veebilehtede külastatavuse statistika põhjal külastati 2012. aasta viieteistkümnendal nädalal ajalehtede kategoorias kõige enam Postimehe *online*-väljaannet. Ka selle töö tulemusena, kuid ka juba varem sarnasel teemal tehtud Tartu Ülikooli töödest selgus, et Postimehe veebilehte külastatakse iga päev (kõige populaarsem veebileht).

Töö tulemustest tuli välja, et kõige enam loetakse Postimees.ee väljaandest kooli, hariduse, õppimise, Eesti ja oma linna, maakonna teemadel. Tartu Ülikooli meedia ja kommunikatsiooni osakonna poolt läbi viidud 2005. aasta uuringust selgus, et noored tunnevad huvi eelkõige noorte elu, kooli, hariduse, õppimise ja Eesti uudiste vastu. Kuigi teemade järjekord ei ole sama ja kaks teemat (oma linna, maakonna ja noorte elu) omavahel ei kattu, saab siiski väita, et noored eelistavad lugeda uudiseid, millega on neil isiklik seos.

Kadri Palta-kivi (2011) tööst tuli välja, et artiklite avamise põhjustest oli ülekaalukaim noorte lähedus/seotus kajastatud teemaga. Sama meelt oli ka Tiina Kaukvere (2011), kelle arvates oli kõige olulisem tegur artikli valimisel teema lähedus (psühholoogiline ja ka geograafiline). Sturgill, Pierce, Wang (2010) uuringust tuli samuti välja, et uudise valikut mõjutab teema lähedus. Seevastu antud tööst tuli välja, et kõige olulisem tegur, mis mõjutab uudise valikut on artikli pealkiri, seejärel artikli juures olev pilt ja teema lähedus. Kaukvere (2011) töös oli pealkiri teisel ja pilt alles neljandal kohal. Pealkiri ja foto artikli avamise põhjusena oli samuti oluline, aga pigem toimusid foto ja silmatorkav pealkiri tähelepanu tõmbajana, mitte artikli avamise ainupõhjusena (Palta-Kivi 2011). Kui antud tööst tuli välja, et uudise asukoht on artikli valikul teisejärguline, siis Ann Hiiemaa (2010) tööst tuli välja, et mida kõrgemal asus uudis, seda tõenäolisemalt see ka loetuks sattus. Kaukvere (2011) töös oli oluline tegur veel ka päevakajalisus, mis teistes töödes oli tunduvalt vähemolulisem tegur. See võis olla tingitud asjaolust, et Kaukverel oli vaatlusalune Postimehe number erilisem (sisaldas erakordseid sündmusi) kui teistel. Antud töö puhul mainis ainult üks õpilane, et valis uudise sellepärast, et see on päevakajaline.

Artiklite läbilugemist mõjutab huvitavus, hästi kirjutatud tekst ja lühidus (Palta-Kivi 2011). Antud tööst tulid täpselt samad tegurid välja, ainult teises järjekorras: lühidus, huvitavus ja hästi kirjutatud tekst. Kaukvere (2011) tööst selgus samuti, et kõige olulisem tegur on artikli lühidus. Lisaks on olulised veel ka artikli huvitavus, teema olulisus ja kuidas on artikkel kirjutatud (Kaukvere 2011). Sturgill, Pierce, Wang (2010) uuringust selgus, et kõige olulisem on artiklite läbilugemisel pikkus, kuid samas nõustusid peaaegu kõik vastajad, et kui lugu haarab neid, siis muutub loo pikkus teisejärguliseks. Poynter

Instituudi (2007) poolt läbi viidud uuringust tuli välja, et valitud *online*-uudis loetakse põhjalikult läbi sõltumata teksti pikkusest. Ka antud töös ütlesid neli intervjuueeritavat, et nad pigem siiski loevad avatud artikli lõpuni.

Ann Hiiemaa (2010) tõi oma töös välja kolm leheküljel liikumise mustrit. Nendest kolmest kaks tulid välja ka antud töös: esimeses liigutakse esileheküljel allapoole, avatakse uudis uues aknas ning pärast seda liigutakse esilehel taas allapoole ja teises vajutatakse kohe huvipakkuvale uudisele. Esimest käitumismustrit järgis üks vaatlusalune ja teist lausa üheksa vaatlusalust. Tiina Kaukvere (2011) tööst tuli välja liikumismuster, kus liigutakse pealehelt rubriigile (kindla meetodi järgi), mis üheski teisest töös kinnitust ei leidnud. Sturgill, Pierce, Wang (2010) uuringust tuli välja, et üldiselt vaadatakse kõigepealt üle peauudised või siis vähemalt pealkirjad. Paljud osalejad lugesid ära pealkirjad ja kerisid ruttu lehe lõppu välja. Üks osalejatest luges kiiresti uudised ära ja liikus edasi. Teine osaleja ütles, et ta vaatab alati lehekülje ilusasti lõpuni, sest ei taha millestki ilma jääda. Kolmas ütles, et ta kerib harva lehekülje alla välja, sest olulisemad uudised on ülasas. (Sturgill et al 2010) Poynter Instituudi (2007) poolt läbi viidud uuringust selgus, et lugejaid oli kahte sorti: metoodilised (loevad algusest lõpuni) ja skaneerijad (vaatavad pealkirju ja teisi lehe elemente ilma, et loeks teksti palju). *Online*-ajakirjanduse puhul oli lugejaid peaaegu võrdselt, 53% skaneerijaid ja 47% metoodilisi lugejaid (Adam et al 2007). Jacob Nielsen'i uuringust tuli samuti välja, et inimesed loevad harva veebilehte sõna-sõnalt, vaid nad pigem skaneerivad lehte, valides välja üksikuid sõnu ja lauseid. Ainult 16% lugesid sõna-sõnalt, ülejäänud 79% inimestest skaneerisid (Nielsen 1997).

Kadri Palta-Kivi (2011) bakalaureusetööst selgus, et noored avasid peaaegu ainult Postimees.ee avalehe keskmises suures veerus asuvaid uudiseid ning ääreveergudes uudiste avamine oli pigem erandlik. Samale tulemusele jõudis ka antud töö autor, sest mõned uuritavad küll vaatasid silmadega üle ka ääreveerud, aga keegi neist ei avanud vaatluspäeval sealt uudist edasiseks lugemiseks.

See, kuidas osalejad Internetist uudiseid loevad, sõltub väga palju ka ajast (Sturgill et al 2010). Võttes arvesse nii ajakulu kui ka eelpool mainitud andmeid, saame järeldada, et noored loevad *online*-väljaandest uudiseid pealiskaudselt, millele viitas oma kirjutises ka Mati Hint (2011) Õpetajate Lehes.

4.2.1. Edasine uurimine

Kuigi nimetatud teemat on juba varemgi palju uuritud, just Postimehe *online*-väljaande lugemist erinevate kitsamate gruppide hulgas nagu ka käesolev töö, kuid sellest kõigest hoolimata tasub seda veel edasi uurida. Kuna igal aastal tänu tehnoloogia arendusele meie meediasüsteem muutub, siis on oluline uurida, kuidas see mõjutab meid.

Kuna nii mitmeski töödest, kaasa arvatud käesolevast tööst on selgunud, et noored on huvitatud meelelahutuslikumatest uudistest, siis oleks huvitav viia läbi samasugune uurimus näiteks Õhtulehe leheküljel, et võrrelda kui erinevalt loevad noored tõsisema suunitlusega lehekülgi ja meelelahutusliku suunitlusega lehekülgi. Samas sai Postimees *online*-väljaanne endale mai keskel 2012. aastal uue kujunduse, seega oleks huvitav teada saada, kas uus kujundus on aidanud positiivselt kaasa noorte Postimehe veebilehe lugemisele või mitte.

Kokkuvõte

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks oli uurida Postimehe *online*-väljaande lugemist 12. klassi õpilaste hulgas. Samuti võrreldi antud töö tulemusi juba teiste samal teemal Tartu Ülikoolis varasemalt tehtud töödega.

Uurimisküsimustele vastuste saamiseks kasutas töö autor ankeetküsitlust, *think-aloud* meetodit ja intervjuud. Ankeetküsitluse valimi moodustasid 52 õpilast, neist 26 õpivad Tartu Tamme Gümnaasiumi 12. klassis ja 26 Tartu Kunstigümnaasiumi 12. klassis. Vaatluse ja intervjuu valimi moodustasid kümme õpilast, kes kõik õpivad Tartu Kivilinna Gümnaasiumi 12. klassis. Kõigi uuringus osalejate vanus jäi vahemikku 17-19 aastat.

Uuringu tulemusena selgus, et 12. klassi õpilased loevad Postimees *online*-väljaannet iga päev. Postimees *online*-väljaannet loetakse pigem õhtuti, sest hommikul viibivad nad koolis, kus Interneti kasutamine on piiratud, kuid õhtul on neil piisavalt vaba aega, et lugeda uudiseid Internetist. Enamasti viibivad nad ühe lugemiskorra jooksul Postimehe leheküljel kuni 15 minutit, seega loevad nad pigem uudiste pealkirju ja/või vaatavad uudiste juures olevaid pilte, kuid põhjalikumaks lugemiseks avavad nad uudiseid vähem.

12. klassi õpilased eelistavad lugeda uudiseid, mille teema on neile lähedane, näiteks kool, haridus, õppimine, noorte elu ja huumor. Vähem meeldib neile lugeda poliitikast, näiteks poliitikud, erakonnad ja president, riigikogu, valitsus.

12. klassi õpilase tähelepanu Postimehe *online*-väljaandes haarab uudis, millel on huvitav pealkiri ja mida illustreerib foto. Uudise asukoht on sealjuures teisejärguline. Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite läbilugemist mõjutab aga kõige rohkem uudisloo pikkus (mida lühem, seda parem), seejärel uudisloo huvitavus ja hea tekst. Väljatoodud andmed viitavad selgelt asjaolule, et noored loevad uudiseid Internetist pealiskaudselt.

12. klassi õpilaste liikumismuster Postimehe *online*-väljaande leheküljel on järgmine: avavad kohe endale meeldiva uudise ja loevad selle ka kohe läbi ning eelistatakse lugeda keskmist laia veergu kui küljeveergusid. Peamine põhjus selleks on pealkirjade ja piltide suurus.

Võrreldes antud tööd varasemate selleteemaliste töödega saab öelda, et leidus nii sarnasusi kui erinevusi. Kõigist töödest tuli välja, et kõige olulisem tegur artiklite avamisel on teema lähedus ning foto ja pealkirja ülesanne on toimida tähelepanu tõmbajana, mitte artikli avamise ainupõhjusena. Artiklite läbilugemist mõjutab lühidus, huvitavus ja hästi kirjutatud tekst ning loetakse ainult Postimees *online*-väljaande avalehe keskmist suurt veergu, mitte ääreveergusid. Erinevused töödes aga tulid välja käitumismustrites, sest kõik vaatlusalused ei avanud kohe endale meelepärast uut ja ei lugenud seda ka kohe läbi. Samuti tuli välja, et osa inimesi haarab rohkem uudis, mis asub esilehel kõrgemal, kuid leidub ka inimesi, kelle jaoks ei ole uudise asukoht esilehel üldse oluline. Kuigi artikli valiku, artikli pooleli jätmise ja artikli läbilugemise kõige olulisemad põhjused kattuvad, leidub ka vähem olulisi põhjuseid, mida kõigis töödes ei mainitud, näiteks prominentsed isikud, kordused tekstis ja ühiskondlikult olulised teemad.

Muidugi tuleb ülaltoodud uurimistulemuste tõlgendamisel arvesse võtta asjaolu, et vaatluse ja intervjuu valim oli väike, kõigest 10 inimest.

Summary

The purpose of this bachelor's thesis "Reading the online-edition of Postimees among the 12th grade students" was to examine the reading of the online-edition of Postimees among 12th grade students. The outcomes were also compared to other theses previously composed at the University of Tartu.

In order to obtain answers to the research questions the author used a form of questionnaire, think-aloud method and an interview. The selection of the form of questionnaire consisted of 52 students, of which 26 students study in 12th grade at the Tamme Gymnasium in Tartu and 26 students study in 12th grade at the Gymnasium of Art in Tartu. The selection of observation and interview consisted of ten students who all study in 12th grade at the Kivilinna Gymnasium in Tartu. The age range of all the participants in the research was between 17 to 19 years.

As a result of the research it appeared that the 12th grade students read the online-edition of Postimees every day. The online-edition of Postimees is read rather in the evenings because in the morning they are at school where the usage of Internet is limited, but in the evenings they have enough free time to read the news from the Internet. Mostly they stay on the Postimees page up to 15 minutes per one reading; therefore they more likely read the headlines of the news and/or watch the pictures concerning the news, but for a more thorough reading they open the news less.

The students of 12th grade prefer to read the news which subject is close to them, such as school, education, studying, the life of young people and humor. They read less about politics, for example, about the politicians, political parties and the president, parliament and government.

The attention of a 12th grade student is grasped by news which has an interesting headline and an illustrative picture. The placement of the news is thereby second-rated. The perusal of articles appearing in the online-edition of Postimees is mostly influenced by the length of the story (the shorter, the better), after that how interesting the topic is and an auspicious text. The pointed out data refers clearly to the circumstance that young people read news from the Internet shallowly.

The movement pattern of the 12th grade students on the online-edition of the Postimees page is the following: they immediately open the attractive news and also read it immediately, and it is preferred to read the middle wide column rather than the side-columns. The main reason for that is the size of headlines and pictures.

Comparing this thesis to the previously composed theses on this topic it can be said that similarities as well as differences were found. All the theses stated that the most important factor in opening the articles is the closeness of the subject, and the task of the picture and the headline is to act as a focus puller not the sole-reason for opening the article. The perusal of articles is influenced by the shortness, how interesting the topic is and how well the text is written, and only the middle big column of the online-edition of Postimees is read, not the side-columns. The differences in the theses emerged in the behavior patterns, because all the observable students did not open the attractive news immediately and also did not immediately read it. It also appeared that some of the people are grasped more by the news which is placed higher on the front page, but there are people who don't find the placement of the news important at all. Even though the main reasons of choosing of the article, not reading it completely through and the perusal of the articles match, less important reasons can be found which were not mentioned in all the theses, such as the prominent persons, duplications in the text and other community-wise significant subjects.

Of course when interpreting the outcomes of the research, into consideration should be taken the circumstance, that the selection of the observation and interview was small - only ten students.

Kasutatud kirjandus

16-74-aastased arvuti- ja internetikasutajad isikute rühma järgi. Statistikaameti andmebaas. URL (kasutatud mai 2012a) http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=IT32&ti=16%2D74%2DAASTASED+ARVUTI%2D+JA+INTERNETIKASUTAJAD+ISIKUTE+R%DCHMA+J%C4RGI&path=../Database/Majandus/05Infotehnoloogia/04Infotehnoloogia_leibkonnas/&lang=2

16-74-aastased internetikasutajad elukoha ja kasutuseesmärgi järgi. Statistikaameti andmebaas. URL (kasutatud mai 2012b) http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=IT38&ti=16%2D74%2DAASTASED+INTERNETIKASUTAJAD+ELUKOHA+JA+KASUTUSEESM%C4RGI+J%C4RGI&path=../Database/Majandus/05Infotehnoloogia/04Infotehnoloogia_leibkonnas/&lang=2

Adam, S. P & S. Quinn & R. Edmonds. (2007). *Eyetracking the News: A Study of Print and Online Reading.* Poynter Institute

Bucher, H. & P. Schumacher (2006). The relevance of attention for selecting news content. An eye-tracking study on attention patterns in the reception of print and online media. *Communications*, 31: 347-368.

Clark, C.J. [2010]. *How-To Do the Think Aloud Method of Web Site Usability Testing*, URL (kasutatud mai 2012) <http://www.calebclark.org/?p=917>

Deuze, M. (2003). The web and its journalism: considering the consequences of different types of newsmedia online. *New Media Society*, 5(2): 203-229.

Hennoste, T. (2008). *Uudise käsiraamat.* Tartu Ülikooli Kirjastus.

Hiiemaa, A. (2010). *Õpetajatekoolitust läbivate tudengite käitumismuster Postimees.ee leheküljel.* Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.

Hint, M. (2011). Internet ja isiksus. *Õpetajate Leht*, 28. oktoober, URL (kasutatud mai 2012) http://www.opleht.ee/?archive_mode=article&articleid=6281

Kaukvere, T. (2011). *Postimehe online-väljaande lugemine üliõpilaste hulgas*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.

Kautsky, R. & A. Widholm (2008). Online Methodology: Analysing News Flows of Online Journalism. *Westminster Papers in Communication and Culture*, 5(2): 81-97. URL (kasutatud mai 2012) http://www.westminster.ac.uk/__data/assets/pdf_file/0011/20018/006WPCC-Vol5-No2-Kautsky_Widholm.pdf

Keskmine ajakasutus päevas põhitegevuse, soo ja vanuserühma järgi. Statistikaameti andmebaas. URL (kasutatud mai 2012) <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=AK022&ti=KESKMINE+AJAKASUTUS+P%C4EVA+S+P%D5HITEGEVUSE%2C+SOO+JA+VANUSER%DCHMA+J%C4RGI&path=../Database/Sotsiaalelu/01Ajakasutus/&lang=2>

Leitu, M. (2012). *Postimehe online-väljaande lugemine 12. klassi õpilaste hulgas*. Seminaritöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.

Mina. Maailm. Meedia. 2005 andmebaas. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut. URL (kasutatud mai 2012) www.jrnl.ut.ee/sihtfin

Mina. Maailm. Meedia 2011. (2011). Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.

Märgatavalt on kasvanud uudiste lugemine internetis. (2007). URL (kasutatud mai 2012) <http://www.emor.ee/margatavalt-on-kasvanud-uudiste-lugemine-internetis/>

Nielsen, J. [1997]. *How Users Read on the Web*, URL (kasutatud mai 2012) <http://www.useit.com/alertbox/9710a.html>

Nielsen, J. [2010]. *Photos as Web Content*, URL (kasutatud mai 2012)
<http://www.useit.com/alertbox/photo-content.html>

Ots, A. [2011]. *Iga neljas ELi ja iga viies Eesti täiskasvanu ei ole kunagi internetti kasutanud*, URL (kasutatud mai 2012)
<http://statistikaamet.wordpress.com/tag/leibkondade-internetikasutus/>

Palta-Kivi, K. (2011). *Postimehe online-väljaande lugemine gümnasistide hulgas*.
Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.

Pculež-Crciniceanu, L. & D. Condurache (2011). From Grid to Pixels and Back. Redesign and Change of Information Architecture in *România Liberé* Newspaper, Print Edition. *Jurnalism și comunicare*, 4(2): 27-39.

Rumm, H. (2010). Kas online-ajakirjandus sööb meedia usaldusväärst? *Õpetajate Leht*, 3. detsember, URL (kasutatud mai 2012)
http://www.opleht.ee/?archive_mode=article&articleid=4518

Salcito, K. (2009). Online Journalism Ethics. *School of Journalism & Mass Communication*, URL (kasutatud mai 2012)
http://journalismethics.info/online_journalism_ethics/new_media_trends.htm

Sturgill, A. & R. Pierce & Y. Wang (2010). Online News Websites: How Much Content Do Young Adults Want? *Journal of Magazine & New Media Research*, 11(2): 1-18.

TNSMetrixi igapäevane veebilehtede külastatavuse statistika. (2012). URL (kasutatud mai 2012) <http://tnsmetrix.emor.ee/Default.aspx>

Trappel, J. (2008). Online Media Within the Public Service Realm? : Reasons to Include Online into the Public Service Mission. *Convergence*, 14(3): 313-322.

Tähismaa, I. (2003). *Online uudised Eesti ajalehtedes*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond.

Uus, M. [2007]. *Kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed meetodid probleemi kirjeldamiseks ning põhjuste tuvastamiseks*. URL (kasutatud mai 2012)
http://www.praxis.ee/fileadmin/tarmo/Projektid/Valitsemine_ja_kodanike%C3%BChiskond/Poliitikaanalusi_huviruhmade_avalikkuse_kaasamine/Kvantitatiivsed_ja_kvalitatiivsed_meetodid_Mai_Uus.pdf

Vengerfeldt, P. & P. Runnel (2004). Uus meedia Eestis. P. Vihalemm (toim.). *Meediasüsteem ja meediakasutus Eestis 1965-2004*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 233-256.

Vihalemm, P. (2011). *Meedia efektid ja efektiivsus*. Käsikirjaline loengukonspekt. Tartu Ülikool, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.

Vihalemm, P. (2012). Loengukursuse „Eesti meediasüsteem ja meediakasutus“ konspekt. TÜ ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.

Lisad

Lisa 1. Ankeetküsitlus

Hea vastaja, olen Tartu Ülikooli avatud ülikooli ajakirjanduse ja kommunikatsiooni kolmanda kursuse tudeng Merike Leitu. Käesoleva uurimuse eesmärgiks on selgitada milline on 12. klasside õpilaste üldine meediakanalite kasutus, st. eelistused ja harjumused. Küsitlus on anonüümne ning saadud tulemusi kasutan vaid oma ajakirjanduse ja kommunikatsiooni eriala seminaritöö ja bakalaureusetöö koostamisel. Ette tänades!

I. PABERVÄLJAANDED

1) Milliseid loetletud ajalehtedest Te loete ja kui sageli? Võtke arvesse vaid paberväljaannete lugemist! Märkige üks vastus igas reas (sobivasse kasti rist).

	Järjekindlalt iga numbrit	Pidevalt, ehkki mitte iga numbrit	Juhuslikult, vahetevahel	Väga harva	Üldse mitte
Postimees					
Eesti Päevaleht					
Õhtuleht					
Äripäev					
Eesti Ekspress					
Maaleht					
Sirp					

2) Kas Teil on peres tellitud mõni ajaleht?

.... Jah (liikuge küsimuse nr 3 juurde)

.... Ei (liikuge küsimuse nr 4 juurde)

3) Millised ajalehed on Teil peres tellitud? Märkige kõik tellitud lehed

- Postimees
- Eesti Päevaleht
- Õhtuleht
- Äripäev
- Maaleht
- Sirp
- Eesti Ekspress

4) Kas loete ajalehti põhiliselt paberväljaandena või internetist?

- Loen põhiliselt paberväljaandeid
- Loen nii paberil lehti kui võrguväljaandeid
- Loen põhiliselt võrguväljaandeid
- Ei loe regulaarselt ei paber- ega võrguväljaandeid

II. VÕRGUVÄLJAANDED

5) Kuivõrd sageli Te loete ajalehti internetist, võrguväljaandeid?

- Ei loe üldse
- Üsna harva, ebaregulaarselt
- Küllalt regulaarselt, aga mitte iga päev
- Tavaliselt kord päevas
- Mitu korda päevas

6) Milliste ajalehtede võrguväljaandeid ja milliseid uudisteportaale Te jälgite ja kui sageli?

	Sageli	Mõnikord	Väga harva	Üldse mitte
postimees.ee				
epl.ee				
ohtuleht.ee				
aripaev.ee				
ekspress.ee				

maaleht.ee				
delfi.ee				
err.ee				
elu24.ee				
Mõni teine Eesti portaal				
Teiste maade ajalehed, portaalid				

7) Kui sageli ja milliseid teleuudiseid jälgite?

	Iga päev	Mitu korda nädalas	Mõnel korral kuus	Kord kuus või harvemini	Ei jälgi üldse
AK					
Reporter					
Seitsmesed uudised					
Muu					

8) Mis on peamised (olulisemad) uudiskanalid Teie jaoks? Reastage tähtsuse järjekorras, alustades tähtsaimaist. Märkige kanali juurde järjekorranumber.

- TV
- Raadio
- Uudisportaalid
- Ajalehtede *online*-väljaanded
- Ajalehtede paberväljaanded
- Facebook
- Sõbrad, tuttavad ja pereliikmed

9) Kui palju aega kulub Teil keskmiselt päevas interneti kasutamisele?

- Ei kasutagi
- Kuni 30 minutit

- 31-60 minutit
- 1-2 tundi
- 2-3 tundi
- 3-4 tundi
- Üle 4 tunni

10) Kui palju aega kulub Teil keskmiselt päevas ajalehtede võrguväljaannete lugemisele?

- Ei loegi
- Kuni 15 min
- 16-30 min
- 31-45 min
-46-60 min
- Tund-poolteist
- Poolteist kuni kaks tundi
- ... Üle 2 tunni

III. Postimees *online*-väljaanne

11) Kui sageli Te loete Postimehe *online*-väljaannet?

- Üldse mitte
- Harva, juhuslikult
- Küllalt sageli, aga mitte iga päev
- Enamasti kord päevas
- Mitu korda päevas

12) Mis kellaegadel Te tavaliselt Postimehe *online*-väljaannet loete? Märkige kõik kellaajad, millal tavaliselt loete.

- 00:01–08:00
- 08:01–10:00
- 10:01–12:00
- 12:01–14:00
- 14:01–16:00

- 16:01–18:00
- 18:01–20:00
- 20:01–22:00
- 22:01–00:00

13) Mitu minutit Te ligikaudu loete Postimehe *online*-väljaannet ühe lugemiskorra jooksul?

- Vähem kui minut
- 1 min–5 min
- 6 min–10 min
- 11 min–15 min
- 16 min–20 min
- 21 min–30 min
- 31 min–45 min
- 46 min–1 tund
- Üle tunni

14) Milliste valdkondade või teemade uudiseid Te Postimees *online*-väljaandest kõige enam loete? Märkige kõik, mida tavaliselt loete.

- Oma linna, maakonna info
- President, Riigikogu, valitsus
- Statistika, uurimuste aruanded
- Poliitikud, erakonnad
- Uudised välismaalt
- Uudised Eestist
- Arvamused, arutlused päevasündmustest
- Korrupsioon ja skandaalid
- Majandus, äri, ettevõtlus
- Sotsiaalteemad, sotsiaalprobleemid
- Seltskonnaelu, tuntud isikud
- Kool, haridus, õppimine
- Tervis, arstiabi

- Kuritegevus, politsei, kohtud
- Kodu, pere, lapsed
- Noorte elu
- Inimestevahelised suhted, seks
- ... Majapidamine, aed
- Telesaated, filmid
- Kunst, kirjandus, teater
- Muusika ja muusikaelu
- Huumor
- Sport

15) Teie sugu

- Naine
- Mees

16) Teie vanus

.....

Lisa 2. Vaatluste transkriptsioonid

Esimene vaatlus, 14.04.2012, kestus 25:54 min.

1. Kuigi ma poliitikast väga ei jaga midagi, aga vaatame, mida ta räägib oma jõukusest. *Valib uudise „Ansip on jõukas – ja ei ole ka“, pildil on Andrus Ansip, kes hoiab ühte kätt oma südame kohal.*
2. Siis ma võtan selle „Raju päevase amatöörvõistluse otseülekanne“, sest seal pidi mu klassivend osalema. *Pildil on kaks mees, kus üks lööb teist. Liigub hästi vaikselt lehel järjest allapoole.*
3. Siit ei tundunud midagi lahedat. *Kerib ikka hiirega hästi vaikselt allapoole.*
4. Miks siin täna nii igavad uudised on?
5. Okei, ma võtan selle. Sest ma pean ka varsti oma passi uuendama. *Valib uudise „Juhtkiri: järjekord „passilauas“ on talumatu“, pildil on punast värvi pass.*
6. Võtan selle, sest mind huvitab, mis Putiniga seoses on. *Valib artikli “Garri Kasparov: kuut aastat Putin välja ei vea“. Pildil on Garri Kasparov. Kerib lehte edasi allapoole.*
7. Jätab mingi hetk kerimise pooleli ja asub juba valitud uudiseid lugema.
8. *Hakkab lugema uudist „Ansip on jõukas – ja ei ole ka“. Lugemise ajal märgib ära hiirega teatud osa tekstist. Kordab seda mitu korda antud uudise jooksul.*
9. Okei, seda ei viitsi ma edasi lugeda, liiga igav ja pikk minu jaoks. *Luges kaks esimest lõiku.*
10. Ma vaatan korra kommentaare ka, kas nad on lahedad. *Avab kommentaarid, kuid vaatab ainult korra silmadega üle ja suleb antud uudise akna.*
11. Sest ma eriti poliitikaga kursis ei ole, poliitikast ma tavaliselt ei loe ka midagi, sest see on liiga keeruline.
12. *Hakkab lugema uudist „Raju päevase amatöörvõistluse otseülekanne“.*
13. *Laseb silmadega kiiresti uudise tekstist üle. Avab uudise juures oleva video.*
14. Vaatame, mis siis toimub siin praegu. Minu klassivenda ei ole siin. Okei, las ta käib siis natuke aega.
15. *Jätab antud uudise akna lahti ja hakkab lugema uudist „Juhtkiri: järjekord „passilauas“ on talumatu“.*
16. Vaatame, mis siis see uudis ka kirjutab.

17. Okei, see räägib pikast järjekorrast, ma ise pole kunagi pidanud pikas järjekorras seisma.
18. Keerulised uudised.
19. *Avab kommentaarid.*
20. *Luges paar kommentaari läbi ja sulges antud uudise akna.*
21. Kõik kommentaarid on igavad, põnevaid uudiseid ei ole üldse praegu.
22. *Hakkas lugema uudist „Garri Kasparov: kuut aastat Putin välja ei vea“.*
23. *Lugemise käigus märgib osa tekstist hiirega ära. Kordab sama asja mitu korda antud uudise jooksul.*
24. Siin on kirjas, et Putin ei saa arvatavasti hakkama. Parem olekski.
25. *Avab kommentaarid.*
26. Tavaliselt sellistest tõsistes ja olulisemates uudistes ma loen kommentaare üsna vähe. Paar tükki sirvin ära.
27. *Laseb silmadega kommentaaridest üle ja sulgeb antud uudise akna.*
28. *Võtab ette uudise, mille aken jäi enne kinni panemata.*
29. Okei, siin ka midagi põnevat ei ole. *Sulgeb antud uudise akna ja läheb Postimehe pealehele tagasi.*
30. *Kerib vaikselt järjest allapoole.*
31. Okei, see mind huvitab. Tapeti ema ja kaks last just Soomes. *Valib uudise „Soomes tapeti ema ja kaks last“, pildil on politsei auto.*
32. Soomega on tihedad kokkupuuted.
33. *Kerib aeglaselt lehte allapoole.*
34. See on lihtsalt huvitav, tundub vähemalt. Et miks plahvatas gaasijuhe. *Valib uudise „Aserbaidžaanis plahvatas gaasijuhe“, pildil on inimene, kes kannab maski.*
35. Siis ma loen sellest, ei ole võib-olla küll eriti oluline, aga lihtsalt loen. *Valib uudise „Tallinn loodab tänavad mai alguseks puhtaks saada“, pildil hari, millega tänavaid puhastatakse. Liigub lehel allapoole edasi.*
36. Loen selle kohta, tundub huvitav uudis olevat. *Valib uudise „Sindis hukkus kalameest aitama läinud päästja“, pildil päästepaat koos kahe mehega kose lähedal vees.*
37. *Hakkab lugema juba varem valitud uudist „Soomes tapeti ema ja kaks last“.*
38. Mees tappis oma naise ja lapsed ja seejärel iseenda.
39. *Avab kommentaarid.*

40. *Laseb silmadega kommentaarid üle ja seejärel sulgeb antud uudise akna.*
41. *Hakkab lugema uudist „Aserbaidžaanis plahvatas gaasijuhe“.*
42. Keegi viga ei saanud, mingid remonditööd.
43. *Luges uudise läbi ja seejärel sulgeb antud uudise akna.*
44. *Hakkab lugema uudist „Tallinn loodab tänavad mai alguseks puhtaks saada“.*
45. Issake kui pikk.
46. Siin ma lihtsalt sirvin üle, sest tundub, et midagi põnevat siin ei ole.
47. *Märgib osa teksti hiirega ära. Teeb seda mitu korda antud uudise jooksul.*
48. Kõik praht korjatakse kokku.
49. *Sulgeb antud uudise akna.*
50. *Hakkab lugema uudist „Sindis hukkus kalameest aitama läinud päästja“.*
51. Okei, siin on mingi keeris, üks päästjatest vajus vee alla. *Märgib hiirega osa tekstist ära.*
52. Siis kalamehe paat läks vee alla, noh vee keerisesse.
53. Ühte päästjat ei õnnestunud päästa.
54. *Märgib osa tekstist hiirega ära.*
55. Ta uppus lihtsalt vee keerise pärast ära, kuigi tal oli päästevest ja kuiv päästeülirikond seljas. Nii võimas keeris oli.
56. *Märgib osa tekstist hiirega ära.*
57. Issakene kui õudne.
58. *Märgib osa tekstist hiirega ära.*
59. Kalameest ei leitudki üles.
60. Selle uudise lugesin läbi, sest see sündmuse käik oli uskumatu minu jaoks.
61. *Avab kommentaarid.*
62. Kommentaarid on kõik enamasti kaastunded. *Sirvib silmadega kommentaarid üle ja seejärel sulgeb antud uudise akna. Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
63. Oooo... vaatan, mis tivolist räägib. *Valib uudise „Fotod: tivoli on Tallinnas kohal“, pildil on ilmaratas.*
64. Spordiuudiseid loen ma üldiselt üsna vähe, seega ma ei ole nendega kursis.
65. Võtan selle „Venemaalt toodud kütusega äritsemisel tuleb lõpp“, see on hea. *Pildil on auto tagumine osa.*

66. Vaatan, see on päris huvitav, kuidas ta paraneb. Mart Laar siis. *Valib uudise „Mart Laar pääses intensiivravilt ja paraneb“, pildil on Mart Laar.*
67. Võtan konna pulmad, sest siin on huvitav pilt. *Valib uudise „Galerii: konnad hakkasid pulmi pidama“, pildil on kaks konna.*
68. Siin on huvitav pealkiri „Reisijaid vedanud liinibussil puudus tagaklaas“. *Pildil on buss, mille tagaklaas on kaetud papitiikiga.*
69. Vaatame, millised on kõige hullemad ametid, see on uudishimust. *Valib uudise „Vaata, millised on kõige hullemad ametid“, pildil on mees, kes saeb puud.*
70. *Hakkab lugema juba varem valitud uudist „Fotod: tivoli on Tallinnas kohal“.*
71. Vaatame, mis siis tivolist räägib.
72. *Avab uudise juures oleva galerii.*
73. Erinevad atraktsioonid.
74. Kuigi tivoli on viimasel ajal nii mõttetuks muutunud nagu ka siin näha on.
75. Mõttetud pildid. *Jätab galerii vaatamise pooli ja sulgeb antud uudise akna.*
76. *Hakkab lugema uudist „Venemaalt toodud kütusega äritsemisel tuleb lõpp“.*
77. Ma lootsin, et sellest uudisest palju rohkem. *Lasi silmadega lihtsalt tekstis üle.*
78. *Hakkab lugema uudist „Mart Laar pääses intensiivravilt ja paraneb“.*
79. Vähemalt saab terveks. *Luges uudise läbi ja sulges antud uudise akna.*
80. Vaatame, mis need konnad siis teevad. *Hakkab lugema uudist „Galerii: konnad hakkasid pulmi pidama“.*
81. Tartus supilinnas, oi kui tore.
82. Konnad on kõik välja tulnud. Konnadest on viimasel ajal nii palju uudiseid olnud, et küll ära sõida konnadest üle jne.
83. *Avab uudise juures oleva galerii.*
84. Aaa... siin on kaks konna, oi kui armsad. *Vaatab kaks pildi galeriist ja seejärel paneb selle kinni.*
85. Vaatame, mis kommentaarid on. *Avab kommentaarid.*
86. Konnad on lahed. Ok, need kommentaarid on päris jubedad. *Sirvib silmadega kommentaarid üle ja seejärel sulgeb antud uudise akna.*
87. *Hakkab lugema uudist „Reisijaid vedanud liinibussil puudus tagaklaas“.*
88. *Märgib osa tekstist hiirega ära. Teeb seda mitu korda antud uudise jooksul.*
89. Kohutav, issake.

90. Aken oli katki ja pandi lihtsalt papitükk sinna peale.
91. Bussijuht ei teinud sellest väljagi, nagu ei oleks mitte midagi olnud.
92. Juhataja ei tea midagi sellest bussist, et ta katki oleks.
93. Ja siis hiljem täpsustas, et teab ikka küll.
94. Loodab, et uute busside klaasid on vastupidavamad.
95. Lõpuks tuli välja, et bussi aken on mitu päeva katki olnud.
96. Selline buss ei või üldsegi sõita ja ma ise ka ei sõidaks katkise bussiga. *Luges uudise läbi.*
97. *Avab kommentaarid.*
98. *Laseb silmadega kommentaaridest üle ja seejärel sulgeb antud uudise akna.*
99. *Hakkab lugema uudist „Vaata, millised on kõige hullemad ametid“.*
100. Vahepeal on kommentaarid päris lähedad. Mõnikord ongi kommentaarid lähedamad kui jutt ise.
101. Nii, kõige hullemad ametid.
102. Issakene, kes need kõik kokku luges?
103. *Mitu korda kerib uudise lõppu ja siis jälle algusesse.*
104. Kõige hullem pidi olema metsatöeline.
105. Tundub, et siia on kõik ametid kirja pandud.
106. *Kerib jälle mitu korda uudise lõppu ja siis jälle algusesse.*
107. Minu meelest teeb kunstnik sellepärast tööd, et talle meeldib seda teha, mitte raha pärast. *Sulges antud uudise akna ja läks tagasi Postimehe pealehele.*
108. Vaatame seda „Kõige rahulolematud patsiendid on noored naised“. *Pildil on mingi mees.*
109. Ega ma ise ka tavaliselt kaeban kui ma arsti juurde lähen.
110. *Hakkab antud uudist kohe lugema.*
111. *Osa tekstist märgib hiirega ära. Teeb seda mitu korda antud uudise jooksul.*
112. Enamasti võtangi need artiklid, jutud pealkirja järgi, mis tundub huvitav.
113. Või siis selle järgi, millega mul endal on kokkupuuteid olnud.
114. Rahulolematuse põhjus on sellepärast, et patsientide ootused on kasvanud. *Luges artikli lõpuni.*
115. *Avab kommentaarid.*
116. Aaa... see on ka õige kommentaar, et mehi lihtsalt nende tervis ei huvita.

117. See on teada ka, et mehed ei käi enamasti arsti juures.
118. *Laseb silmadega kommentaarid üle ja seejärel sulgeb antud uudise akna. Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
119. Oh, ma vaatan seda ka, see on mulle väga oluline, sest mul kodus kõik taimed surevad.
120. *Hakkab antud uudist kohe lugema „Valedes tingimustes hoitud toataim võib lihtsalt ära surra“, pildil on rippuva taime pilt.*
121. Kuigi ega ma niikuinii sellest abi ei saa.
122. *Märgib osa tekstist hiirega ära. Teeb seda mitu korda antud uudise jooskul.*
123. Siin on, et suur põhjus on üle hooldamine, aga mina just unustan ära kogu aeg. Kas siis ei kasta üldse või kastan kogu aeg.
124. *Luges uudise lõpuni ja seejärel läks tagasi Postimehe pealehele.*
125. Vaatame seda, sest hästi palju on räägitud sellest, et meestele meeldivad palju nooremad tüdrukud.
126. *Hakkab kohe lugema uudist „Mees: üha nooremate naiste tagaajamine viitab alaväärsuskompleksile“, pildil on kolm naist.*
127. *Loeb ainult natuke algusest ja siis paneb selle uudise kinni.*
128. Liiga pikk uudis oli ja teema ei puuduta mind.
129. *Läheb tagasi Postimehe pealehele ja jõuab lehe lõppu välja.*

Teine vaatlus, 14.04.2012, kestus 3:48 min.

1. Võtsin lahti uudise „Vaid Postimehes: Raju päevase amatöörvõistluse otseülekanne“. *Pildil on kaks meest, kus üks mees lööb teist.*
2. Avasin selle artikli sellepärast, et mu klassivend on siin.
3. Ja nüüd ma loen seda.
4. Kuna artikkel on nii pikk, siis ma ei viitsi seda lõpuni lugeda, jätan pooleli.
5. *Läks tagasi Postimehe pealehele.*
6. *Liigub küllaltki kiiresti lehe allapoole.*
7. Nüüd ma võtan pidustused Põhja-Koreas lahti, vaatan pilte. *Avas uudise „Galerii: pidustused Põhja-Koreas“, pildil rahvamass, esiplaanil üks naine.*
8. *Silmadega lasi tekstil üle. Avas galerii, vaatas paar pilti ja seejärel läks ta tagasi Postimehe pealehele.*

9. Ei süvenenud väga artiklisse ja pilte ka rohkem ei vaadanud, sest ei olnud nii huvitav kui ma arvasin.
10. *Liigub küllaltki kiiresti lehe allapoole.*
11. Oi, pingviinid.
12. Avasin uudise „Pingviinide loendus pakkus üllatuse“, sest pilt ja pealkiri olid minu jaoks huvitavad. *Pildil on pingviinid.*
13. Lugesin artikli lõpuni, sest artikkel oli huvitav.
14. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
15. *Liigub küllaltki kiiresti lehe allapoole.*
16. Nüüd ma loen uudist „Puugitõve vastu süstiks on aeg paras“. *Pildil on puuk.*
17. Lugesin uudist n-ö diagonaalis, sest see ei tundunud minu jaoks huvitav.
18. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
19. Oh, tivoli. *Avas uudise „Fotod: tivoli on Tallinnas kohal“, pildil on ilmaratas.*
20. *Asus kohe galerii juurde, teksti ei lugenud.*
21. *Vaatas galeriis olevad pildid ära ja pärast seda vaatas silmadega üle ka teksti.*
22. Täitsa tore paistab olevat.
23. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
24. *Liigub küllaltki kiiresti lehe allapoole.*
25. *Jõudis lehe lõppu ja nüüd liigub ta algusesse tagasi.*
26. Rohkem siin vist küll midagi ei ole.

Kolmas vaatlus, 14.04.2012, kestus 5:54 min.

1. Olen Postimehe lehel ja vaatan uudiseid.
2. Avan uudise „Vaid Postimehes: Raju päevase amatöörvõistluse otseülekanne“, sest siin oli minu klassivend. *Pildil on kaks meest, üks mees lööb teist.*
3. Kahjuks ei pääsenud ta edasi, kaotas.
4. *Loeb uudise algusest kaks lõiku ja seejärel läheb tagasi Postimehe pealehele.*
5. Titanic, mulle meeldib Titanic, aga ma ei ava seda sellepärast, et see on juba nii vana asi. *Räägib uudisest „Titanic – sajandi lugu“, pildil on osa laevast.*
6. *Liigub küllaltki kiiresti lehe allapoole.*
7. Avan uudise „Sindis hukkus kalameest aitama läinud päästja“, sest tahan teada täpsemalt, mis juhtus. *Pildil on päästepaat koos kahe inimesega kose juures.*

8. Liiga pikk, sellepärast ei loe ma praegu antud artiklit lõpuni ning ma arvan, et õhtul näitab seda Reporteris ka.

9. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

10. Avan uudise „Fotod: tivoli on Tallinnas kohal“. *Pildil on ilmaratas.*

11. Aga miks tivoli kohal on?

12. *Avab artikli juures oleva galerii.*

13. Päril huvitav.

14. *Vaatab galerii lõpuni ja seejärel läheb tagasi Postimehe pealehele.*

15. Konnad. *Avab uudise „Galerii: konnad hakkasid pulmi pidama“, pildil on kaks konna.*

16. Ma loen seda sellepärast, et mulle meeldivad konnad.

17. *Vaatab ka artikli juures olevaid pilte.*

18. See on konn või?

19. Mulle meeldis see, sest siin olid ilusad pildid.

20. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

21. *Jõudis lehe alla välja ja liigub nüüd tagasi algusesse.*

22. Avan uudise „Eesti film saab sajandiauhinnad“, sest mulle ka meeldivad Eesti filmid. *Pildil on kaader filmist „Siin me oleme“.*

23. Mina hoian Nukitsamehele ja Kevadele pöialt.

24. Lugesin selle ilusti lõpuni, sest mulle meeldivad Eesti filmid.

25. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

26. Avan uudise „Mart Laar pääses intensiivravilt ja paraneb“. *Pildil on Mart Laar.*

27. Lugesin artikli lõpuni, sest ta tundub tore mees olevat ning mul on hea meel, et ta paraneb.

28. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

29. Pingviinid.

30. Avan uudise „Pingviinide loendus pakkus üllatuse“, sest mulle väga meeldivad pingviinid. Olen loodusesõber. *Pildil on pingviinid.*

31. Aga ma ei viitsi seda läbi lugeda, sest see on liiga pikk ja niikuinii kõik meelde ei jää.

32. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

33. No ikka avame selle Titanicu. *Avab uudise „Titanic – sajandi lugu“, pildil on osa laevast.*

34. Ei viitsinud lõpuni lugeda, sest liiga palju nimesid ja üldse liiga pikk artikkel oli.

35. *Läheb tagasi Postimehe pealehele, aga ei leia rohkem huvipakkuvaid uudiseid, mida avada.*

Neljas vaatlus, 14.04.2012, kestus 19:27 min.

1. Avan uudise „Eestimaa Looduse Fond soovib Kõpu merekaitseala loomist“, sest see uudis huvitab mind ning ilus pilt on uudise juures. *Pildil on kivid ja vesi.*

2. Nii, jätsin pooleli, sest oluline info on käes.

3. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

4. Avan uudise „Seni on registreeritud üle 2000 mopeedi“, sest mopeedid on suvel tülikad. *Pildil on vanem meesterahvas, kes sõidab mopeediga.*

5. Ei loe lõpuni, sest oluline info oli juba eespool ära öeldud ja ülejäänud jutt mind väga ei huvita.

6. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

7. Avan artikli „TV3: prügivedaja nõuab irvakil konteinerikaane eest lisatasu“, miks tahaks teada. *Pildil on prügikast, millel on kaan irvakil.*

8. Lugesin artikli lõpuni ja sain oma küsimusele ka vastuse.

9. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

10. Avan artikli „Kanepi jõudis paarismängus finaali“, sest olen viimasel ajal ennast tema tegemistega kursis hoidnud. *Pildil on Kaia Kanepi tennist mängimas.*

11. Lugesin lõpuni, sest nii lühike oli.

12. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

13. Avan artikli „Sooja tuleb oodata mai keskpaigani“, sest tahaks, et ilmad soojaks läheksid. *Pildil on kaks võilille.*

14. Vaatan, mis siin lubatakse.

15. Loen üle rea enam-vähem.

16. Midagi tarka ei olnud.

17. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

18. Nüüd loen ainult pealkirju.

19. Valin artikli „Lapsed valisid parimaks raamatuks „Nõianeiu Nõbinina““, sest tahan teada täpsemalt, kes valisid. *Pildil on mees ja naine auhindadega.*

20. Loen juhuslikest kohtadest ja mitte lõpuni.

21. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
22. Valin uudise „Rootsi sugudeta lasteaias pole poisse ega tüdrukuid“, kes seal siis on. *Pildil on lapsed põrandal.*
23. Poisil on roosa kleit seljas, väga hea.
24. *Luges artikli lõpuni.*
25. Vaatame kommentaare.
26. Ei viitsi neid kommentaare lugeda.
27. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
28. Avan artikli „Eelnõu motiveerib passi või ID-kaarti hoolikamalt hoidma“, sest mul on kombeks asju kaotada. *Pildil on pass.*
29. Lugesin läbi, sest vajalik info oli artiklis kirjas.
30. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
31. Avan artikli „Titanic – sajandi lugu“, sest ma käisin seda just kinos vaatamas. *Pildil on osa laevast.*
32. Ei viitsi lõpuni lugeda, sest liiga pikk on.
33. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
34. Avan uudise „Pingviinide loendus pakkus üllatuse“, vaatame kui palju neid pingviine siis saadi kokku. *Pildil on pingviinid.*
35. Lugesin lõpuni, sest ma ei teadnud, et pingviine loendatakse.
36. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
37. Avan artikli „Sajandi filmihääletus: vali oma lemmikfilm!“, sest sellest räägitakse viimasel ajal nii palju. *Pildil on filmi negatiiv, kus on erinevate filmide pildid sees.*
38. Ei hääleta, sest kui aus olla, siis ei ole ma kõiki filme näinud.
39. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
40. Vaatan artiklit „Soomes tapeti ema ja kaks last“ sellepärast, et see ei ole Soomes mitte esimene kord. *Pildil on politsei auto.*
41. Lugesin lõpuni, kuna see oli nii lühike.
42. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
43. Loen artiklit „Visake jooksujalatsid nurka!“, aga ei saagi lugeda, sest ma ei ole registreeritud. *Pildil on mees ja naine jooksmas. Artikli lugemine on tasuta.*

44. Vaatan artiklit „Noored kokad ja teenindajad panid end kutsevõistlusel proovile“, sest see võileib seal taldrikus kutsub lugema. *Pildil on kaetud laud, taldriku peal on väike võileib.*

45. Ei viitsi artiklit lõpuni lugeda, sest see on nii pikk.

46. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

47. Loen artiklit „Kuidas laiskusest lahti saada?“, sest ma tunnen, et ma võiksin ka ennast natuke rohkem liigutada. *Pildil on naine, kes nagu tukuks.*

48. Loen ainult tumedalt trükitud teksti.

49. Ei viitsi süveneda, sest ma arvan, et seal ei olnud mulle midagi kasulikku kirjas.

50. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

51. *Jõuab lõppu välja ja seejärel kerib lehe algusesse tagasi.*

52. Kõik.

Viies vaatlus, 14.04.2012, kestus 8:19 min.

1. Loen uudist „Seni on registreeritud üle 2000 mopeedi“, sest see teema huvitab mind. *Pildil on vanem meesterahvas, kes sõidab mopeediga.*

2. Vaatan tekstile peale, loen mõned read.

3. Äkki jääb neid hulle liikluses vähemaks, kes kihutavad ja trügivad autode kõrvale.

4. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

5. Üldiselt on nii, et kui on ikka huvitav pilt, siis loen ka pealkirja. Aga kui pealkiri on igav, siis ma tekstile edasi ei klikki.

6. Pildi järgi loen jälle pealkirja „16 protsenti tuleohutusnõuete eirajatest jätab ettekirjutuse täitmata“, aga ei ava uudist, sest pealkiri ütleb juba kõik minu jaoks ära.

Pildil on tuletõrjujad ja maja osa, kus tuleb aknast suitsu.

7. Uudis „Kanepi jõudis paarismängus finaali“, loen jälle pealkirja, aga kuna tema tegemised mind väga ei huvita, siis ma ei ava seda artiklit. *Pildil on Kaia Kanepi, kes mängib tennist.*

8. Ilus maja, jälle lugesin pealkirja ära „TV3: väliseestlane sai vanaisa maja restaureerimise eest preemia“. Väga tubli! *Pildil on üks maja.*

9. Uudis „Politseisse pöördusid kadunud kalamehe eeldatavad lähedased“, kurb lugu küll, aga ei taha sellesse süveneda. Las ta jääb, lähen järgmise artikli juurde. *Pildil on inimesed, kes seisavad veel ääres.*

10. Kui ikka pilt on huvitav, siis ma loen ka pealkirja ära.
11. Uudis „Stroomi ranna koristamisel leiti nii süstlaid kui viinapudeleid“, ikka loen pealkirja ära. *Pildil on lapsed, kes koristavad.*
12. Kui ikka jääb pilt silma, siis kuidagi automaatselt loed ka selle pealkirja ära. Aga lahti teen väga vähe neist.
13. Sporti siis „Video: Tseikol kulus vastase alistamiseks pisut üle kahe minuti“, väga huvitav.
14. Kuna endale meeldib ka sport, siis ma vaatan neid väga suure huviga. Aga ei loe, peab ikka väga tõmbav olema, et loeksin.
15. Aaa... passilauas on järjekord talumatu. *Uudis „Juhtkiri: järjekord „passilauas“ on talumatu“, pildil pass.*
16. Ma ei loe nagu uudist, ma loen pealkirju.
17. Lihtsalt pealkiri ütleb juba nii palju ära, et sellest annab juba ise järeldused teha, ei pea seda pikka teksti lugema. Üldjuhul ei ole sinna midagi tarka kirjutatud, räägitakse pikalt ja laialt, kuigi võiks lühemalt selle kokku võtta.
18. Uudis „Teet Veispak: tüdrukud vangimajas“ ei ütle mulle kusjuures mitte midagi, aga kuna pilt ei ole väga huvitav, siis ma ei ava seda uudist ka. *Pildil on Teet Veispak.*
19. Vahepeal on igav, siis kerid lihtsalt edasi kui huvitavaid pilte ei tule, aga kui on huvitav pilt, siis jäävad ka teised pildid silma, mida saab jälle siin lugeda.
20. Uudis „Pommikahtlus sulges Juhkentali tänava“ ja uudis „Pomerants: kapo hinnang Kõlvarti tegevusele on ennetav meede“. *Kõrvuti olevad uudised, esimesel on pildil mees mingis tegevuses ja teisel on pildil Marko Pomerants.*
21. Sporti on siin jälle.
22. Siit ma sirvin ka ruttu üle.
23. Siin ei ole nagu midagi huvitavat.
24. Huvitav pilt paneb mind just selle kerimise lõpetama ja siis jääb jälle muid pilte ka silma.
25. Muidugi suured pealkirjad jäävad kohe silma, see nagu automaatselt jääb silma ja sa loed selle ära.
26. Aga ei kliki selle peale, ei kliki.
27. Avan uudise „Titanic – sajandi lugu“, sest seda peab ikka vaatama. *Pildil on osa laevast.*

28. See on päris huvitav, et kuidas ja miks. Eriti pärast seda kui mõned hullud arvasid, et seda ei ole päriselt juhtunud, et lihtsalt film tehti sellest.
29. See oli uudis, millele ma tõesti tahtsin klikkida, et nagu harida ennast. *Loeb uudise lõpuni ja läheb tagasi Postimehe pealehele.*
30. *Liigub küllaltki kiiresti allapoole.*
31. Ilus pingviinide pilt, silm jäi kohe peale. Uudis „Pingviinide loendus pakkus üllatuse“. *Pildil on pingviinid.*
32. See on ainult hea.
33. Kui on pildid allveelaevadest või sõjatehnikast, siis ma alati vaatan neid, olgu siis väike või suur pilt.
34. Uudis „Vene võimud pole rahul tuumaallveelaevade hinnaga“, avan selle, sest selle all võib olla veel mingeid alapid. Aga antud hetkel ei ole ja lugema ka ei hakka. *Pildil on allveelaev.*
35. Kiiresti lasen uudised üle, midagi ikka jääb meelde.
36. Pealkirjadest täitsa piisab.
37. Uudis „Eesti film saab sajandiauhinnad“ tõmbas minu tähelepanu tänu suurele pildile. *Pildil on kaader filmist „Siin me oleme“.*
38. Nüüd näiteks oli suur pilt, mis mind üldse ei tõmmanud, muidu ikka suured pildid tõmbavad minu tähelepanu. *Räägib uudisest „Mees: üha nooremate naiste tagaajamine viitab alaväärsuskompleksile“, pildil on kolm naist.*
39. Ja ongi kõik.
40. *Jõudis lehe lõppu välja.*

Kuues vaatlus, 14.04.2012, kestus 8:91 min.

1. Teen lahti uudise „Eestimaa Looduse Fond soovib Kõpu merekaitseala loomist“, kuna pilt on huvitav ja loodus läheb mulle korda. *Pildil on kivid ja vesi.*
2. Loen ainult kaks esimest lõiku, sest tekst on pikk ja kaks esimest lõiku ütlesid mulle juba kõik ära.
3. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
4. Üldiselt ma loen pealkirju ja kui pealkiri on huvitav, siis ma ka avan uudise.
5. Avan uudise „Saaremaa keskerakondlased valisid uue juhi“, sest soovin teada saada, kes siis juhiks sai. *Pildil on rohelised õhupallid kirjaga Keskerakond! Kes siis veel!*

6. Üldiselt lugesin kogu teksti läbi, võib-olla küll mitte päris sõna-sõnalt.
7. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
8. Teen lahti uudise „16 protsenti tuleohutusnõuete eirajatest jätab ettekirjutuse täitmata“, kuna see teema on minu jaoks oluline. Sest liiga palju tulekahjusid on, kus inimesed on tuleohutusnõudeid eiranud ja seeläbi kellegi surma saatnud. *Pildil kaks tuletõrjujat ja maja osa, kus aknast tuleb suitsu.*
9. Lugesin kogu uudise läbi, kuna on oluline, et inimesed täidaksid tuleohutusnõudeid. Võib-olla jääks nii mõnigi inimene seetõttu ellu.
10. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
11. Avan uudise „Stroomi ranna koristamisel leiti nii süstlaid kui viinapudeleid“, kuna nii pealkiri kui pilt on huvitav. *Pildil on lapsed, kes koristavad.*
12. Uudise lugesin läbi, aga videot ei ava, sest uudis ütles mulle juba kõik ära.
13. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
14. Avan uudise „Sooja tuleb oodata mai keskpaigani“, kuna tahaks juba sooja ilma. *Pildil on kaks võilille.*
15. Kuna uudis oli lühike, siis lugesin selle lõpuni, kuigi tegelikult ütles juba esimene lõik, millest see uudis räägib.
16. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
17. Kui on spordiuudised, siis ma loen tavaliselt ainult pealkirju.
18. Avan uudise „Lapsed valisid parimaks raamatuks „Nõiানেiu Nöbinina“, kuna huvitab, kes täpsemalt hääletasid selle raamatu parimaks. *Pildil on mees ja naine koos auhindadega.*
19. Lugesin ainult kaks esimest lõiku, sest see ütles mulle juba kõik ära ja kuna see teema mind otseselt ei puuduta, siis ei ole mul rohkem huvi seda täpsemalt lugeda.
20. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
21. Teen lahti ka uudise „Lavapoisist ringhäälingujuhiks“, sest tundus huvitav pealkiri, et kes see inimene siis on, kellega tegu. *Pildil sellest mehest tehtud karikatuur.*
22. Lugesin ära juhtlõigu ja rohkem edasi ei viitsi lugeda, sest liiga pikk on.
23. Juhtlõik ütles mulle nime ära ja kuna mul isikliku kokkupuudet ei ole temaga, siis ei ole huvi seda artiklit edasi lugeda.
24. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

25. Siis „Titanic – sajandi lugu“, avan selle, sest Titanicust on nii palju räägitud , siis ma vaatan, millest see uudis räägib. *Pildil on osa laevast.*
26. Aga kuna see on nii pikk, siis üldiselt ma loen ainult üle rea. Väga ei süvene sellesse, sest sellest on nii palju räägitud ja vaevalt siin artiklis midagi uut on.
27. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
28. Siis teen lahti „ERR otsustas lõpetada saate „Mina elan siin“ näitamise“, sooviksin põhjust teada, et miks saade lõpetati. *Pildil on ETV logoga mikrofon.*
29. Lugesin uudise lõpuni, kuna uudis tundus huvitav ja oli hästi kirjutatud.
30. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
31. Uudis „Pühapäev tuleb vähese pilvisusega ja sajuta“, ütleb mulle juba kõik ära ja kuna pilt ei ole ka huvitav, siis ma ei ava seda uudist. *Pildil on taevas, pilved.*
32. Uudis „Pingviinide loendus pakkus üllatuse“, ütleb ka kõik mulle juba ära, ei viitsi avada. *Pildil on pingviinid.*
33. Avan uudise „Soomes tapeti ema ja kaks last“, sest Soome on meile nii lähedal. *Pildil on politsei auto.*
34. Lugesin lõpuni kuna see oli nii lühike uudis ja pakkus huvi, et mis siis ikkagi juhtus.
35. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
36. Siis „Eesti film saab sajandiauhinnad“, tegin lahti uudise, sest filmid mind huvitavad. Soovin teada saada, kes siis täpsemalt kandideerivad sinna.
37. Lasen silmadega üle kogu uudise, aga ei süvene sellesse väga.
38. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
39. Teen lahti ka uudise „Kuidas laiskusest võitu saada?“, kuna ma pean ennast vahepeal laisaks inimeseks, äkki tuleb mõni hea nõuanne artiklist. *Pildil on naine, kes nagu tukuks.*
40. Kuna artikkel on pikk, siis loen ainult rasvases kirjas olevat teksti, sest ma usun, et kõige tähtsam on just sellega kirja pandud.
41. Põhimõtteliselt ei olnud midagi uut kirjas.
42. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
43. *Jõuab lehe lõppu välja.*

Seitsmes vaatlus, 14.04.2012, kestus 6:92 min.

1. Loen uudise pealkirju, et tutvuda, millest lehes kirjutatakse.
2. Loen pealkirja „16 protsenti tuleohutusnõuete eirajatest jätab ettekirjutuse täitmata“.
Pildil on kaks tuletõrjujat ja maja osa, kus aknast tuleb suitsu.
3. Avan uudise „Kanepi jõudis paarismängus finaali“, sest Kaia Kanepi tegevused mind huvitavad. *Pildil on Kaia Kanepi tennist mängimas.*
4. Lugesin uudise lõpuni, sest see oli nii lühike uudis.
5. Lähen tagasi Postimehe pealehele.
6. Pealkiri „Sooja tuleb oodata mai keskpaigani“, avan uudise, sest tahan teada, millal läheb ilm soojaks. *Pildil on kaks võilille.*
7. Lugesin teksti, mis oli kirjutatud pildi alla. Väga huvitav.
8. Edasi lugeda ei viitsi, sest tekst on pikk.
9. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
10. Avan uudise „Pommikahtlus sulges Juhkentali tänava“, sest mind huvitab, mis siis täpsemalt juhtus. *Pildil on inimene masinaga.*
11. Lugesin uudise lõpuni ja sain teada, et pommi ei olnudki, et ainult spordiriided spordikotis.
12. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
13. Avan uudise „Ansip on jõukas – ja ei ole ka“, sest pealkiri jätab õhku küsimärgi, kas ta siis on jõukas või mitte. *Pildil on Andrus Ansip, kus ta hoiab oma ühte kätt südame kohal.*
14. Juba esimest lõiku lugedes läks kohe tuju ära, seega ei loe kohe kindlasti antud artiklit lõpuni.
15. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
16. „Kalamehed ei mõista püügitasu tõusu“, loen ainult pealkirja. *Pildil on kalad.*
17. Avan uudise „Must päev jalgpallis: Itaalia jalgpallur suri väljakul“, sest pealkiri on kutsuv, tahan teada, mis siis täpsemalt selle jalgpalluri surma põhjustas. *Pildil on kükitav jalgpallur.*
18. Lugesin uudise lõpuni, sest see oli lühike.
19. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

20. Oh, „Titanic – sajandi lugu“, avan uudise, sest Titanic on praegu väga aktuaalne teema, tehakse 3D filmid ja puha, et äkki on siin midagi asjalikku kirjas. *Pildil on osa laevast.*
21. Siin on hoopis ajalugu kirjas.
22. Ei loe lõpuni, sest liiga pikk uudis on.
23. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
24. Avan uudise „Pühapäev tuleb vähese pilvisusega ja sajuta“, sest ma tahan täpsemalt teada, näiteks mis temperatuurid pühapäeval on. *Pildil on taevas, pilved.*
25. Lugesin uudise lõpuni, sest see oli nii lühike.
26. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
27. Avan uudise „Galerii: ekspeditsioon 5. päev“, sest mulle endale täitsa meeldib see uus Honda Civic. *Pildil on Honda Civic.*
28. Vaatan pilte.
29. *Vaatas kõik pildid ära ja läheb seejärel tagasi Postimehe pealehele.*
30. Avan uudise „Ainult naistele: 5 märki, et ta on voodis hea“, sest nii pilt kui pealkiri oli huvitav minu jaoks. *Pildil mees ja naine suudlemas.*
31. Uudis on igav, ei loe lõpuni.
32. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
33. *Jõudis Postimehe lehe lõppu.*

Kaheksas vaatlus, 14.04.2012, kestus 8:39 min.

1. Loen pealkirju praegu ainult.
2. Avan uudise „Juhtkiri: järjekord „passilauas“ on talumatu“, tahan teada, et miks. *Pildil on pass.*
3. Lõpuni ei lugenud, lugesin ainult algusest, et kõik tahavad omale uut passi saada.
4. Suhteliselt igav uudis oli.
5. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
6. Avan uudise „Lapsed valisid parimaks raamatuks „Nõianei Nöbinina“, kuna pealkiri tundub selline vahva olevat. *Pildil on mees ja naine koos auhindadega.*
7. Loen ainult kaks esimest lõiku, sest need ütlevad mulle juba kõik ära, edasi ei viitsi lugeda.
8. Lähen tagasi Postimehe pealehele.

9. Avan uudise „Afganistani suunduvad sõdurid harjutavad Lätis“, sest on huvitav pealkiri. *Pildil on kaks mees, kes kükitavad augus, relv käes.*
10. Kuna teksti ei olegi, on hoopis video, siis vaatan videot.
11. Vaatasin video lõpuni, sest väga huvitav uudis oli.
12. Lähen tagasi Postimehe pealehele.
13. Avan uudise „Kalamehed ei mõista püügitasu tõusu“. *Pildil on kalad.*
14. Kuna uudis oli ebahuvitav, siis ei lugenud uudist lõpuni ja lähen Postimehe pealehele tagasi.
15. Avan uudise „Põhja-Korea arendab uut raketti“, sest tundub olevat väga põnev uudis. *Pildil on mees ja raket, mis põlevad.*
16. Lugesin uudise lõpuni ja sain teada, et Põhja-Korea arendas uut raketti, viisid läbi sellega neli katsetust.
17. Lähen tagasi Postimehe pealehele.
18. Avan uudise „Lugeja foto: pääsukesed on kohale jõudnud“, sest pilt oli huvitav. *Pildil on lendav pääsuke.*
19. Nii et esimesed suitsupääsukesed on kohal.
20. Neid on nähtud Kabli linnuvaatlusjaamas.
21. Huvitav uudis oli, lugesin lõpuni ja lähen nüüd tagasi Postimehe pealehele.
22. Avan uudise „Soomes tapeti ema ja kaks last“, sest tundub huvitav uudis olevat. *Pildil on politsei auto.*
23. Huvitavalt jube uudis, mida peab kohe lugema.
24. Väga kohutav uudis, lugesin uudise lõpuni, sest see oli lühike.
25. Lähen tagasi Postimehe pealehele.
26. *Liigub küllaltki kiiresti lehe allapoole.*
27. Avan uudise „Mis sunnib meid lõhkuma endale olulisi suhteid?“, sest pealkiri on huvitav. *Pildil on süda, mis on pooleks tehtud.*
28. Ei loe uudist lõpuni, sest ei ole huvitav.
29. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
30. Avan uudise „Brad Pitt palus Angelina Jolie kätt“, sest mind huvitavad ka seltskonnaelu puudutavad uudised. *Pildil on Angelina Jolie koos Brad Pittiga. Elu24 rubriik.*
31. Vaatame siis pilte, mis siin meile pakutakse.

32. Väga põnev uudis oli, lugesin lõpuni.
33. Lähen tagasi Postimehe pealehele.
34. *Jõudis Postimehe lehe lõppu.*

Üheksas vaatlus, 14.04.2012, kestus 24:53 min.

1. Avan uudise „Eestimaa Looduse Fond soovib Kõpu merekaitseala loomist“, sest pealkiri ja pilt on huvitavad. *Pildil kivid ja vesi.*
2. Väga huvitav pole, sest räägib ainult mille pärast, lindude pärast.
3. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
4. Avan uudise „TV3: prügivedaja nõuab irvakil konteinerikaane eest lisatasu“, sest see on nii eluline uudis. *Pildil on prügikast, mille kaan on irvakil.*
5. Lugesin läbi, et siis teab, kuidas endal sama juhtumi korral käituda.
6. Videot ei ava, sest jutt on raudselt sama, mis siia kirjutatud oli.
7. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
8. Avan uudise „16 protsenti tuleohutusnõuete eirajatest jätab ettekirjutuse täitmata“, sest jälle eluline uudis. *Pildil on kaks tuletõrjujat ja maja osa, kus aknast tuleb suitsu.*
9. Lugesin lõpuni, sest oli huvitav uudis.
10. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
11. Siis vaatan majandusuudiseid, loen pealkirju enamasti.
12. Avan uudise „Sooja tuleb oodata mai keskpaigani“, sest ilm ikka huvitab. *Pildil on kaks võilille.*
13. Nii juuni tuleb soe ja juuli eriti soe.
14. Lugesin uudise lõpuni, sain infot suve ilma kohta.
15. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
16. Avan uudise „Ansip on jõukas – ja ei ole ka“, et vaatame siis poliitilisi uudiseid ka. *Pildil Andrus Ansip, üks käsi on südame kohal.*
17. Kisub pikaks, ei viitsi päris lõpuni lugeda.
18. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
19. Avan uudise „TTÜ tudengid käisid USA rahastajatele oma ideed tutvustamas“, sest tundub huvitav uudis olevat pealkirja järgi. *Pildil üks meesterahvas, kes räägib mikrofoni.*
20. Vaatan videot.

21. *Vaatas video lõpuni ja seejärel läks tagasi Postimehe pealehele.*
22. Praegu loen ainult pealkirju.
23. Avan uudise „Eelnõu motiveeriv passi või ID-kaarti hoolikamalt hoidma“. *Pildil on pass.*
24. Lugesin lõpuni ja sain teada, et kui eelnõu vastu võetakse, siis need, kes kaotavad kas passi või ID-kaardi ära, siis aasta lühem järgmine kord väljastatakse neile.
25. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
26. Praegu loen jälle ainult pealkirju.
27. Avan uudise „Alpimaja“: riikliku tähtsusega põnevuslugu ETVs“. *Pildil on üks stseen antud sarjast.*
28. Päris pikk artikkel.
29. Esimene osa on 13. aprillil, see oli siis juba ära.
30. Ei lugenud lõpuni, sest hetkel ei pakkunud see uudis mulle pinget.
31. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
32. Avan uudise „Noored kokad ja teenindajad panid end kutsevõistlusel proovile“, sest nii pilt kui pealkiri tekitas minus huvi. *Pildil on kaetud laud nõudega ja taldriku keskel on väike võileib.*
33. Lugesin lõpuni, sest artikkel oli huvitavalt kirjutatud.
34. Nüüd vaatan ka pilte galeriist.
35. *Vaatas kõik pildid ära ja seejärel läks tagasi Postimehe pealehele.*
36. *Jõudis Postimehe lõppu ja siis läks algusesse tagasi.*
37. *Seejärel lasi silmadega üle parema veeru.*
38. Tahan lugeda horoskoopi ka.
39. *Leidis horoskoobi ja luges enda tähtkuju läbi.*
40. *Suundus tagasi Postimehe pealehele.*

Kümnes vaatlus, 14.04.2012, kestus 7:16 min.

1. Loen pealkirju. *Kerib küllaltki kiiresti hiirega allapoole.*
2. Mind huvitab ilm, seega avan artikli „Sooja tuleb oodata mai keskpaigani“. *Avab artikli kohe ja asub seda lugema. Artikli juures on suur pilt kahest võilillest.*
3. Räägitakse, et sooja tuleb oodata mai keskpaigani. Lugesin artikli kenasti lõpuni, sest tegemist oli lühikese artikliga. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*

4. Vaatan edasi. *Kerib küllaltki kiiresti hiirega allapoole.*
5. Ikka vaatan edasi.
6. Mind huvitavad rohkem looduse teemad kui poliitika. Kahjuks on väga palju poliitikast juttu. *Samal ajal kerib hiirega küllaltki kiiresti allapoole.*
7. Vaatan sõjateemat. *Avab artikli „Afganistani suunduvad sõdurid harjutavad Lätis“.*
Uudis väike ja pilt umbmäärane.
8. Kahjuks on ainult video sellele. Väga, väga, väga vähe juttu. *Vaatab video lõpuni.*
9. Vaatasin video lõpuni, kuna see oli ainult natuke üle ühe minuti pikk. *Läheb Postimehe pealehele tagasi.*
10. Samuti kalad on minu eriala. *Avab artikli „Kalamehed ei mõista püügitasu tõusu“, pildil on kalad.*
11. Vaatan artiklit, kus kalamehed ei mõista püügitasu tõusu. Hinnatõusuks on 103,4 protsenti, mis on liiga kõrge. Lugesin artikli lõpuni, sest tegemist oli hästi kirjutatud artikliga. *Läheb Postimehe pealehele tagasi.*
12. Siin on palju spordiudiseid, näiteks jalgpallist. Poliitikat on ka palju. *Loeb ainult pealkirju ja liigub kiiresti hiirega allapoole.*
13. Vaatan „Titanic - sajandi lugu“. *Avab artikli. Pildil on osa laevast.*
14. Näha on kogu Titanicu ehitus. Ära on toodud skeemid. Väga, väga, väga, väga pikk artikkel on. Ei loe lõpuni, sest see ei huvita mind nõnda palju. *Läheb Postimehe pealehele tagasi.*
15. Nagu näha, siis jälle üks ilmaga seotud artikkel. *Avab artikli “Pühapäev tuleb vähese pilvisusega ja sajuta“, pildil on taevas.*
16. Pühapäev tuleb vähese pilvisusega ja sajuta. Praegu peab ilma jälgima, sest varsti tuleb sünnipäeva pidada.
17. Lugesin artikli lõpuni, sest see oli lühike. *Läheb Postimehe pealehele tagasi.*
18. Nii „Pingviinide loendus pakkus üllatuse“. *Avan artikli, sest soovin teada saada seda arvu. Arvuks on ligi 600 000 keiserpingviini, mis on oodatust kaks korda rohkem. Artikli pildil on pingviinid.*
19. Ei loe edasi seda artiklit, sest sain mind huvitava info juba esimeses lõigus kätte. *Läheb Postimehe pealehele tagasi.*

20. Siin on siis Põhja-Koreast juttu, nende raketi ehitusest, arendusest. *Avas artikli „Põhja-Korea arendab uut raketti“, pildil on rakett koos inimese näoga, mis on kuskilt välja lõigatud ja see kõik on omakorda põlema pandud.*
21. Olen näinud palju uudiseid nendest raketitest, mida nad proovisid, ei toiminud. Sellest on olnud ka palju kisa, kära. Aga siin ei ole sellest väga täpselt kirjas. Oleks võinud olla ka varasematest uudistest kirjas. Lugesin siiski artikli lõpuni, sest see oli nii lühike. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
22. On näha, et Eestimaale on jõudnud pääsukesed ja sellest on ka pilt tehtud. *Avab artikli „Lugeja foto: esimesed pääsukesed on kohal“, pildil üks kaugelt lendav pääsuke.*
23. Lugesin artikli lõpuni, kuna nii lühike oli. *Läks tagasi Postimehe pealehele.*
24. Enamik uudiseid ikkagi poliitikast, aga praegu ei ole mul poliitika isu. *Suhteliselt kiiresti liigub hiirega allapoole.*
25. Elu24 rubriigis jäi mulle silma uudis „Ainult naistele: 5 märki, et mees on voodis hea“. Avan selle, kuigi see mõeldud ainult naistele lugemiseks. Aga teiste vigadest on hea õppida. *Pildil mees ja naine suudlevad.*
26. Lugesin ainult rasvases kirjas olevaid alapealkirju, sest ei viitsi väga süveneda antud teemasse, pole nii oluline minu jaoks. *Läheb tagasi Postimehe pealehele.*
27. *Vaatas lehekülje lõpuni ja siis hakkas tagasi ülesse minema.*
28. „Mida teha kui sinu koer on ülekaaluline“, avan selle uudise. Kahjuks mul ei ole endal koera, aga äkki aitab see artikkel ka tšintšiljade puhul.
29. Pole kerge aru saada, kas koer on ülekaaluline või mitte. Põhitoidukogust tuleb vähendada. Toidulisandeid tuleb vähendada, liikumist tuleb soodustada ja tuleb olla kannatlik.
30. Ja siin on tore kommentaar, et ülekaalulisus näitab, et on õige aeg peni potti pista.
31. Lugesin põhiliselt artiklis olevaid rasvases kirjas alapealkirju, sest see ütles minu jaoks juba kõik ära, seega ei viitsi oma aega ülejäänud lugemiseks raisata. *Läks tagasi Postimehe pealehele.*
32. *Liigub edasi alt ülesse, aga ei ava enam ühtegi artiklit.*
33. *Jõuab algusesse tagasi.*

Lisa 3. Intervjuu kava

Vastaja üldandmed

Sugu:

Vanus:

Üldine

Kuivõrd sageli Te loete ajalehti internetist, võrguväljaandeid?

Milliste ajalehtede võrguväljaandeid ja milliseid uudisteportaale Te jälgite ja kui sageli?

Miks just neid?

Mis on peamised (olulisemad) uudiskanaliid Teie jaoks? Miks just need?

Kui sageli Te loete Postimehe *online*-väljaannet?

Mis kellaegadel Te tavaliselt Postimehe *online*-väljaannet loete? Miks just nendel kellaegadel?

Mitu minutit Te ligikaudu loete Postimehe *online*-väljaannet ühe lugemiskorra jooksul?

Kas Te loete ka Postimehe paberväljaannet?

Konkreetne lugemine ja artiklite avamine

Millised tegurid mõjutavad Teid uudiste valikul Postimehe *online*-väljaande puhul?

Kuidas mõjutab artikli juures olev pilt Teid uudise valiku juures?

Millised pildid tõmbavad Teie tähelepanu?

Kuidas mõjutab artikli pealkiri Teie uudise valikut?

Kas loete pigem keskmist laia veergu või küljeveergusid? Miks?

Milliste valdkondade või teemade uudiseid Te Postimees *online*-väljaandest kõige enam loete? Miks?

Kas loete artiklid enamasti lõpuni?

Millest sõltub Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite lõpuni läbilugemine?

Kas loete kommentaare? Miks?

Kas olete ise artikleid kommenteerinud? Millised? Miks?

Kas uudise asukoht määrab, kas loete antud uudist või mitte?

Lisa 4. Intervjuude transkriptsioonid

Esimene intervjuu, 14.04.2012, vastaja tüdruk, 18 a.

K: Kuivõrd sageli Te loete ajalehti internetist, võrguväljaandeid?

V: Ma ei tea, ei loe väga tihti. Aga nüüd olen ma hakanud rohkem huvi tundma kuna mul tulevad eksamid. Küllalt regulaarselt, aga mitte iga päev.

K: Milliste ajalehtede võrguväljaandeid ja milliseid uudisteportaale Te jälgite ja kui sageli?

V: Postimeest mõnikord, kunagi ammu lugesin Õhtulehte kogu aeg, üsna tihti, aga enam ei käi üldse seal. Delfis käin mõnikord, Elu24 ma käisin kunagi hästi tihti, aga nüüd pole ma üldse seal käinud.

K: Miks just neid, mida Te külastate?

V: Ma ei tea, need on tuntumad ja jäävad kiiremini meelde.

K: Mis on peamised (olulisemad) uudiskanaliid Teie jaoks?

V: Facebookist saab väga palju infot. Seal on koguaeg need igasugused reklaamid, kõik jagavad neid. Ja siis tuttavad räägivad alati mingi uudise ja Reporterist.

K: Miks just need?

V: No... Facebooki külastan üsna tihti ja siis seal vaatan kohe, mis need viimased uudised on ja seal on kohe näha tähtsamad uudised. Reporter lihtsalt jääb lahti. Tuttavad lihtsalt räägivad ja siis tuleb jutuks ja hakkame arutama.

K: Kui sageli Te loete Postimehe *online*-väljaannet?

V: Üks, kaks korda nädalas. Vahel ka kolm, harva ka neli.

K: Mis kellaaegadel Te tavaliselt Postimehe *online*-väljaannet loete?

V: Ma ei teagi, viie aegu õhtul. Pärast kooli, enne trenni.

K: Mitu minutit Te ligikaudu loete Postimehe *online*-väljaannet ühe lugemiskorra jooksul?

V: Oleneb täiesti sellest kui põnevad uudised parasjagu seal on. Praegu ei olnud seal midagi väga huvitavat, mõni uudis oli, mis võttis sirvimisel aega.

K: Aga umbes?

V: 20-25 minutit.

K: Kas Te loete ka Postimehe paberväljaannet?

V: Ma olen proovinud jah, aga mul ei õnnestunud. Ma isa juurest võtsin ajalehed, et nüüd hakkani ilusti korralikult lugema, aga siis nad mul jäidki koju lihtsalt. Lugesin ainult ühte, kahte artiklit, mis tundusid põnevad. Ja neid, mis mind kindlalt ei huvita, siis neid ma ei hakkagi üldse vaatama, näiteks sport ja poliitika. Kuigi sport nagu huvitab mind küll, aga niimoodi uudistest lugema hakata, siis ma ei saa midagi aru.

K: Millised tegurid mõjutavad Teid uudiste valikul Postimehe *online*-väljaande puhul?

V: Pealkiri, siis mõjutab näiteks isiklik kokkupuude teemaga ja pilt.

K: Kuidas mõjutab artikli juures olev pilt Teid uudise valiku juures?

V: Enamasti ma tavaliselt vaatan pealkirja ja kui pealkiri tundub põnev, siis loen ära. Ja kui on galerii ka juures, siis vaatan ka selle ära. Ja kui on mõttetu galerii, siis vaatan kaks pilti ära ja panen kinni, ei hakka edasi vaatamagi.

K: Aga milline pilt tõmbaks Teie tähelepanu uudisele?

V: Ma ei teagi, ma ei vaata tegelikult väga pilte, ebaoluline minu jaoks. Pealkiri on just see, mis loeb. Teksti pikkus ka, kui on ikka väga pikk ja lohisev tekst, siis ma ei viitsi sellesse väga süveneda.

K: Kas loete pigem keskmist laia veergu või küljeveergusid?

V: Ma külje peale üldse ei vaata. Ma ei ole tähelegi pannud, et seal midagi on.

K: Milliste valdkondade või teemade uudiseid Te Postimees *online*-väljaandest kõige enam loete?

V: Õnnetused; oma linna, maakonna info; uurimused vahepeal; uudised välismaalt; vahest ka arvamused ja arutlused päevasündmustest; skandaalidest; seltskonnaelu ja tuntud isikud; haridusest vahepeal; tervisest ja arstiabist; kuritegevusest, politseist; perest; noorte elust; inimestevahelistest suhetest.

K: Miks just need teemad?

V: No need on põnevad ja neid oleks vaja teada. Muidugi peaks teadma ka presidendist ja riigikogust ja teisest asjadest ka, aga mind ei huvita väga poliitika üldse.

K: Kas loete artiklid enamasti lõpuni?

V: Loen need lõpuni, mis mind huvitavad ja kus on hea tekst ja on siuke tunne, et ma tahan lõpuni lugeda ja huvitab. Aga mõni on niimoodi, et on hullult pikk ja siis tekib küll tunne, et ma ei viitsi seda lõpuni lugeda.

K: Milline on Teie jaoks huvitav tekst?

V: Kui on endal isiklik kokkupuude teemaga või räägib õnnetusjuhtumitest.

K: Kas loete kommentaare?

V: Jah. Põnevatel nendel vaatan tavaliselt. Aga ma ei loe tavaliselt kõiki läbi. Kui väga põnev uudis on, siis loen küll kõik läbi, isegi kui neid on kuskil 150 tükki. Praegu aga ei olnud nii põnevaid uudiseid.

K: Kas olete ise artikleid kommenteerinud?

V: Ma mäletan, et kunagi kasutasin päris tihedalt seda võimalust. Aga nüüd ei mäleta ma küll, et oleksin midagi kommenteerinud.

K: Mis paneks Teid kommenteerima?

V: Ma ei teagi... ma ei viitsigi väga kommenteerida. Pigem loen teiste kommentaare.

K: Oleksite nõus maksma mõne uudise eest postimehe lehel (postimees+)?

V: Ei, pigem lähen raamatukokku lugema kui mul nii väga vaja seda artiklit lugeda.

K: Kas uudise asukoht määrab, kas loete antud uudist või mitte?

V: Ei. Kuigi meeldiks kui postimehes oleksid uudised rubriikide järgi pandud. Ma sirvin otsast lõpuni kõik läbi nagu ja siis võtan need pealkirjad, mis mind huvitavad, siis need võtan sinna ülesse ja hakkan lugema. Tavaliselt ma võtan kõik niimoodi järjest, siis tuleb mingi 10 tükki, siis vaatan nad läbi, siis panen kinni ja võtan uuesti kui neid veel on.

Teine intervjuu, 14.04.2012, vastaja tüdruk, 18 a.

K: Kuivõrd sageli Te loete ajalehti internetist, võrguväljaandeid?

V: Iga päev.

K: Milliste ajalehtede võrguväljaandeid ja milliseid uudisteportaale Te jälgite ja kui sageli?

V: Postimees iga päev, Õhtuleht mõnikord, Delfi sageli, Elu24 sageli.

K: Miks just neid?

V: Sellepärast, et seal on huvitavad artiklid, näiteks seltskonnauudised.

K: Mis on peamised (olulisemad) uudiskanaliid Teie jaoks?

V: Ajalehtede *online*-väljaanded.

K: Miks just need?

V: Sellepärast, et neid on lihtne kätte saada.

K: Kui sageli Te loete Postimehe *online*-väljaannet?

V: Iga päev.

K: Mis kellaegadel Te tavaliselt Postimehe *online*-väljaannet loete?

V: Umbes kuue ajal õhtul.

K: Miks just sellel kellaajal?

V: Sellepärast, sest siis on mul rohkem vaba aega.

K: Mitu minutit Te ligikaudu loete Postimehe *online*-väljaannet ühe lugemiskorra jooksul?

V: Umbes 20 minutit.

K: Kas Te loete ka Postimehe paberväljaannet?

V: Vahest jah.

K: Millised tegurid mõjutavad Teid uudiste valikul Postimehe *online*-väljaande puhul?

V: Pealkiri ja mõnikord ka teema lähedus.

K: Kuidas mõjutab artikli juures olev pilt Teid uudise valiku juures?

V: Ei mõjuta üldse.

K: Miks?

V: Ee... ei oskagi täpselt öelda miks, aga lihtsalt ma ei vali uudiseid pildi järgi.

K: Kuidas mõjutab artikli pealkiri Teie uudise valikut?

V: Kui on huvitav pealkiri, siis ma tahan uudist lähemalt lugeda, et mis seal kirjas täpsemalt on.

K: Milline on Teie jaoks huvitav pealkiri?

V: Näiteks kui pealkiri sisaldab mõne kuulsuse nime.

K: Kas loete pigem keskmist laia veergu või küljeveergusid?

V: Pigem keskmist. Küljeveergusid ainult vaatan kiiresti silmadega üle.

K: Milliste valdkondade või teemade uudiseid Te Postimees *online*-väljaandest kõige enam loete?

V: Näiteks telesaated; muusika ja muusikaelu; huumor; seltskonnaelu ja tuntud isikud; noorte elu; kodu, pere, lapsed; inimestevahelised suhted; sotsiaalteemad; uudised Eestist.

K: Kas loete artiklid enamasti lõpuni?

V: Jah.

K: Millest sõltub Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite lõpuni läbilugemine?

V: Kui uudis on huvitav, siis ma loen selle ka lõpuni. Aga kui on uudis ikka väga pikk, siis ma tõenäoliselt ei viitsi seda täielikult läbi lugeda.

K: Kas loete kommentaare?

V: Väga harva.

K: Miks?

V: Mind lihtsalt väga ei huvita, mida teised inimesed arvavad asjast.

K: Kas olete ise artikleid kommenteerinud?

V: Ei.

K: Kas uudise asukoht määrab, kas loete antud uudist või mitte?

V: Asukoht ei määra minu uudise valikut üldse.

Kolmas intervjuu, 14.04.2012, vastaja tüdruk, 18 a.

K: Kuivõrd sageli Te loete ajalehti internetist, võrguväljaandeid?

V: Iga päev.

K: Milliste ajalehtede võrguväljaandeid ja milliseid uudisteportaale Te jälgite ja kui sageli?

V: Õhtuleht sageli, Delfi sageli, Elu24 sageli ja Postimeest iga päev.

K: Miks just neid?

V: Sellepärast, et seal on paremad uudised ja seal pole ainult poliitikat.

K: Mis need paremad uudised on?

V: Seltskonnauudised, uudised noortest ja loodusest.

K: Mis on peamised (olulisemad) uudiskanaliid Teie jaoks?

V: Ajalehtede *online*-väljaanded ja televisioon.

K: Miks just need?

V: Sest seal on uudised, mitte nagu näiteks Facebookis, kus on ka muud loba peale uudiste. Aga kõige parem on ikkagi televisioon.

K: Millistest saadetest Te siis kõige enam uudiseid saate?

V: Reporterist, Ringvaatest ja väga harva ka Seitsmestest uudistest.

K: Kui sageli Te loete Postimehe *online*-väljaannet?

V: Iga päev.

K: Mis kellaaegadel Te tavaliselt Postimehe *online*-väljaannet loete?

V: Viie ja kuue ajal, sest siis saan kohe kõrvale vaadata ka televisiooni.

K: Mitu minutit Te ligikaudu loete Postimehe *online*-väljaannet ühe lugemiskorra jooksul?

V: Umbes 20 minutit.

K: Kas Te loete ka Postimehe paberväljaannet?

V: Jah, aga eelistan siiski lugeda pigem Postimehe *online*-väljaannet, sest paberväljaanne on väga kehvasti köidetud, alati kui teed lehe lahi, siis on kõik laiali.

K: Millised tegurid mõjutavad Teid uudiste valikul Postimehe *online*-väljaande puhul?

V: Fotod, sest kui on näiteks halb foto, siis ma ei lähegi vaatama. Pealkirjad, sest kui on huvitavad pealkirjad, siis ma tahan uudist kohe lähemalt lugeda. Lähedus, sest kui uudis on minuga seotud, siis ma tahan rohkem sellest asjast teada saada.

K: Kuidas mõjutab artikli juures olev pilt Teid uudise valiku juures?

V: Kui on põnev pilt, siis ma tahan seda näha.

K: Milline on Teie jaoks põnev pilt?

V: Looduspildid, kõik mis on ilusti tehtud, näiteks konnapildid.

K: Kuidas mõjutab artikli pealkiri Teie uudise valikut?

V: Kui on ikka lihtsalt kirjutatud pealkiri, siis mind see väga lugema ei kutsu.

K: Kas loete pigem keskmist laia veergu või küljeveergusid?

V: Keskmist rohkem, küljeveergusid väga vähe.

K: Miks?

V: Sest ma ei näegi seda, see on nii väikeselt kirjas.

K: Milliste valdkondade või teemade uudiseid Te Postimees *online*-väljaandest kõige enam loete?

V: Oma linna, maakonna kohta; arvamused ja ma loen kommentaare ka; sotsiaalprobleemid; seltskonnaelu kindlasti; vahepeal kool, haridus, õppimine; siis vahepeal tervist; siis kodu, pere, lapsed; noorte elu; inimestevahelised suhted; kunst, kirjandus, teater; muusika ja muusikaelu; huumor.

K: Miks just need teemad?

V: Põnevad teemad minu jaoks, saan sealt infot, mis mind isiklikult huvitab.

K: Kas loete artiklid enamasti lõpuni?

V: Oleneb artiklist. Kui on põnev ja mind huvitab, siis muidugi.

K: Millest sõltub Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite lõpuni läbilugemine?

V: Pikkusest ikka.

K: Kas loete kommentaare?

V: Jaa.

K: Miks?

V: Sest ma tahan teada, mida inimesed kirjutavad selle teema kohta.

K: Kas olete ise artikleid kommenteerinud?

V: Muidugi.

K: Milliseid?

V: Koolide kohta või nende kohta, millega ma ise olen seotud olnud, näiteks oma kooli kohta, kus ma praegu õpin. Vahel olen kommenteerinud ka seltskonnauudiseid.

K: Miks?

V: Ma tahan ka, et inimesed näeksid, mida ma olen arvanud mõne teema kohta.

K: Kas uudise asukoht määrab, kas loete antud uudist või mitte?

V: Ei mõjuta. See ei ole üldse oluline, kus artikkel asub.

Neljas intervjuu, 14.04.2012, vastaja tüdruk, 18 a.

K: Kuivõrd sageli Te loete ajalehti internetist, võrguväljaandeid?

V: Iga päev.

K: Milliste ajalehtede võrguväljaandeid ja milliseid uudisteportaale Te jälgite ja kui sageli?

V: Postimees mõnikord, Õhtulehte sageli, Delfit mõnikord, Elu24 mõnikord ja rohkem ei loegi.

K: Miks just neid?

V: Õhtulehes on siukest kollast uudist, mis mulle meeldib. Postimehes on natuke usaldusväärsemat infot, Delfit loen ma harva sellepärast, et seal on minu arvates liiga palju kirjavigu, aga uudised on ka pigem kollased. Elu24 loen lihtsalt huvi pärast.

K: Mis on peamised (olulisemad) uudiskanaliid Teie jaoks?

V: Televisioon on põhiline, Facebook kindlasti, raadio ja võrguväljaanded on ka olulised, sest ma loen neid iga päev.

K: Miks just need?

V: Sest nendega puutun ma kõige enam kokku. Teler mängib õhtuti pidevalt, hommikul kuulan raadiot ja päeval loen ajalehti.

K: Kas loete siis pigem paberajalehti või pigem paberajalehtede *online*-versiooni?

V: Paberajalehti ma põhimõtteliselt ei loegi.

K: Kui sageli Te loete Postimehe *online*-väljaannet?

V: Ma arvan, et umbes viiest päevast kolmel.

K: Mis kellaegadel Te tavaliselt Postimehe *online*-väljaannet loete?

V: See vahemik jääb ilmselt kella kolme ja nelja vahele päeval.

K: Miks just nendel kellaaegadel?

V: Sellepärast, et hommikul olen ma koolis ja esimese asjana kui ma koolist koju jõuan, avan ma arvuti ning vaatan uudised üle.

K: Mitu minutit Te ligikaudu loete Postimehe *online*-väljaannet ühe lugemiskorra jooksul?

V: Oleneb artiklitest, aga enamasti kuni 15 minutit.

K: Kas Te loete ka Postimehe paberväljaannet?

V: Ei.

K: Millised tegurid mõjutavad Teid uudiste valikul Postimehe *online*-väljaande puhul?

V: Päevakajalised teemad ja siis isiklikud huvid.

K: Kuidas mõjutab artikli juures olev pilt Teid uudise valiku juures?

V: Mõjutab küll mingil määral. Kui ikka pilt on kutsuv, siis teen artikli lahti.

K: Millised pildid tõmbavad Teie tähelepanu?

V: Teemakohased. Ma ei oska öelda... artikli juurde sobiv pilt, ta peab huvi tekitama.

K: Millised pildid Teis huvi tekitavad?

V: Intrigeerivad.

K: Kuidas mõjutab artikli pealkiri Teie uudise valikut?

V: Kui pealkirjas on suhteliselt palju ära öeldud, siis ma ei viitsigi seda artiklit lahti teha. Kui on selline lahtise otsaga ja mul on huvi, siis ma teen lahti ja loen. Nii et pigem mõjutab küll.

K: Kas loete pigem keskmist laia veergu või küljeveergusid?

V: Pigem keskmist ikka.

K: Miks?

V: Sellepärast, et need on mul kohe ees lahti ja ma vaatan neid. Väiksemad pealkirjad ei jää nii hästi silma.

K: Milliste valdkondade või teemade uudiseid Te Postimees *online*-väljaandest kõige enam loete?

V: Oma linna, maakonna info; uudised Eestist; skandaalid; seltskonnaelu aeg-ajalt; kool, haridus, õppimine; tervis, arstiabi; kuritegevus; noorte elu; inimestevahelised suhted aeg-ajalt; huumor; sport ka viimasel ajal just.

K: Miks?

V: Sellepärast, et need pakuvad mulle huvi mingitel põhjustel. Kas nad on siis päevakajalised või on mul endal nende vastu huvi.

K: Kas loete artikleid enamasti lõpuni?

V: Võin öelda, et üle pooltest jätan ma pooleli.

K: Miks?

V: Sest seal on liiga palju sellist infot, mis mulle huvi ei paku, et ma saan kohe alguses kogu info kätte. Ja kui on ikkagi lõpuni huvitav, siis ma loen kõike.

K: Millest sõltub Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite lõpuni läbilugemine?

V: Ei tohi olla liiga pikk ja laialivalgud, siis ei viitsi ma seda lugeda.

K: Kas loete kommentaare?

V: Jah.

K: Miks?

V: Sest ma tahan teada, mida teised inimesed arvavad.

K: Kas olete ise artikleid kommenteerinud?

V: Olen küll, paari artiklit olen küll.

K: Milliseid?

V: Hariduse teemalisi.

K: Miks?

V: Sest ma ei olnud nõus kommenteerijatega, seega pidin oma arvamust ka avaldama. Kuigi vaevalt kedagi väga huvitas, mida ma asjast arvasin.

K: Kas uudise asukoht määrab, kas loete antud uudist või mitte?

V: Kui ta on lehe keskel, siis üldiselt ma ikka loen pealkirju, mis seal pakutakse lugemiseks. Mulle ei ole oluline, kas ta on üleval või allpool. Lihtsalt mida peenemas kirjas on näiteks järjest pealkirjad, siis ei jää silma nii väga. Aga üldjuhul ei mõjuta.

K: Vaatluse käigus sattusite ka ühele uudisele, mille lugemise eest peaksite maksma. Kas oleksite nõus seda tegema?

V: Ei.

K: Miks?

V: Sest ma arvan, et ma saan kuskilt mujalt ka selle info kätte. Seega ei pea ma maksma artikli lugemise eest.

Viies intervjuu, 14.04.2012, vastaja poiss, 18 a.

K: Kuivõrd sageli Te loete ajalehti internetist, võrguväljaandeid?

V: No.. mitte just eriti tihti, aga vahepeal ikka.

K: Milliste ajalehtede võrguväljaandeid ja milliseid uudisteportaale Te jälgite ja kui sageli?

V: Postimeest loen mõnikord, Õhtulehte ka mõnikord, Elu24 sageli, sest seal on kollased uudised ja vahel saab seetõttu palju naerda.

K: Miks just neid?

V: Need on nagu tavalised sellised. Postimehest saab lugeda selliseid tõsisema suunitlusega uudiseid, samas kui Õhtulehest ja Elu24'st rohkem kollaseid uudiseid.

K: Mis on peamised (olulisemad) uudiskanaliid Teie jaoks?

V: Raadio ja televisioon. Muidugi sõbrad ja tuttavad ka.

K: Miks just need?

V: Sellepärast, et ma kuulan väga tihti raadiot ja õhtuti käib kodus telekas. Ning sõbrad ikka vahel küsivad mingi uudise kohta minu arvamust või vastupidi.

K: Kui sageli Te loete Postimehe *online*-väljaannet?

V: Nädalas kaks või korra sirvin ikka läbi. Aga kui olen ikka mingi sündmuse kohta kuulnud midagi, siis lähen ikka Postimehe lehele selle sündmuse kohta kohe täpsemat infot otsima. Äkki on selle kohta mingit infot, et esimene koht kuhu ma lähen seda tegema on ikka Postimees.

K: Mis kellaegadel Te tavaliselt Postimehe *online*-väljaannet loete?

V: Ma arvan, et peale kooli, sest koolis Interneti kasutada ei tohi. Tegelikult isegi peale õhtusööki, kuskil seitsme kaheksa vahel.

K: Mitu minutit Te ligikaudu loete Postimehe *online*-väljaannet ühe lugemiskorra jooksul?

V: Umbes 4 kuni 6 minutit. Kui just ei ole mõnda eriti pikka artiklit.

K: Kas Te loete ka Postimehe paberväljaannet?

V: Jah. Kui ma käin vanaisa juures külas, siis ikka loen, sest tal on see ajaleht koju tellitud. Näiteks nädalavahetusel on Postimehe vahel Arter, mida ma ka loen.

K: Millised tegurid mõjutavad Teid uudiste valikul Postimehe *online*-väljaande puhul?

V: Pildid. Kui on huvitav pilt, siis alati tõmbab tähelepanu. Kui aga pilt on igav, siis ei ürita ka pealkirja lugeda. On pilt ilus, siis loen ka pealkirja, on ka pealkiri hea, siis vaatan ka sisu.

K: Millised pildid tõmbavad Teie tähelepanu?

V: Hea küsimus. Sellised, mis ei ole nagu mees seisab. Mingi tegevus peab olema pildile jäädvustatud.

K: Kuidas mõjutab artikli pealkiri Teie uudise valikut?

V: Artikli pealkiri peaks olema ligitõmbav. Kui ta on lihtne pealkiri, mis ei ütle mulle mitte midagi, siis ma ei tahagi artiklit avada. Aga kui artikli pealkiri kutsub lugema, on hästi sõnastatud, siis ikka klikin peale. Nii et ikka mõjutab.

K: Kas loete pigem keskmist laia veergu või küljeveergusid?

V: Pigem keskmist, aga see külgmine jääb ka ikka silma. Kui seal ikka midagi huvitavat on, siis saab ka sinna klikitud. Klikkimata ei jää miskit.

K: Milliste valdkondade või teemade uudiseid Te Postimees *online*-väljaandest kõige enam loete?

V: Sporti kindlasti; natuke presidenti, riigikogu, valitsust; uudised välismaalt; uudised Eestist muidugi, kõige tähtsam; noorte elu kindlasti; huumor.

K: Miks just nendel teemadel?

V: Sest need on minu jaoks huvitavad. Teemad, mis mind ei huvita, ei tõmba ja millest mul reaalselt kasu ei ole, ma ei loe. Kui ei huvita, siis ka ei loe.

K: Kas loete artiklid enamasti lõpuni?

V: Oleneb. Kui ma hakkam artiklit lugema ja ma loen näiteks kaks-kolm rida ära ja ma näen, et sealt midagi asjaliku ei tule, siis ma lõpetan ära nagu. Aga kui loed ja uudis ikka järjest kerib ja kerib, siis ikka loen lõpuni ära.

K: Millest sõltub Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite lõpuni läbilugemine?

V: Artikkel peab olema huvitavalt kirjutatud ja sõnastatud, et oleks hea lugeda. Uudis ei tohi olla lihtsalt paberile kirjutatud, vaid peab kogu aeg arenema huvitavuse poole.

K: Kas loete kommentaare?

V: Kommentaare üldiselt ei loe.

K: Miks?

V: Sest kommentaare on igasuguseid. Lisaks ei meeldi mulle see, et kommentaare julgevad küll inimesed kirjutada anonüümselt, aga päris elus ei julgeks nad midagi öelda.

K: Kas olete ise artikleid kommenteerinud?

V: Ei ole.

K: Miks?

V: Ei ole siiani vajadust olnud seda teha. Minu arvamus niikuinii ei loe midagi.

K: Kas uudise asukoht määrab, kas loete uutist või mitte?

V: Üldiselt ei loe. Ma ikka vaatan tavaliselt lehe ülevalt alla läbi.

Kuues intervjuu, 14.04.2012, vastaja tüdruk, 18 a.

K: Kuivõrd sageli Te loete ajalehti internetist, võrguväljaandeid?

V: Iga päev.

K: Milliste ajalehtede võrguväljaandeid ja milliseid uudisteportaale Te jälgite ja kui sageli?

V: Postimeest sageli, Õhtulehte sageli, Eesti Ekspressi mõnikord, Delfit mõnikord, ERR'i mõnikord, Elu24 sageli.

K: Miks just neid?

V: Sest et näiteks Postimehest saan ma lugeda pigem tõsisemaid uudiseid, aga näiteks Õhtulehest ja Elu24'st pigem meelelahutuslikumaid uudiseid. Ja kui ma tahan väga süveneda mingisse teemasse, siis loen näiteks Ekspressi, kus on pikemad lood ja arutlused.

K: Mis on peamised (olulisemad) uudiskanaliid Teie jaoks?

V: Kindlasti televisioon, raadio ja paberajalehtede *online*-väljaanded.

K: Miks just need?

V: Sellepärast, et kuna ma puutun Internetiga igapäevaselt kokku, siis on mul lihtne minna paberajalehtede *online*-väljaannete kodulehele. Õhtuti käib meil kodus telekas, siis kuulen ka sealt uudiseid ja raadio on samuti tihti lahti.

K: Kui sageli Te loete Postimehe *online*-väljaannet?

V: Iga päev ikka vähemalt korra käin Postimehe lehel.

K: Mis kellaegadel Te tavaliselt Postimehe *online*-väljaannet loete?

V: Põhiliselt siis kui ma tulen koolist koju. Umbes nelja ja viie vahel õhtul.

K: Miks just nendel kellaegadel?

V: Kuna ma päeval olen koolis, siis Interneti kasutamise võimalus puudub sel ajal. Aga kui koolist koju tulen, siis ikka viskan kohe pilgu peale, mis maailmas toimub.

K: Mitu minutit Te ligikaudu loete Postimehe *online*-väljaannet ühe lugemiskorra jooksul?

V: Oleneb uudistest, aga umbes 15 minutit.

K: Kas loete ka Postimehe paberväljaannet?

V: Vahel harva ikka kui satub kätte.

K: Millised tegurid mõjutavad Teid uudiste valikul Postimehe *online*-väljaande puhul?

V: Kindlasti teema lähedus. Kui see teema mind huvitab ja ma olen ise sellega kokku puutunud või kuulnud varemalt sellest midagi, ma kindlasti avan selle. Samuti pilt. Kui pilt on lõöv, paneb mind vaatama seda pilti, siis ma tahan ka selle kohta täpsemalt lugeda. Muidugi pealkiri on ka oluline, sest kui pealkiri ütleb mulle juba kõik ära, siis ma ei ava seda uudist. Aga kui pealkiri jätab otsa lahti ehk saab nii ja naa mõelda, siis ma avan üldjuhul selle artikli.

K: Kuidas mõjutab artikli juures olev pilt Teid uudise valiku juures?

V: Ikka mõjutab, sest kui pilt on igav, siis ma ei vaevugi isegi pealkirja lugema. Aga kui pilt on huvitav, siis ma loen ka pealkirja ja kui ka pealkiri on huvitav, siis ma avan ka artikli.

K: Millised pildid tõmbavad Teie tähelepanu?

V: Pilt peab olema intrigeeriv või siis ta ei tohi olla näiteks mingi igav lille pilt, tegevus oleks hea kui oleks pildil või siis lihtsalt lugeja jaoks harjumatu pilt sellise uudise juures.

K: Kuidas mõjutab artikli pealkiri Teie uudise valikut?

V: Kui pealkiri ütleb mulle juba kõik ära, siis ma ei ava seda. Kui pealkiri annab mulle võimaluse loovalt mõelda, et mis sellega nüüd täpsemalt öeldud on, siis ma üldjuhul avan artikli, et saada aimu, kas mu mõte oli õige, mida pealkiri tahtis tegelikult lugejale öelda.

K: Kas loete pigem keskmist laia veergu või küljeveergusid?

V: Üldiselt loen ainult keskmist veergu, sest keskmises veerus on tavaliselt kõige tähtsamad uudised kirjas. Küljeveergude olemasolu ma väga tähele ei panegi.

K: Milliste valdkondade või teemade uudiseid Te Postimees *online*-väljaandest kõige enam loete?

V: Oma linna ja maakonna infot; uudised välismaalt; uudised Eestist; sotsiaalteemad; tervise kohta; kooli, hariduse ja õppimise kohta; kuritegevuse kohta; noorte elu kohta; telesaadete ja filmide kohta; muusika kohta; statistika kohta.

K: Miks just nendel teemadel?

V: Sest need teemad pakuvad mulle huvi mingil põhjusel. On oluline olla kursis, mis meie ümber toimub. Meeldib lugeda nii tõsiseid uudiseid kui ka meelelahutus uudiseid.

K: Kas loete artiklid enamasti lõpuni?

V: Üldjuhul kui ma artikli avan, siis ma loen ka selle lõpuni. Muidugi kui ma saan kohe kahest esimest lõigust teada, mis artikli sisu on, siis ma loomulikult ei loe artiklit edasi, aga kui ei saa, siis loen ikka artikli lõpuni. Muidugi oleneb palju ka artikli pikkusest, sest kui artikkel on ikka väga pikk, siis üldjuhul ma ei vaevu seda lõpuni lugema. Saab ka lühemalt kõik tähtsa ära öelda.

K: Millest sõltub Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite lõpuni läbilugemine?

V: Nagu ma juba enne mainisin, siis artikli pikkus mõjutab, kas ma loen lõpuni või ei. Mõjutab veel ka see, kuidas artikkel on kirjutatud. Kui on huvitavalt kirjutatud, siis ma loen lõpuni. Oleneb ka artikli teemast, sest kui teema mind ikka väga huvitab, siis ei loe ka artikli pikkus, ma loen ikkagi artikli otsast lõpuni läbi.

K: Kas loete kommentaare?

V: Vahepeal loen.

K: Miks?

V: Loen siis kui näiteks on vaja koolitöö tõttu teada, mida inimesed arvavad või siis kui mingi teema on selline huvitav ja on juba ette aimatav, mida inimesed arvavad asjast, aga sa lähedki sellepärast kommentaare lugema, et saada teda, kas sa arvasid õigesti või mitte, mida inimesed antud teema kohta arvasid.

K: Kas olete ise artikleid kommenteerinud?

V: Ei

K: Miks?

V: Ma ei näe vajadust selleks, sest minu arvamus ei loe niikuinii mitte kellelegi.

K: Kas uudise asukoht määrab, kas loete antud uudist või mitte?

V: Üldjuhul ei määra, sest kui ma lähen Postimehe *online*-väljaande lehele, siis ma vaatan selle algusest lõpuni ära.

Seitsmes intervjuu, 14.04.2012, vastaja poiss, 18 a.

K: Kuivõrd sageli Te loete ajalehti internetist, võrguväljaandeid?

V: Iga päev.

K: Milliste ajalehtede võrguväljaandeid ja milliseid uudisteportaale Te jälgite ja kui sageli?

V: Postimeest ja Delfit sageli.

K: Miks just neid?

V: Sest minu arvates kajastavad need leheküljed kõige paremini Eestis ja mujal maailmas toimuvaid sündmusi.

K: Mis on peamised (olulisemad) uudiskanaliid Teie jaoks?

V: Ajalehtede *online*-väljaanded ja televisioon.

K: Miks just need?

V: Sest muid kanaleid ma väga ei jälgi. Kui ma lähen koju, siis ma vaatan Internetis ringi ja tutvun, mis on kirjutatud ja siis ma lähen muidugi Facebooki ja seal suhtlen oma sõpradega ning taustaks panen televiisori käima ja seal vahepeal ikka trehvan Reporteri peale.

K: Kui sageli Te loete Postimehe *online*-väljaannet?

V: Iga õhtu ikka sirvin läbi.

K: Mis kellaaegadel Te tavaliselt Postimehe *online*-väljaannet loete?

V: See jääb sinna kaheksa ja üheksa vahele õhtul.

K: Miks just nendel kellaaegadel?

V: Sest siis ma olen koolis ja trennis juba ära käinud.

K: Mitu minutit Te ligikaudu loete Postimehe *online*-väljaannet ühe lugemiskorra jooksul?

V: Kuskil maksimum 15 minutit.

K: Kas Te loete ka Postimehe paberväljaannet?

V: Seda me ei ole tellinud, seega ei loe.

K: Millised tegurid mõjutavad Teid uudiste valikul Postimehe *online*-väljaande puhul?

V: Pealkiri ja pilt kindlasti. Kui on ikka huvitav pealkiri, kutsub lugema kohe, siis ma ikka avan uudise.

K: Kuidas mõjutab artikli juures olev pilt Teid uudise valiku juures?

V: Kui on väga atraktiivne pilt, siis ikka avan, näiteks tehakse poliitikutele mingi loll nägu pähe.

K: Kuidas mõjutab artikli pealkiri Teie uudise valikut?

V: Pealkiri peab olema informatiivne. Pealkiri peab ära ütleva, millest tuleb juttu. Kui pealkiri on täiesti seosetu ja sisu on hoopis teine, siis ma olen pettunud ja kirjutatan kurja kommentaari.

K: Kas loete pigem keskmist laia veergu või küljeveergusid?

V: Ma niimoodi sirvin ja siis kui seal serva peal midagi huvitavat jääb silma, siis ma ka klõpsan sinna aeg-ajalt.

K: Milliste valdkondade või teemade uudiseid Te Postimees *online*-väljaandest kõige enam loete? Miks?

V: Oma linna info huvitab väga, olen Tartu inimene, siis ikka vaatan Tartu Postimeest; sport kindlasti; huumor ja koomiksid; uudised Eestist.

K: Miks?

V: Kuna ma ise olen spordipoiss, siis ma jälgin spordiuudiseid ning kodulinna uudistega on lihtsalt vaja kursis olla, saab teinekord sõna sekka öelda kui sõpradega arutamiseks läheb.

K: Kas loete artiklid enamasti lõpuni?

V: Kui on huvitav artikkel, siis jah.

K: Millest sõltub Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite lõpuni läbilugemine?

V: Sõltubki artikli sisust, et millest see artikkel kirjutab ja kuidas on kirjutatud. Et kui artikli teema on minu jaoks huvitav ja kui on veel hästi kirjutatud ka, siis ma loen kindlasti antud artikli lõpuni.

K: Kas loete kommentaare? Miks?

V: Jah, siis kui näiteks avaliku elu tegelased on läinud omavahel tülli või siis kui keegi kellegagi käib, siis kirjutatakse tavaliselt igasuguseid huvitavaid kommentaare. Kommentaare loen ka siis kui keegi on kuskil surma saanud, et vaadata, kuidas inimesed on reageerinud sellele, et kas hakatakse parastama või mitte.

K: Kas olete ise artikleid kommenteerinud?

V: Jah, olen küll.

K: Milliseid?

V: Kooliga seoses, näiteks kui räägiti sellest, et koolivaheaga peaks lühendama.

K: Miks?

V: Arvasin, et võib-olla selle idee autor loeb kommentaare ja kui ta saab hästi palju negatiivset vastukaja, siis ta muudab oma otsust ja ei lühenda vaheaega.

K: Kas uudise asukoht määrab, kas loete antud uudist või mitte?

V: Eks ikka rohkem jäävad silma need uudised, mis on ülevalpool ja suure pildiga, aga tavaliselt ma vaatan ikka ülevalt alla kõik läbi.

Kaheksas intervjuu, 14.04.2012, vastaja tüdruk, 18 a.

K: Kuivõrd sageli Te loete ajalehti internetist, võrguväljaandeid?

V: Iga päev.

K: Milliste ajalehtede võrguväljaandeid ja milliseid uudisteportaale Te jälgite ja kui sageli?

V: Postimeest väga harva, Elu24 sageli, Delfit mõnikord.

K: Miks just neid?

V: Sellepärast, et need on kõige põnevamad ajalehtede võrguväljaanded ja uudisteportaalid minu jaoks.

K: Mis on peamised (olulisemad) uudiskanaliid Teie jaoks?

V: Telekas, raadio, Facebook ja sõbrad, tuttavad, pereliikmed.

K: Miks just need?

V: Kasutan neid kõige sagedamini, kokkupuude kõige suurem.

K: Kui sageli Te loete Postimehe *online*-väljaannet?

V: Väga harva, mõned korra kuus ainult juhtun sinna lehele.

K: Mis kellaegadel Te tavaliselt Postimehe *online*-väljaannet loete?

V: Kui siis õhtul, kaheksa ja üheksa vahel.

K: Miks just nendel kellaegadel?

V: Rahulikum periood, päeva sündmused on otsa saanud ja siis igavusest lähen ja vaatan, mida Postimehe *online*-väljaanne kirjutab.

K: Mitu minutit Te ligikaudu loete Postimehe *online*-väljaannet ühe lugemiskorra jooksul?

V: Kuskil 15 minutit, mitte rohkem.

K: Kas Te loete ka Postimehe paberväljaannet?

V: Ei käi kahjuks kodus, seega ei loe.

K: Millised tegurid mõjutavad Teid uudiste valikul Postimehe *online*-väljaande puhul?

V: Kindlasti atraktiivsed pildid ja huvitavad pealkirjad.

K: Millised pildid tõmbavad Teie tähelepanu?

V: Sellised huvitavamad.

K: Näiteks?

V: Kus on ikka midagi põnevat pildistatud.

K: Kuidas mõjutab artikli pealkiri Teie uudise valikut?

V: Palju mõjutab. Kui seal on ikka midagi huvitavat kirjutatud, siis ma ikka lähen ja loen seda kohe.

K: Kas loete pigem keskmist laia veergu või küljeveergusid?

V: Keskmist siiski.

K: Miks?

V: Püüab pilku kõige rohkem.

K: Milliste valdkondade või teemade uudiseid Te Postimees *online*-väljaandest kõige enam loete?

V: Kõige sagedamini loen kool, haridus õppimine; kodu, pere, lapsed; telesaated, filmid; muusika ja muusikaelu.

K: Miks?

V: Sellepärast, et kuna ma ise olen huvitatud sellistest teemadest.

K: Kas loete artiklid enamasti lõpuni?

V: See oleneb muidugi artiklist endast, aga üldjuhul küll.

K: Millest sõltub Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite lõpuni läbilugemine?

V: Sellest kui põnevalt on ajakirjanik kirjutanud sellest. Et kui pealkiri on põnev ja sisu on ka põnev, siis on väga hea. Aga vahel juhtub ka nii, et pealkiri on põnevam kui sisu ise. Siis ma tavaliselt ei loe artiklit lõpuni.

K: Milline on Teie arvates põnev sisu artiklil?

V: Kui on sellistest elust enesest kirjutatud, mis kellegagi juhtunud on näiteks.

K: Kas loete kommentaare?

V: Ei loe.

K: Miks?

V: Sest mind ei huvita, mida teised inimesed arvavad mingist asjast.

K: Kas olete ise artikleid kommenteerinud?

V: Ei ole.

K: Miks?

V: Sest ei näe vajadust kirjutada enda arvamust üles teistele lugemiseks.

K: Kas uudise asukoht määrab, kas loete antud uudist või mitte?

V: Ikka määrab jah.

K: Kuidas?

V: Kui on lehekülje alguses, siis ikka vaatad, mida kirjutatakse. Ma lõpuni tavaliselt ei vaatagi.

Üheksas intervjuu, 14.04.2012, vastaja poiss, 18 a.

K: Kuivõrd sageli Te loete ajalehti internetist, võrguväljaandeid?

V: Iga päev.

K: Milliste ajalehtede võrguväljaandeid ja milliseid uudisteportaale Te jälgite ja kui sageli?

V: Postimeest sageli, Eesti päevalehte väga harva, Õhtulehte sageli, Maalehte väga harva, Delfit sageli, Rahvusringhäälingut sageli, Elu24 sageli, Tarbija24 sageli.

K: Miks just neid?

V: Sest põhiuudiseid saab lugeda Postimehest, kõmu saab Õhtulehest, Delfis on inimesed ise kirjutanud ja Elu24 on meelelahutus.

K: Mis on peamised (olulisemad) uudiskanaliid Teie jaoks?

V: Kindlasti televisioon, raadio peale kooli kuulates, ajalehe *online*-väljaanded ka, Facebook kindlasti.

K: Miks just need?

V: Televisiooni on hea jälgida, ei pea ise uudiseid lugema. Raadios tulevad uudised niikuinii muusika vahele, ajalehe *online*-väljaannetest saan lugeda just neid uudiseid, mis mind huvitavad ja Facebooki kasutan ma tihti, siis ikka saan ka seal ka mõne uudise teada.

K: Kui sageli Te loete Postimehe *online*-väljaannet?

V: Iga päev.

K: Mis kellaaegadel Te tavaliselt Postimehe *online*-väljaannet loete?

V: Oleneb, kas ma lähen esimeseks tunniks kooli või mitte. Kui mitte, siis loen hommikul, muidu peale kooli. Umbes nelja viie vahel õhtul.

K: Miks just nendel kellaaegadel?

V: Sest siis ma jõuan tavaliselt koolist koju.

K: Mitu minutit Te ligikaudu loete Postimehe *online*-väljaannet ühe lugemiskorra jooksul?

V: 20 minutit kuni pool tundi.

K: Kas Te loete ka Postimehe paberväljaannet?

V: Kui ma raamatukokku satun, siis jah. Muidu ei loe.

K: Millised tegurid mõjutavad Teid uudiste valikul Postimehe *online*-väljaande puhul?

V: Esialgu kõik pealkirjad või fotod, mis tõmbavad. Kui see pealkiri huvitab, siis loen pealkirja all olevat lühitutvustust ning kui see vastab ootustele, siis liigun edasi artikli põhiosa juurde.

K: Kuidas mõjutab artikli juures olev pilt Teid uudise valiku juures?

V: Eks ta ikka määrav on. Aga kui ta on mingi suvaline Internetist juurde lisatud pildike, siis ta ei pruugi olukorda päästa. Kui on näiteks liiklusavarii ja sa näed seda pilti, siis sa kindlasti hakkad seda lugema ja vaatama.

K: Millised pildid tõmbavad Teie tähelepanu?

V: Erksa värviga, teemakohased nagu foto liiklusest või päevakohased nagu rippuvad jääpurikad.

K: Kuidas mõjutab artikli pealkiri Teie uudise valikut?

V: Kindlasti peab ta jätma õhku mõtetera, et tekitaks huvi. See on määrav, nii et mõjutab.

K: Kas loete pigem keskmist laia veergu või küljeveergusid?

V: Üldjuhul sirvin esimese hooga keskmise veeru läbi ja siis küljeveerud, nii et loen mõlemat.

K: Milliste valdkondade või teemade uudiseid Te Postimees *online*-väljaandest kõige enam loete?

V: Kindlasti oma linna ja maakonna info ehk Tartu Postimehe alla kuulub see; riigikogu ja valitsus; statistika ja uurimused; poliitikud ja erakonnad; uudised Eestist; korrupsioon ja skandaalid; sotsiaalteemad; seltskonnaelu; kool, haridus, õppimine; tervis ja arstiabi; kuritegevus, politsei, kohtud; noorte elu; telesaated, filmid; kunst, kirjandus, teater; muusika ja muusikaelu; huumor; horoskoop.

K: Miks?

V: Sest need teemad huvitavad mind, muud teemad mind ei huvita. Osa valdkondi loen ka selleks, sest ma arvan, et seda on mul eluks vaja.

K: Kas loete artiklid enamasti lõpuni?

V: Poliitikud ja erakonnad võivad välja jääda mõnikord. Oleneb artiklist.

K: Millest sõltub Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite lõpuni läbilugemine?

V: Enne kui ma asun lugema artikli põhisisu, loen ma ära pealkirja all oleva lühitutvustuse, seega sõltub just sellest, kas ma loen artikli lõpuni või jätan pooleli. Lisaks loeb ka artikli pikkus, et kui on ikka väga pikk artikkel, siis ma tavaliselt ei loe seda lõpuni.

K: Kas loete kommentaare?

V: Üliharva.

K: Miks?

V: Sest see ei anna mulle midagi.

K: Kas olete ise artikleid kommenteerinud?

V: Üliharva. Võib-olla aasta jooksul üks kuni kaks artiklit.

K: Millised? Miks?

V: Artikleid, mis mind otseselt puudutavad, näiteks elukohta puudutav artikkel.

K: Kas uudise asukoht määrab, kas loete antud uudist või mitte?

V: Vasakut küljeveergu ma väga ei loe, ainult paremat küljeveergu. Laia veeru puhul loeb ka, sest ma loen pigem neid uudiseid, mis on üleval pool, sest alla ei pruugi alati jõuda.

Kümnes intervjuu, 14.04.2012, vastaja poiss, 19 a.

K: Kuivõrd sageli Te loete ajalehti internetist, võrguväljaandeid?

V: Ma arvan, et kord päevas.

K: Milliste ajalehtede võrguväljaandeid ja milliseid uudisteportaale Te jälgite ja kui sageli?

V: Postimeest mõnikord, Õhtulehte mõnikord, Elu24 sageli, sest seal on nii totakad uudised.

K: Miks just neid?

V: Postimeest ja Õhtulehte sellepärast, et sealt saab asjalikumaid uudiseid, mitte selliseid naerma ajavaid uudiseid nagu on Elu24, mis on tihti eksitava pealkirjaga, aga siiski kutsuvad lugema.

K: Mis on peamised (olulisemad) uudiskanaliid Teie jaoks?

V: Kõige enam on arvatavasti telekas ja raadio.

K: Miks just need?

V: Kuna kodus tihti mängib raadio ja õhtuti telekas.

K: Kui sageli Te loete Postimehe *online*-väljaannet?

V: Loen mõnikord, oleneb tujust ja päevast.

K: Mis kellaegadel Te tavaliselt Postimehe *online*-väljaannet loete?

V: Siis kui mul aega on. Umbes õhtul peale seitset.

K: Miks just sellel kellaajal?

V: Sest sellel kellajal on mul kõige rohkem vaba aega.

K: Mitu minutit Te ligikaudu loete Postimehe *online*-väljaannet ühe lugemiskorra jooksul?

V: Sõltub uudistest, aga ma pakun, et umbes 10-15 minutit.

K: Kas Te loete ka Postimehe paberväljaannet?

V: Kahjuks loen väga harva, aga selle eest loen teisi paberväljaandeid, nagu Õhtulehte, mis on koju tellitud.

K: Millised tegurid mõjutavad Teid uudiste valikul Postimehe *online*-väljaande puhul?

V: Loomulikult pealkirjad, kui huvitavad nad on ja samas ka pildid.

K: Kuidas mõjutab artikli juures olev pilt Teid uudise valiku juures?

V: Kui on ikka selline pilt, mis tekitab minus huvi, siis ei loe ka see, kui pealkiri on minu jaoks mõttetu, avan ikkagi artikli, sest soovin teada, millega täpsemalt tegu on.

K: Millised pildid tõmbavad Teie tähelepanu?

V: Mind huvitavad sellised teistsugused pildid, mitte igapäevased pildid. Vaid kui on pildistatud midagi erilist, mida muidu igapäevaselt ei näeks.

K: Kuidas mõjutab artikli pealkiri Teie uudise valikut?

V: See on arvatavasti pildiga sama väärtuslik. Kui pealkiri on ikkagi huvi pakkuv ja teema, millest seal pealkirjas on juttu on asjakohane, mitte valesti mõistetav, siis ma avan artikli.

K: Kas loete pigem keskmist laia veergu või küljeveergusid?

V: Pigem keskmist.

K: Miks?

V: Sest seal on suuremad pildid. Samuti on ka suuremad pealkirjad.

K: Milliste valdkondade või teemade uudiseid Te Postimees *online*-väljaandest kõige enam loete?

V: Arvatavasti statistikat; arvamusi ja arutlusi päevasündmustest; vahel ka sotsiaalteemad ja sotsiaalteemad; seltskonnaelu; noorte elu; inimestevahelised suhted; telesaated ja filmid; huumor; muusika.

K: Miks?

V: Sest need pakuvad mulle kõige enam huvi, kuna teised, näiteks poliitikud ja erakonnad on juba nii palju leierdatud telekas ja seda sa kuuled nii või naa. Pigem valin selliseid valdkondi, mida telekauudised ei kajasta või näidatakse harvem.

K: Kas loete artiklid enamasti lõpuni?

V: Enamasti ikka.

K: Millest sõltub Postimees *online*-väljaandes ilmuvate artiklite lõpuni läbilugemine?

V: Sõltub artikli pikkusest loomulikult. Kui on väga pikk artikkel, siis ma arvatavasti seda lõpuni ei loeks, sest kuna see võtaks liiga kaua aega ja mul seda aega on suhteliselt vähe.

K: Kas loete kommentaare?

V: Mitte tihti, kuna olenevalt temast loomulikult, aga üldiselt ei loe, sest kommentaarid on tavaliselt halva tooniga.

K: Kui loete, siis miks?

V: Kui loen, siis võib-olla huvi pärast, et mida inimene huvitavat oskab ka selle artikli kohta öelda.

K: Kas olete ise artikleid kommenteerinud?

V: Ei ole.

K: Miks?

V: Sest avan, et ei tasu igal pool oma suud pruukida.

K: Kas uudise asukoht määrab, kas loete antud uudist või mitte?

V: Mitte väga, kui siis võib-olla väga vähesel määral.

Lisa 5. Tabelid

Tabel 1. Uudise valikut mõjutavad tegurid Postimees *online*-väljaande puhul

Uudise valikut mõjutavad tegurid	Pealkiri	Pilt	Teema lähedus	Teema päevakajalisus	Artikli asukoht
Intervjuu 1	x		x		
Intervjuu 2	x		x		
Intervjuu 3	x	x	x		
Intervjuu 4	x	x	x	x	
Intervjuu 5	x	x			
Intervjuu 6	x	x	x		
Intervjuu 7	x	x			x
Intervjuu 8	x	x			x
Intervjuu 9	x	x			x
Intervjuu 10	x	x			x

Tabel 2. Artikli pealkirja tähtsus 12. klassi õpilaste hulgas uudise valikul Postimees *online*-väljaandes

	Pealkiri
Intervjuu 1	Enamasti ma tavaliselt vaatan pealkirja ja kui pealkiri tundub põnev, siis loen ära.
Intervjuu 2	Kui on huvitav pealkiri, siis ma tahan uudist lähemalt lugeda, et mis seal kirjas täpsemalt on. Näiteks kui pealkiri sisaldab mõne kuulsuse nime.
Intervjuu 3	Pealkirjad, sest kui on huvitavad pealkirjad, siis ma tahan uudist kohe lähemalt lugeda. Kui on ikka lihtsalt kirjutatud pealkiri, siis mind see väga lugema ei kutsu.
Intervjuu 4	Kui pealkirjas on suhteliselt palju ära öeldud, siis ma ei viitsigi seda artiklit lahti teha. Kui on selline lahtise otsaga ja mul on huvi, siis ma teen lahti ja loen. Nii et pigem mõjutab küll.
Intervjuu 5	Artikli pealkiri peaks olema ligitõmbav. Kui ta on lihtne pealkiri, mis ei ütle mulle mitte midagi, siis ma ei tahagi artiklit avada. Aga kui artikli pealkiri kutsub lugema, on hästi sõnastatud, siis ikka klikin peale. Nii et ikka mõjutab.
Intervjuu 6	Kui pealkiri ütleb mulle juba kõik ära, siis ma ei ava seda. Kui pealkiri annab mulle võimaluse loovalt mõelda, et mis sellega nüüd täpsemalt öeldud on, siis ma üldjuhul avan artikli, et saada aimu, kas mu mõte oli õige, mida pealkiri tahtis tegelikult lugejale öelda.
Intervjuu 7	Kui on ikka huvitav pealkiri, kutsub lugema kohe, siis ma ikka avan uudise. Pealkiri peab olema informatiivne. Pealkiri peab ära ütleva, millest tuleb juttu. Kui pealkiri on täiesti seosetu ja sisu on hoopis teine, siis ma olen pettunud ja kirjutan kurja kommentaari.
Intervjuu 8	Palju mõjutab. Kui seal on ikka midagi huvitavat kirjutatud, siis ma ikka lähen ja loen seda kohe.

Intervjuu 9	Kindlasti peab ta jätma õhku mõttele, et tekitaks huvi. See on määrav, nii et mõjutab.
Intervjuu 10	Kui pealkiri on ikkagi huvi pakkuv ja teema, millest seal pealkirjas on juttu on asjakohane, mitte valesti mõistetav, siis ma avan artikli.

Tabel 3. Pildi tähtsus 12. klassi õpilaste hulgas uudise valikul Postimees online-väljaandes

	Foto
Intervjuu 1	Ja kui on galerii ka juures, siis vaatan ka selle ära. Ja kui on mõttetu galerii, siis vaatan kaks pilti ära ja panen kinni, ei hakka edasi vaatamagi. Ma ei teagi, ma ei vaata tegelikult väga pilte, ebaoluline minu jaoks.
Intervjuu 2	Ei mõjuta üldse. Ee... ei oskagi täpselt öelda miks, aga lihtsalt ma ei vali uudiseid pildi järgi.
Intervjuu 3	Fotod, sest kui on näiteks halb foto, siis ma ei lähegi vaatama. Kui on põnev pilt, siis ma tahan seda näha. Meeldivad looduspildid, kõik mis on ilusti tehtud, näiteks konnapildid.
Intervjuu 4	Mõjutab küll mingil määral. Kui ikka pilt on kutsuv, siis teen artikli lahti. Teemakohased. Ma ei oska öelda... artikli juurde sobiv pilt, ta peab huvi tekitama. Intrigeerivad.
Intervjuu 5	Kui on huvitav pilt, siis alati tõmbab tähelepanu. Kui aga pilt on igav, siis ei ürita ka pealkirja lugeda. On pilt ilus, siis loen ka pealkirja, on ka pealkiri hea, siis vaatan ka sisu. Sellised, mis ei ole nagu mees seisab. Mingi tegevus peab olema pildile jäädvustatud.
Intervjuu 6	Kui pilt on lõöv, paneb mind vaatama seda pilti, siis ma tahan ka selle kohta täpsemalt lugeda. Ikka mõjutab, sest kui pilt on igav, siis ma ei vaevugi isegi pealkirja lugema. Aga kui pilt on huvitav, siis ma loen ka pealkirja ja kui ka pealkiri on huvitav, siis ma avan ka artikli. Pilt peab olema intrigeeriv või siis ta ei tohi olla näiteks mingi igav lille pilt, tegevus oleks hea kui oleks pildil või siis lihtsalt lugeja jaoks harjumatu pilt sellise uudise juures.
Intervjuu 7	Kui on väga atraktiivne pilt, siis ikka avan, näiteks tehakse poliitikutele mingi loll nägu pähe
Intervjuu 8	Kindlasti atraktiivsed pildid. Sellised huvitavamad. Kus on ikka midagi põnevat pildistatud.
Intervjuu 9	Eks ta ikka määrav on. Aga kui ta on mingi suvaline Internetist juurde lisatud pildike, siis ta ei pruugi olukorda päästa. Kui on näiteks liiklusavarii ja sa näed seda pilti, siis sa kindlasti hakkad seda lugema ja vaatama. Erksa värviga, teemakohased nagu foto liiklusest või päevakohased nagu rippuvad jääpurikad.
Intervjuu 10	Kui on ikka selline pilt, mis tekitab minus huvi, siis ei loe ka see, kui pealkiri on minu jaoks mõttetu, avan ikkagi artikli, sest soovin teada, millega täpsemalt tegu on. Mind huvitavad sellised teistsugused pildid, mitte igapäevased pildid. Vaid kui on pildistatud midagi erilist, mida muidu igapäevaselt ei näeks.

Tabel 4. Teema läheduse tähtsus 12. klassi õpilaste hulgas uudise valikul Postimees *online*-väljaandes

	Teema lähedus
Intervjuu 1	Mõjutab näiteks isiklik kokkupuude teemaga.
Intervjuu 2	Mõnikord ka teema lähedus.
Intervjuu 3	Lähedus, sest kui uudis on minuga seotud, siis ma tahan rohkem sellest asjast teada saada.
Intervjuu 4	Isiklikud huvid.
Intervjuu 5	-
Intervjuu 6	Kindlasti teema lähedus. Kui see teema mind huvitab ja ma olen ise sellega kokku puutunud või kuulnud varemalt sellest midagi, ma kindlasti avan selle.
Intervjuu 7	-
Intervjuu 8	-
Intervjuu 9	-
Intervjuu 10	-

Tabel 5. Uudise asukoha tähtsus 12. klassi õpilaste hulgas uudise valikul Postimees *online*-väljaandes

	Uudise asukoht
Intervjuu 1	Ei. Kuigi meeldiks kui postimehes oleksid uudised rubriikide järgi pandud. Ma sirvin otsast lõpuni kõik läbi nagu ja siis võtan need pealkirjad, mis mind huvitavad, siis need võtan sinna ülesse ja hakkam lugema. Tavaliselt ma võtan kõik niimoodi järjest, siis tuleb mingi 10 tükki, siis vaatan nad läbi, siis panen kinni ja võtan uuesti kui neid veel on.
Intervjuu 2	Asukoht ei määra minu uudise valikut üldse.
Intervjuu 3	Ei mõjuta. See ei ole üldse oluline, kus artikkel asub.
Intervjuu 4	Kui ta on lehe keskel, siis üldiselt ma ikka loen pealkirju, mis seal pakutakse lugemiseks. Mulle ei ole oluline, kas ta on üleval või allpool. Lihtsalt mida peenemas kirjas on näiteks järjest pealkirjad, siis ei jää silma nii väga. Aga üldjuhul ei mõjuta.
Intervjuu 5	Üldiselt ei loe. Ma ikka vaatan tavaliselt lehe ülevalt alla läbi.
Intervjuu 6	Üldjuhul ei määra, sest kui ma lähen Postimehe <i>online</i> -väljaande lehele, siis ma vaatan selle algusest lõpuni ära.
Intervjuu 7	Eks ikka rohkem jäävad silma need uudised, mis on ülevalpool ja suure pildiga, aga tavaliselt ma vaatan ikka ülevalt alla kõik läbi.
Intervjuu 8	Ikka määrab jah. Kui on lehekülje alguses, siis ikka vaatad, mida kirjutatakse. Ma lõpuni tavaliselt ei vaatagi.
Intervjuu 9	Vasakut küljeveergu ma väga ei loe, ainult paremat küljeveergu. Laia veeru puhul loeb ka, sest ma loen pigem neid uudiseid, mis on üleval pool, sest alla ei pruugi alati jõuda.
Intervjuu 10	Mitte väga, kui siis võib-olla väga vähesel määral.

Tabel 6. Uudisloo pikkuse tähtsus 12. klassi õpilaste hulgas uudise lõpuni läbilugemisel Postimees online-väljaandes

	Uudisloo pikkus
Intervjuu 1	Teksti pikkus ka, kui on ikka väga pikk ja lohisev tekst, siis ma ei viitsi sellesse väga süveneda. Aga mõni on niimoodi, et on hullult pikk ja siis tekib küll tunne, et ma ei viitsi seda lõpuni lugeda.
Intervjuu 2	Aga kui on uudis ikka väga pikk, siis ma tõenäoliselt ei viitsi seda täielikult läbi lugeda.
Intervjuu 3	Artiklite lõpuni läbilugemine sõltub pikkusest ikka.
Intervjuu 4	Ei tohi olla liiga pikk ja laialivalgud, siis ei viitsi ma seda lugeda.
Intervjuu 5	-
Intervjuu 6	Muidugi oleneb palju ka artikli pikkusest, sest kui artikkel on ikka väga pikk, siis üldjuhul ma ei vaevu seda lõpuni lugema. Saab ka lühemalt kõik tähtsa ära öelda. Oleneb ka artikli teemast, sest kui teema mind ikka väga huvitab, siis ei loe ka artikli pikkus, ma loen ikkagi artikli otsast lõpuni läbi.
Intervjuu 7	-
Intervjuu 8	-
Intervjuu 9	Lisaks loeb ka artikli pikkus, et kui on ikka väga pikk artikkel, siis ma tavaliselt ei loe seda lõpuni.
Intervjuu 10	Sõltub artikli pikkusest loomulikult. Kui on väga pikk artikkel, siis ma arvatavasti seda lõpuni ei loeks, sest kuna see võtaks liiga kaua aega ja mul seda aega on suhteliselt vähe.

Tabel 7. Artiklite lõpuni läbilugemise ja mitteläbilugemise põhjused Postimees online-väljaandes

	Millest sõltub artiklite lõpuni läbilugemine?
Intervjuu 1	Loen need lõpuni, mis mind huvitavad ja kus on hea tekst ja on siuke tunne, et ma tahan lõpuni lugeda ja huvitab. Aga mõni on niimoodi, et on hullult pikk ja siis tekib küll tunne, et ma ei viitsi seda lõpuni lugeda.
Intervjuu 2	Kui uudis on huvitav, siis ma loen selle ka lõpuni. Aga kui on uudis ikka väga pikk, siis ma tõenäoliselt ei viitsi seda täielikult läbi lugeda.
Intervjuu 3	Oleneb artiklist. Kui on põnev ja mind huvitab, siis muidugi. Pikkusest ikka ka.
Intervjuu 4	Ei tohi olla liiga pikk ja laialivalgud, siis ei viitsi ma seda lugeda.
Intervjuu 5	Artikkel peab olema huvitavalt kirjutatud ja sõnastatud, et oleks hea lugeda. Uudis ei tohi olla lihtsalt paberile kirjutatud, vaid peab kogu aeg arenema huvitavuse poole.
Intervjuu 6	Artikli pikkus mõjutab, kas ma loen lõpuni või ei. Mõjutab veel ka see, kuidas artikkel on kirjutatud. Kui on huvitavalt kirjutatud, siis ma loen lõpuni. Oleneb ka artikli teemast, sest kui teema mind ikka väga huvitab, siis ei loe ka artikli pikkus, ma loen ikkagi artikli otsast lõpuni läbi.
Intervjuu 7	Sõltubki artikli sisust, et millest see artikkel kirjutab ja kuidas on kirjutatud. Et kui artikli teema on minu jaoks huvitav ja kui on veel hästi kirjutatud ka, siis ma loen kindlasti antud artikli lõpuni.
Intervjuu 8	Sellest kui põnevalt on ajakirjanik kirjutanud sellest. Et kui pealkiri on põnev ja sisu on ka põnev, siis on väga hea. Aga vahel juhtub ka nii, et pealkiri on põnevam kui sisu ise. Siis ma tavaliselt ei loe artiklit lõpuni.

Intervjuu 9	Enne kui ma asun lugema artikli põhisisu, loen ma ära pealkirja all oleva lühitutvustuse, seega sõltub just sellest, kas ma loen artikli lõpuni või jätan pooleli. Lisaks loeb ka artikli pikkus, et kui on ikka väga pikk artikkel, siis ma tavaliselt ei loe seda lõpuni.
Intervjuu 10	Sõltub artikli pikkusest loomulikult. Kui on väga pikk artikkel, siis ma arvatavasti seda lõpuni ei loeks, sest kuna see võtaks liiga kaua aega ja mul seda aega on suhteliselt vähe.

